

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตาม
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)
ปี 2553
ลิขสิทธิ์ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมในทั้ง 3 ระดับ ประกอบด้วย

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำอัดลมแห่งชาติ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมระดับชาติ และ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

โดยเป็นการติดตามการดำเนินงานภายหลังจากที่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมของคณะกรรมการทั้ง 3 ระดับดังกล่าว รวมถึงกระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดจนบริบทที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการในทุกๆ ระดับ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนากระบวนการทำงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฯ และผลักดันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ในการวางกรอบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้แก่

[1] บริบทหรือบรรยากาศทางการเมืองของคณะกรรมการทั้ง 3 ระดับ รวมถึงบริบทด้านสังคมและวัฒนธรรม และบริบทแวดล้อมด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมในระดับจังหวัด เนื่องจากบริบทในด้านเหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญ ทั้งในแง่ของการเป็นปัจจัยสนับสนุนและในทิศทางตรงกันข้าม คือปัจจัยอุปสรรค ต่อการดำเนินงานเพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมและการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

[2] การลงทุนทรัพยากรต่างๆเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมตามพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณ และทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติฯ

[3] กระบวนการดำเนินงาน (process) และผลการดำเนินงาน (output) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ โดยเฉพาะกระบวนการดำเนินงานด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับต่างๆ การประชุมเพื่อกำหนดมาตรการ หรือการสั่งการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ รวมทั้งการดำเนินการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้ง ประชาชน ผู้ประกอบการ และ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การตรวจ ปรับ จับ ดำเนินคดี

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้เน้นการ ค้นหาข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร อาทิ รายงานการประชุมคณะกรรมการฯ รายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวหรือการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จาก แหล่งข่าวทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมทั้งแหล่งข้อมูลด้านบุคคล หรือ key informant โดยเจาะจงจากผู้ที่ เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้โดยตรง ในฐานะคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมถึงตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแหล่งข้อมูลบุคคลใน แบบเจาะจง โดยพิจารณาจากโครงการจังหวัดน่านร่องเพื่อการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตาม พรบ. รวมทั้งจากการทบทวนข้อมูลความคืบหน้าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ว่าเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินงานการจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นที่เรียบร้อย แล้วเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ยังพิจารณาสุ่มเลือกจากจังหวัดที่มี เครือข่ายภาคประชาคมดำเนินการอยู่ในพื้นที่ เพื่อให้เห็นภาพที่หลากหลายของการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเก็บข้อมูลการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติฯ สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 หรือราว 8 เดือน ภายหลังจากที่ พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาในแต่ละภูมิภาค ได้แก่

- [1] ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดนครปฐม
- [2] ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิจิตร จังหวัดเชียงราย
- [3] ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี
- [4] ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- [5] กรุงเทพมหานคร

ผลจากการวิจัยและประเมินผลได้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จะได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการมาเกือบ 1 ปี แต่บริบททาง การเมือง สังคม และบริบทเฉพาะพื้นที่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลในการเป็นแรงต้านการดำเนินมากกว่าเป็น แรงจูงใจ ขณะที่การลงทุนด้านทรัพยากรงบประมาณพบว่าได้รับแรงสนับสนุนหลักจาก หน่วยงานภายนอกกระทรวงสาธารณสุข คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำหรับการลงทุนด้านบุคลากรได้เกิดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่เสมือนหน่วยงานเลขของคณะกรรมการระดับชาติ และผลักดัน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเนื่องจาก พรบ.

ฉบับนี้เป็นกฎหมายใหม่ที่ยังไม่มีตัวอย่างรูปธรรมของการบังคับใช้ ประกอบกับยังขาดกฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวงเพื่ออธิบายในบางมาตราที่ต้องอาศัยการตีความ ทำให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่เกิดความไม่มั่นใจในการบังคับใช้ ประกอบกับบทลงโทษที่หนัก กล่าวคือมีโทษจำคุกด้วยในกรณีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ลังเลที่จะดำเนินการ ดังนั้นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือการพัฒนากฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวงที่ชัดเจนเพื่อลดปัญหาการตีความกฎหมายที่ขัดแย้งกัน รวมทั้งการส่งเสริมให้บุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายได้รับรู้ และเข้าใจการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง

สำหรับผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่าสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2551 ยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายระดับชาติเลยแม้แต่หนเดียว ขณะที่การประชุมคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ มีเพียงการประชุมในรอบ 1 ครั้ง ส่วนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับจังหวัด สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดไปแล้ว ร้อยละ 84.2 ของประเทศ ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมฯ ที่ตั้งขึ้นพบว่า ร้อยละ 19.7 มีการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ขณะที่ส่วนที่เหลือยังไม่มีการจัดประชุม

[1.] บริบทที่เกี่ยวข้อง

[ก] การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อาจกล่าวได้ว่า ในช่วงเวลาแห่งการผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้ เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายต่อหลายครั้ง ทั้งในระดับของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผลจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ส่งผลให้การดำเนินการผลักดันพระราชบัญญัติฉบับนี้ อันหมายรวมถึงการออกกฎหมายลูก การเรียกประชุมคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมทั้งนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายระดับชาติ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น

งานวิจัยครั้งนี้ยังได้พบอีกด้วยว่า การส่งสัญญาณทางการเมืองต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ มีทั้งสัญญาณที่เป็นแรงผลักดันและแรงดึง ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยในช่วงเวลา สัญญาณที่แสดงออกเสมือนหนึ่งจะสนับสนุนให้พระราชบัญญัติฯ เดินหน้าต่อไป โดยการออกกฎหมายลูกและการแต่งตั้งคณะกรรมการในส่วนที่ยังขาดอยู่ แต่ทว่าการแสดงออกในช่วงกลับส่งสัญญาณถึงความต้องการทบทวนรายละเอียดในข้อกฎหมาย ด้วยเหตุผลว่าเกรงจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย

กล่าวได้ว่าจากผลแห่งความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายระดับชาติเลยแม้แต่หนึ่งครั้ง ขณะที่การประชุมคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ มีเพียงการประชุมในรอบ 1 ครั้ง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่ต้องการเห็นนโยบาย และแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่า จะได้รับความสนใจและแรงสนับสนุนจนเป็นวาระแห่งชาติ หรือนโยบายระดับกระทรวงหรือไม่เพียงใด เมื่อปราศจากความชัดเจนดังกล่าว ความคืบหน้าของการดำเนินงานในระดับพื้นที่จึงขึ้นกับความสนใจของผู้ในระดับจังหวัด และปัจจัยเฉพาะของแต่ละพื้นที่เป็นตัวกำหนด ทำให้บางพื้นที่นำไปปฏิบัติเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัด ในขณะที่บางพื้นที่มีการตั้งคณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัดแต่ยังไม่ปรากฏการดำเนินงานที่ชัดเจน

[จ] การลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ในบริบทสาธารณสุขหรือสถานการณ์ด้านสุขภาพของจังหวัด แม้จะเป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางว่า โทษภัยที่สังคมและบุคคลได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากมายและเป็นพิษร้ายที่เกิดขึ้นทุกวัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพที่ถูกจัดให้เป็นปัญหาเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันไป ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า แอลกอฮอล์เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความสำคัญ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ระบุว่า แม้จะเป็นปัญหาสำคัญแต่ก็ไม่ถือว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงหรือเป็นปัญหาอันดับต้นๆของจังหวัดที่จะได้รับการประกาศเป็นวาระจังหวัด หรือต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนสำหรับมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็มีทิศทางในทำนองเดียวกันคือ เห็นว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการกระทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นปัญหาหนึ่งในพื้นที่ แต่ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะให้ความสำคัญมากที่สุดคือปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชีวิตประชาชน

การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ยังมีความเชื่อมโยงกับแรงดันที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของบริบทหรือบรรยากาศแวดล้อมทางการเมืองในระดับชาติอีกด้วย นั่นคือ ความไม่ชัดเจนของนโยบายและฝ่ายการเมือง ทำให้หลายพื้นที่ต่างรอคู้ท่าที และสัญญาณที่ชัดเจนเพื่อที่จะเดินหน้าประกาศให้ปัญหาแอลกอฮอล์เป็นวาระจังหวัดหรือไม่ เมื่อไหร่ และเพียงใด ความล่าช้าทางนโยบายดังกล่าวซึ่งได้ส่งผลให้การดำเนินการเพื่อให้พระราชบัญญัติฯ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ต้องล่าช้าออกไปด้วย ส่งผลโดยตรงต่อผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัดที่ทำให้เกิดความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ และระเบียบกฎเกณฑ์ตามกฎหมายใหม่ นอกเหนือจากนั้นแล้ว การต้องเผชิญกับแรงดันจากฝ่ายผู้ประกอบการได้ส่งผลให้เกิดความสับสนว่ากฎหมายมี

ข้อบกพร่องจริงหรือไม่ รวมทั้งก่อให้เกิดความวิตกกังวลว่าอาจจะมีกระแสต่อต้านหากเดินหน้าบังคับใช้พระราชบัญญัติฯอย่างจริงจัง

ข้อค้นพบจากผลการวิจัยได้พบว่ากระแสต่อต้านพระราชบัญญัติฯ เป็นความเคลื่อนไหวจาก กลุ่มผู้ประกอบการภาคธุรกิจโดยส่วนใหญ่ ด้วยการออกมาโจมตีว่าพระราชบัญญัติฯที่ประกาศออกมาส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งการเคลื่อนไหวนี้จะสอดคล้องกับการส่งสัญญาณจากฝ่ายการเมืองในบางช่วง และหากพิจารณาจากประเด็นว่า “เครือข่ายผู้ไม่สนับสนุน” คือบุคคลกลุ่มใด ก็จะได้พบว่า ล้วนเป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจในด้านของธุรกิจท่องเที่ยวและการบริการ ได้แก่ สมาคมภัตตาคารไทย สมาคมโรงแรมไทย สมาคมผู้ประกอบการไวน้ไทย สมาคมผู้ค้าปลีก สมาคมโรงแรมไทย สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย และสมาคมป้ายโฆษณา โดยมีสมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) เป็นผู้ขับเคลื่อนสำคัญ

[ก] การระดมพลังจากสังคม หรือภาคประชาคม จากการร่วมสนับสนุนดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฯฉบับนี้

ประการแรก คือ การสนับสนุนและประสานความร่วมมือเพื่อให้เกิดภาคประชาคม ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการจังหวัดนำร่องเพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวัง การควบคุม และการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะของโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และโครงการเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์(ครปอ.) การเคลื่อนไหวขององค์กรภาคประชาคม ซึ่งเปรียบเสมือนกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในหลายบทบาท ได้แก่ หน่วยสร้างกระแสการรับรู้ในสาธารณะ หน่วยตอบโต้การเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ประกอบการ และหน่วยติดตามกระตุ้นเตือนการทำงานของฝ่ายการเมือง เพื่อผลในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย

การสนับสนุนในด้านต่างๆ จากหลายบทบาทของภาคประชาคมนี้ นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องจำนวนของบุคลากรของภาครัฐในการปฏิบัติงานได้ในส่วนหนึ่งแล้วนั้น ยังได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวและการรับรู้/ทำความเข้าใจในด้านข้อกำหนดของภาคประชาชน รวมถึงคลอติงการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ทั้งในด้านของระบบเฝ้าระวังและการบังคับใช้กฎหมายได้ในระดับหนึ่งอีกด้วย

ประการที่สอง คือ บทบาทในการสร้างกระแสในระดับชาติและระดับจังหวัด ผลการวิจัยได้พบว่า ผู้ปฏิบัติการในพื้นที่ล้วนให้ความสำคัญกับกระแสการรับรู้ของสาธารณชน โดยเฉพาะจากสปอตโฆษณาทางโทรทัศน์ถือเป็น สงครามทางอากาศ ที่เปรียบเสมือนกลไกคู่ขนานในการช่วยสนับสนุนกระแสการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากสามารถสร้างความตื่นตัวทั้งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับพระราชบัญญัติฯ และกลุ่มสาธารณชนทั่วไปซึ่งอาจเป็นได้ทั้งผู้สนับสนุนการดำเนินงานหรือขัดขวางการดำเนินงาน การมีกระแสในระดับชาติช่วยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความมั่นใจในการอธิบายกับประชาชน และช่วยป้องปรามการกระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ลงได้อีกทางหนึ่ง

[ง] การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ การเกิดขึ้นของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 24 โดยมีอำนาจหน้าที่เสมือนหน่วยงานเลขของคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ ถือเป็นตัวแปรสำคัญในบริบททางการเมือง เนื่องจากที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ถือเป็นหน่วยงานฝ่ายรัฐที่มีบทบาทชัดเจนที่สุดในการขับเคลื่อนและบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ แม้ว่าคณะกรรมการระดับชาติจากทั้งสองชุดจะยังไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการ แต่สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ก็ได้เดินหน้าจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ถึงที่มาของกฎหมาย เนื้อหาสาระสำคัญในกฎหมาย และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสร้างกระแสการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

นอกเหนือจากนี้แล้ว สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ยังได้ทำหน้าที่ในการกระจายและส่งต่องบประมาณผ่านไปยังทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อดำเนินโครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในพื้นที่หรือในระดับจังหวัดต่างๆอีกด้วย

[2] การลงทุนทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และการประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การลงทุนทรัพยากรบุคคลเพื่อการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาจาก 2 ภาคส่วนใหญ่ๆ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย/คณะกรรมการควบคุม/พนักงานเจ้าหน้าที่และการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการสนับสนุนโดยภาครัฐ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) เพื่อก่อให้เกิดกลุ่มแกนนำในการดำเนินงานหรือที่เรียกว่า ภาคประชาคม ได้แก่ ประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ (ครปอ.) เพื่อทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่ และขับเคลื่อนมาตรการทางกฎหมายรวมตลอดถึงการทำหน้าที่ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติฯ นี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานนั้น ความเคลื่อนไหวหลักจะมาจากกระทรวงสาธารณสุขในฐานะหน่วยงานผู้ถือกฎหมาย โดยเน้นหนักที่การสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจหลักปฏิบัติในกฎหมายฉบับใหม่ ผ่านการจัดประชุม/สัมมนา ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลอดจนการแจกจ่ายเอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “พรบ.เหล้าแดง” โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) เป็นผู้ช่วยในการผลิตสื่อสนับสนุนเพื่อสร้างกระแสให้เกิดการรับรู้ว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้และรับรู้ในข้อกำหนดที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแง่ของจำนวนครั้งในการสื่อสาร เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่องทางในการสื่อสาร และประเภทของสื่อที่ใช้แล้ว จะพบว่าการสร้างแรงขับเคลื่อนทางสังคมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านกฎหมายยังมีความจำกัดและไม่ครอบคลุม ทั้งต่อตัวผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ และประชาชนทั่วไป

ในส่วนของงบประมาณนั้น พบว่า นอกจากภารกิจในส่วนของการให้ข้อมูล ทำความเข้าใจแล้ว สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุข ยังทำหน้าที่ในการบริหาร โครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการ โครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างแหล่งที่มาของงบประมาณและจำนวนเงินที่ได้รับแล้วนั้น จะพบได้ว่า งบประมาณในส่วนของการดำเนินงานในพื้นที่นั้น จะมาจากการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นส่วนใหญ่

หากพิจารณาการลงทุนทรัพยากรทั้ง 3 ส่วนประกอบกับผลการดำเนินงาน จากการสำรวจข้อมูลถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยังไม่มี การออกกฎหมายลูก หรือการออกมาตรการหรือนโยบายในระดับจังหวัด/พื้นที่จากการประชุมคณะกรรมการในระดับชาติ/จังหวัด ตลอดจนการดำเนินการจับกุม ที่พบเพียงเฉพาะในบางจังหวัดเท่านั้น ทำให้ภาพของการสนับสนุนทรัพยากรสะท้อนให้เห็นถึงความไม่พอเพียงและไม่ครอบคลุม ที่จะเอื้อต่อการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

การสนับสนุนที่ไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลต่อการเกิดขึ้นของแรงจูงใจที่สำคัญต่อระบบการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะแรงจูงใจจากทรัพยากรบุคคล ในลักษณะของ “คนเดิม เพิ่มงาน” อาทิ บุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขที่จะรับผิดชอบงานการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มักเป็นบุคลากรเดิมตามโครงสร้างเดิม ซึ่งดูแลรับผิดชอบในส่วนของยาสูบอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นการทำงานในลักษณะของภารกิจที่ควบคู่ไปกับส่วนของยาสูบด้วย หรือในบางจังหวัดอาจต้องรับภาระดูแลงานในส่วนของยาเสพติดและงานอื่นๆ ไปพร้อมกันอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว การโยกย้าย ปรับเปลี่ยนตำแหน่งของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ยังเป็นปัจจัยอุปสรรคต่อความต่อเนื่องและความจริงจังของการดำเนินงานอีกด้วย

[3] การดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ พบว่าตั้งแต่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติยังไม่มี การเรียกประชุม ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วง 8 เดือนที่ผ่านมาซึ่งมีการปรับเปลี่ยนคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีผู้ดูแลงานหลายครั้ง

สำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ พบว่าจนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2551 ยังไม่มีการตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการในส่วนผู้ทรงคุณวุฒิ ยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้คณะกรรมการยังไม่ครบตามองค์ประกอบจึงไม่สามารถประชุมได้

อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2551 ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดให้มีการประชุมนอกรอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ เพื่อพิจารณาเห็นชอบร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วัน หรือเวลา ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีมติห้ามจำหน่ายในวันสำคัญทางศาสนาทั้งหมด ได้แก่ วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันสงกรานต์ แต่จะยกเว้นวันปีใหม่เนื่องจากเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลองกันทั่วโลก โดยจะเร่งออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวันหรือเวลาห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภายในเร็ว ๆ นี้ และจะสามารถบังคับใช้ได้ทันช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่จะถึงในปีหน้า รวมทั้งมีการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา

ส่วนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับจังหวัด สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดไปแล้ว ร้อยละ 84.2 ของประเทศ ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมฯ ที่ตั้งขึ้นพบว่า ร้อยละ 19.7 มีการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมฯอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ขณะที่ส่วนที่เหลือยังไม่มีการจัดประชุม

อย่างไรก็ตามแม้จะยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างเป็นทางการแต่การดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในฐานะหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการควบคุมฯระดับจังหวัด เกือบทุกแห่งได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยแยกเป็นการประชาสัมพันธ์เอกสารตัวรูป. ร้อยละ 97.4 และการประชาสัมพันธ์เนื้อหาภายในรูป. ร้อยละ 85.5 รวมทั้งมีการออกตรวจคัดเตือนให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ห้ามจำหน่าย ห้ามดื่ม และให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่อาจจะละเมิดกฎหมายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 81.6 ทั้งนี้มีเพียง 8 จังหวัดจาก 76 จังหวัดทั่วประเทศ ที่มีการดำเนินการจับกุม/ ลงโทษผู้กระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.5 ทั้งนี้ ข้อมูลการแจ้งจับกุม/ ปรับ/ ลงโทษ ในรายงานการวิจัย เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงาน

สาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานตำรวจจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นการจับปรับในระดับอำเภอที่ไม่ได้รายงานหรือยังไม่ได้รายงานต่อหน่วยระดับจังหวัดจึงไม่ปรากฏรวมในข้อค้นพบนี้ ดังรายละเอียดในตารางข้างท้าย

สรุปการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด

พื้นที่	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
		19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
พื้นที่ 13 จังหวัด *	8	8	6	1	-	4	9
ร้อยละ	61.5	61.5	46.2	7.7		30.8	69.2

สรุปการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด

พื้นที่	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
		การได้รับเรื่องร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจตักเตือน	การแจ้งจับกุม/ปรับ/ ลงโทษ
			ตัวพรบ.	เนื้อหา		
พื้นที่ 13 จังหวัด	8	7	13	13	9	4
ร้อยละ	61.5	53.8	100.0	100.0	69.2	30.8

สรุปการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่ทั่วประเทศ

พื้นที่	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
		19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
ทั่วประเทศ (76 จังหวัด) *	64	64	44	8	-	15	61
ร้อยละ	84.2	84.2	57.9	10.5	-	19.7	80.3

สรุปการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ทั่วประเทศ

พื้นที่	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
		การได้รับเรื่องร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจตักเตือน	การแจ้งจับกุม/ปรับ/ ลงโทษ
			ตัวพรบ.	เนื้อหา		
ทั่วประเทศ (76 จังหวัด)	64	26	74	65	62	8
ร้อยละ	84.2	34.2	97.4	85.5	81.6	10.5

* ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551

** ที่มาของข้อมูล

1. สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
2. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และยาสูบ กระทรวงสาธารณสุข
3. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 กระทรวงสาธารณสุข
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข
5. สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า

ในท้ายที่สุดนี้ คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าจึงหะก้าวต่อไปในอนาคตเพื่อผลักดันให้เกิดการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องดำเนินการเร่งด่วนใน 4 ประเด็น ได้แก่

1. การเร่งรัดการออกกฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวง เพื่อสร้างความชัดเจนในหลักปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และหลีกเลี่ยงการตีความกฎหมายที่ขัดแย้งกัน โดยเฉพาะจากฝ่ายที่ต้องการหาช่องโหว่ทางกฎหมาย และเพื่อสร้างความชัดเจนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
2. การผลักดันให้มีการประกาศ การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ฯ ให้เป็นวาระแห่งชาติ หรือวาระจังหวัด เพื่อกระตุ้นให้พื้นที่ซึ่งยังไม่ให้ความสนใจกับประเด็นการบังคับใช้ พระราชบัญญัติฯ มากนักได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
3. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในข้อกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติทั้ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
4. การสร้างกระแสทางสังคม และสร้างการรับรู้แก่ประชาชนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ไม่ละเมิดกฎหมายเนื่องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

สารบัญ

บทคัดย่อ	I
Abstract	III
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
แหล่งข้อมูลในการวิจัย	6
กรอบในการนำเสนอข้อมูลการวิจัย	7
บทที่ 2 ผลการวิจัยและประเมินบริบท	
บริบทในระดับชาติ	
การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	
ในช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	9
ความเคลื่อนไหวทางการเมือง	
เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	10
ความเคลื่อนไหวของกระทรวงสาธารณสุข	12
ความเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติ	
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	16
ความเคลื่อนไหวของฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้	
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	19
การแสดงทัศนะของสื่อมวลชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติ	
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	24
บริบทในระดับพื้นที่	
นโยบายของพ่อเมือง	32
ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ	
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	33
ค่านิยมเฉพาะถิ่น/ ลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น	37

รูปแบบความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่	39
การลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่	41
ความต้องการพึงพากระแสในระดับชาติ	43
บทที่ 3 ผลการวิจัยและประเมินการสนับสนุน/ การลงทุน	
ทรัพยากรบุคคล	46
ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย	53
ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการในพื้นที่	57
ทรัพยากรงบประมาณ	59
ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย	63
ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการในพื้นที่	66
ทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์	68
ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมาย	72
ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการในพื้นที่	74
บทที่ 4 ผลการวิจัยและประเมินกระบวนการและผลการดำเนินการ	
กระบวนการดำเนินงานผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ	77
การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ	89
การดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ	90
การดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด	92
การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด	92
การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด	94
การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ทั่วประเทศ	97
การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ในพื้นที่ทั่วประเทศ	107
บทที่ 5 บทส่งท้าย	114
หลากหลายคิด แก้ววิฤตแอลกอฮอล์	124

บทคัดย่อ

การวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลการดำเนินงานภายหลังจากที่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมาของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ในทั้ง 3 ระดับ ประกอบด้วย

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ และ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

ในการวางกรอบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตที่เกิดขึ้น ครอบคลุมประเด็น ดังต่อไปนี้

[1] บริบทหรือบรรยากาศทางการเมือง บริบทด้านสังคมและ บริบทเฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

[2] การลงทุนทรัพยากรต่างๆเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณ และทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติฯ

[3] กระบวนการดำเนินงาน (process) และผลการดำเนินงาน (output) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้แหล่งข้อมูลด้านเอกสาร รายงานข่าว รวมทั้งแหล่งข้อมูลด้านบุคคล หรือ key informant โดยเจาะจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้โดยตรง ในฐานะคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมถึงตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาผลการดำเนินงานสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 หรือราว 8 เดือน ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

ผลจากการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า บริบททางการเมือง สังคม และบริบทเฉพาะพื้นที่ เป็นปัจจัยที่ส่งผลในการเป็นแรงต้านการดำเนินงานมากกว่าเป็นแรงจูงใจ ขณะที่การลงทุนด้านทรัพยากรงบประมาณพบว่าได้รับแรงสนับสนุนหลักจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงสาธารณสุข คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำหรับการลงทุนด้านบุคลากรได้เกิดการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่เสมือนหน่วยงานเลขาของคณะกรรมการระดับชาติ และผลักดันเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเนื่องจาก พรบ.ฉบับนี้เป็นกฎหมายใหม่ที่ยังไม่มี

ตัวอย่างรูปธรรมของการบังคับใช้ ประกอบกับยังขาดกฎหมายลูกหรือประกาศกระทรวงเพื่ออธิบายในบางมาตราที่ต้องอาศัยการตีความ ทำให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่เกิดความไม่มั่นใจในการบังคับใช้ ประกอบกับบทลงโทษที่หนัก กล่าวคือมีโทษจำคุกด้วยในกรณีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ลังเลที่จะดำเนินการ ดังนั้นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือการพัฒนากฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวงที่ชัดเจนเพื่อลดปัญหาการตีความกฎหมายที่ขัดแย้งกัน รวมทั้งการส่งเสริมให้บุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายได้รับรู้ และเข้าใจการบังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง

สำหรับผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายระดับชาติเลยแม้แต่หนึ่งเดียว ขณะที่การประชุมคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ มีเพียงการประชุมในรอบ 1 ครั้ง ส่วนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับจังหวัด พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัดไปแล้ว ร้อยละ 84.2 ของประเทศ ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมฯ ที่ตั้งขึ้นพบว่า ร้อยละ 19.7 มีการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ขณะที่ส่วนที่เหลือยังไม่มีการจัดประชุม

ในท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยมีความเห็นว่าจังหวะก้าวต่อไปในอนาคตเพื่อผลักดันให้เกิดการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องดำเนินการเร่งด่วนใน 4 ประเด็น ได้แก่

1. การเร่งรัดการออกกฎหมายลูก หรือประกาศกระทรวง เพื่อสร้างความชัดเจนในหลักปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และหลีกเลี่ยงการตีความกฎหมายที่ขัดแย้งกัน โดยเฉพาะจากฝ่ายที่ต้องการหาช่องโหว่ทางกฎหมาย และเพื่อสร้างความชัดเจนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
2. การผลักดันให้มีการประกาศ การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ฯ ให้เป็นวาระแห่งชาติ หรือวาระจังหวัด เพื่อกระตุ้นให้พื้นที่ซึ่งยังไม่ให้ความสนใจกับประเด็นการบังคับใช้ พระราชบัญญัติฯ มากนักได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
3. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในข้อกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติทั้ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
4. การสร้างกระแสทางสังคม และสร้างการรับรู้แก่ประชาชนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ไม่ละเมิดกฎหมายเนื่องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีความพยายามจากหลายฝ่ายในประเทศเพื่อหวังลดผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็นความพยายามในการเผยแพร่ความรู้ การรณรงค์สร้างจิตสำนึก การพัฒนากฎระเบียบ ประกาศ รวมถึงกฎหมาย อย่างไรก็ตามหากย้อนกลับไปที่พิจารณาตัวเลขการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในไตรมาส 3 พ.ศ. 2550 ของครัวเรือนไทย จะได้ว่าพบว่ามีรายจ่ายการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 3.5% หรือ 32,239 ล้านบาท โดยปัจจัยหลักเกิดจากการที่กลุ่มเยาวชนสามารถเข้าถึงแหล่งจำหน่ายได้ง่ายและสะดวก โดยเฉพาะร้านในตลาดและร้านสะดวกซื้อ นอกเหนือจากนั้นแล้ว การโฆษณาของสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อยังมีลักษณะการใช้ภาพเชิงบวกของการดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ความเป็นสุภาพบุรุษ หรือประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน ส่งผลให้เกิดความต้องการทดลองดื่มมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันที่ได้พบว่า ตัวเลขการดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มเด็กที่มีอายุ 11-19 ปี มีการบริโภคถึง 750,000 คน แบ่งเป็นดื่มประจำถึง 30,100 คน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2547 ถึง 3 เท่าตัว และเมื่อเปรียบเทียบการดื่มของเด็กในภาคต่าง ๆ นั้น เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีจำนวนผู้ดื่มประจำเพิ่มขึ้นถึง 15 เท่า (ระบุดอกเบี้ยมาไทยพุ่งพรวด 3.5%, 2550)

อาจกล่าวได้ว่า ตัวเลขดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการคาดการณ์ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) จากเอกสารแผนหลัก ปีงบประมาณ 2549-2551 ว่าในอนาคต แนวโน้มของจำนวนผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเพิ่มมากขึ้นในทุกเพศและทุกกลุ่มอายุ และดื่มปริมาณเพิ่มขึ้น 1 เท่าทุก 3 ปี

เพื่อควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประเทศไทยได้มีวิวัฒนาการของนโยบายในการควบคุมปัญหาสุรา ตามแนวคิดใหญ่ๆ ในการมองและแก้ไขปัญหา โดยแบ่งออกได้เป็น 3 แนวคิดด้วยกัน (บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2548) คือ

- แนวคิดแรก เน้นเป้าหมายการกำหนดนโยบายสุราเพื่อประโยชน์ของรัฐ เช่น วิธีการบริหารงานสุรา การขึ้น (หรือลด) ภาษีสุราประเภทต่างๆ ฯลฯ การควบคุม

ตามแนวคิดนี้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและการจัดเก็บรายได้
เข้ารัฐสูงสุด

- แนวคิดที่สอง เริ่มเน้นเป้าหมายการกำหนดนโยบายควบคุมอุปทานและควบคุมผลกระทบอุบัติเหตุจราจร เช่น มาตรการควบคุมการเข้าถึงและหาซื้อ มาตรการจำกัดบริบทการดื่ม มาตรการลดอุบัติเหตุ มาตรการบำบัดรักษา และมาตรการรณรงค์ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า นโยบายของภาครัฐตามแนวคิดนี้เป็นการเริ่มต้นควบคุมปัญหาสุราแต่ยังไม่รอบด้าน และ
- แนวคิดที่สาม เป็นการเน้นเป้าหมายการกำหนดนโยบายควบคุมปัญหาสุราเพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพของประชาชนและสังคมโดยรวม การดำเนินงานในช่วงนี้ได้รับการให้ความสำคัญจากภาครัฐบาลอย่างมาก สามารถออกกฎหมาย รวมถึงนโยบายและมาตรการต่างๆ ได้มากและรวดเร็ว ครอบคลุมถึงมาตรการควบคุมการโฆษณา มาตรการควบคุมการเข้าถึงและหาซื้อ มาตรการรณรงค์

ทั้งนี้ ความสำเร็จตามแนวคิดที่ 3 นี้ กล่าวได้ว่าเกิดจากปัจจัยเอื้อ 3 ประการสำคัญ

คือ

- (1) การเกิดขึ้นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคีต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนและสังคมโดยรวม
- (2) บริบทของสังคมไทย นั่นคือ การเกิดกระแสการปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศไทย ทำให้ภาพรวมการดำเนินงานต่างๆ ของเครือข่ายเพื่อสุขภาพ (ซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะภาคการแพทย์และการสาธารณสุข) และ
- (3) การเกิดขึ้นขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัญหาสุรา ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ (คบอช.) ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) โดยความร่วมมือของกรมสุขภาพจิตและสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) แผนงานนโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้การดำเนินการของมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า

ปีพ.ศ. 2548 – 2549 กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการร่างกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้น หวังให้เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการและกลไกในการดำเนินการควบคุมปัญหาสุราที่สำคัญ โดยได้รับความเห็นชอบหลักการ (ร่าง) พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.... เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2549 จากคณะรัฐมนตรี และ ในปี 2550 ได้มีการ

พิจารณากฎหมายฉบับนี้ในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ สภานิติบัญญัติแห่งชาติผ่านกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2550 โดยผ่านวาระ 3 ให้ใช้เป็นกฎหมายได้ด้วยคะแนน 71 ต่อ 36 เสียง ประเทศไทยจึงได้มีกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมปัญหาสุราโดยเฉพาะ โดยมีเนื้อหาของสาระของกฎหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดตั้งคณะกรรมการตาม พรบ.
2. กลุ่มมาตรการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. กลุ่มมาตรการจำกัดการโฆษณา การส่งเสริมการขาย และควบคุมบรรจุภัณฑ์/ฉลาก

ในการจัดตั้งคณะกรรมการตาม พรบ. ฉบับนี้นั้น มีโครงสร้างของคณะกรรมการใน 3 ลำดับ คือ

1. คณะกรรมการนโยบาย (ระดับชาติ) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีตัวแทนของภาคประชาชนเป็นที่ปรึกษา
2. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน มีตัวแทนของภาคประชาชนเป็นกรรมการ
3. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ ไม่มีตัวแทนของภาคประชาชนเป็นกรรมการ แต่ตัวแทนภาคประชาชนอาจได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าฯ ให้เป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้

ทั้งนี้ โดยมี สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งอยู่ภายในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการ ตลอดจนการศึกษาวิจัยและสนับสนุนด้านข้อมูล เพื่อการบังคับและฟื้นฟูผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก การจัดตั้งคณะทำงานยังอยู่ในระหว่างของการดำเนินการหลังจากที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2551 ที่ผ่านมา ทำให้ในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้พบว่า กลุ่มธุรกิจแอลกอฮอล์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้ดำเนินการในหลากหลายรูปแบบ เพื่อคงสภาพและผลประโยชน์ทางการค้า ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้น การวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จะทำให้ได้ข้อมูล

ที่เปรียบเสมือนกระจกสะท้อนภาพการทำงาน ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการ (process) และผลการดำเนินงาน (output) ที่เกิดขึ้นจาก การดำเนินการของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ คณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยและประเมินผลในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. Context ประกอบด้วย

1.1 บริบทของคณะกรรมการนโยบาย ได้แก่ บรรยากาศทางการเมือง

1.2 บริบทของคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ ได้แก่ บรรยากาศและการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบาย

1.3 บริบทของกรมการระดับจังหวัด ได้แก่ บรรยากาศและการดำเนินงานของ กรรมการนโยบายและกรรมการควบคุมระดับชาติ และ บรรยากาศระดับจังหวัด เช่น ความจริงใจของผู้ว่าราชการจังหวัด บรรยากาศของการรณรงค์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด เป็นต้น

2. Input ได้แก่ การลงทุนทรัพยากรต่างๆเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม พ.ร.บ.ฯ ได้แก่ คน เงิน ของ การจัดการต่างๆ เป็นต้น

3. Process ประกอบด้วย

3.1 กระบวนการดำเนินการ ได้แก่ การจัดประชุม (จำนวนครั้ง, เนื้อหาการประชุม) การดำเนินการต่างๆในการประชุม (เช่น การกำหนดมาตรการต่างๆเพิ่มเติม, การสั่งการต่างๆ)

3.2 การดำเนินการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้ง ประชาชน, ผู้ประกอบการ และ เจ้าหน้าที่

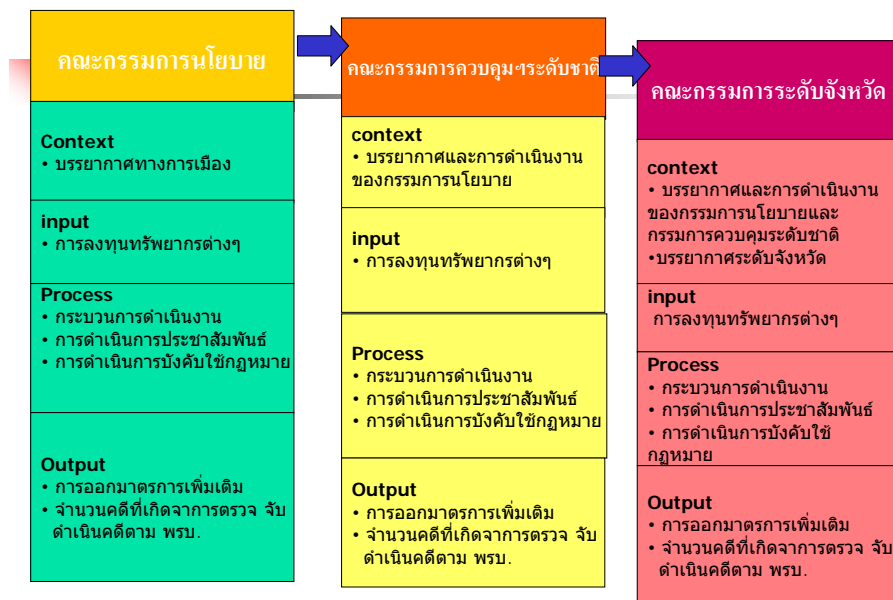
3.3 การดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การตรวจ จับ ดำเนินคดี

4. Output ประกอบด้วย

4.1 มติที่ประชุม ได้แก่ การออกมาตรการเพิ่มเติม เป็นต้น

4.2 จำนวนคดีที่เกิดจากการตรวจ จับ ดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ดังแสดงให้เห็นในลักษณะของกรอบแนวทางในการวิจัยและประเมินผลสำหรับการดำเนินงานของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัด ได้ดังนี้

49

โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาในแต่ละภูมิภาค ได้แก่

- ภาคกลาง : จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดนครปฐม
- ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเชียงราย
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี
จังหวัดอุดรธานี
- ภาคใต้ : จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- กรุงเทพมหานคร

แหล่งข้อมูลในการวิจัย

สำหรับการวิจัยและประเมินผลกระบวนการและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ ทั้งคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัด คณะผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์ที่เอกสารเป็นหลักในการดำเนินงาน และได้กำหนดขอบเขตของการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับต่างๆ ในช่วงเวลาดังแต่มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2551 จนถึงสิ้นสุดเดือนกันยายน 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลในการวิจัยและประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร/ระดับจังหวัด และ Key informants ที่เกี่ยวข้อง เช่น เครือข่ายภาคประชาชน สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ตัวแทนนักวิชาการ ด้านกฎหมาย และตัวแทนจากสื่อมวลชน

ทั้งนี้ ในการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลนี้ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกแบบเป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมประเภทต่างๆของคณะกรรมการ/เครือข่ายภาคประชาชน ตลอดจนการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือการตอบแบบสัมภาษณ์ทางโทรสารในกรณีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สะดวกในเรื่องของการนัดหมาย (ดูภาคผนวกการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบ) ดังรายละเอียดดังนี้คือ

- ผู้ว่าราชการจังหวัด จำนวน 4 ท่าน
- รองผู้ว่าราชการจังหวัด จำนวน 3 ท่าน
- ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จำนวน 4 ท่าน
- รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด จำนวน 6 ท่าน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 ท่าน
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด จำนวน 3 ท่าน
- รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด จำนวน 7 ท่าน
- หัวหน้า / เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันควบคุมเขต (สคร.) จำนวน 6 ท่าน
- เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ดูแลเรื่อง พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 77 ท่าน
- Key informants ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ท่าน

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารในการวิจัยและประเมินผล ประกอบด้วย

- (1) เอกสารราชการ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการควบคุม
คณะกรรมการอำนวยการระดับจังหวัด
- (2) เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการชุดต่างๆ อาทิ รายงานผลการ
จัดการประชุมคณะกรรมการระดับต่างๆ
- (3) เอกสารเกี่ยวกับการตรวจ จับ ดำเนินคดี (ถ้ามี หรือ ถ้าคณะผู้วิจัยสามารถ
เข้าถึงเอกสารเหล่านั้นได้)
- (4) เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ข่าวที่เกี่ยวข้องกับ พรบ. ในสื่อมวลชน สื่อต่างๆ
ที่ใช้เผยแพร่เพื่อการประชาสัมพันธ์เนื้อหาตาม พรบ. เป็นต้น

กรอบในการนำเสนอข้อมูลการวิจัย

สำหรับการวิจัยและประเมินผลกระบวนการและผลการดำเนินงานของ
คณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ คณะผู้วิจัยได้
ลำดับรายงานผลการศึกษารอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 ผลการวิจัยและประเมินบริบท

บทที่ 3 ผลการวิจัยและประเมินการสนับสนุน/ การลงทุน

บทที่ 4 ผลการวิจัยและประเมินกระบวนการและผลการดำเนินงาน

บทที่ 5 บทส่งท้าย

บทที่ 2

ผลการวิจัยและประเมินบริบท

กล่าวได้ว่าในช่วงเกือบทศวรรษแรกของการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีการเคลื่อนไหว และกระแสข้อมูลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นทั้งจากฝ่ายสนับสนุน พรบ. ซึ่งประกอบด้วยองค์กรวิชาการ และองค์กรภาคประชาชน และฝ่ายคัดค้าน พรบ. ซึ่งประกอบด้วยฝ่ายผู้ประกอบการ และองค์กร อาทิ สมาพันธ์เพื่อช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แห่งชาติ (สชอ.) สมาคมภัตตาคารไทย รวมถึงการเคลื่อนไหวของฝ่ายการเมืองที่มีบทบาทสูงในการเป็นแรงดึง และแรงจูง การขับเคลื่อนพรบ. และฝ่ายสื่อมวลชนที่มีการวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความคิดเห็น และเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหวของพระราชบัญญัติฉบับนี้อย่างต่อเนื่อง ตลอดทั้งปี หากจะจำแนกบริบทที่เกิดขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาประมาณ 8 เดือน ภายหลังการบังคับใช้ พระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วยบริบทที่ส่งผลต่อการดำเนินการของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ทั้งในระดับคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมแห่งชาติ และคณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัดดังนี้

- ก. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
- ข. การเคลื่อนไหวทางการเมืองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- ค. การเคลื่อนไหวของกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
- ง. การเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- จ. การเคลื่อนไหวของฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- ฉ. การแสดงทัศนคติของสื่อมวลชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ก. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ในช่วงการผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายต่อหลายครั้ง ทั้งในระดับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการผลักดันพระราชบัญญัติฯ การออกกฎหมายลูก การเรียกประชุมคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายระดับชาติ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น

รายนามนายกรัฐมนตรี

1. คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 19 กันยายน 2549 – 1 ตุลาคม 2549
2. พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ 1 ตุลาคม 2549 – 29 มกราคม 2551 (ครม.คณะที่ 56)
3. นายสมัคร สุนทรเวช 29 มกราคม 2551 – 9 กันยายน 2551 (ครม.คณะที่ 57)
4. นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ 18 กันยายน 2551 – ปัจจุบัน (ครม.คณะที่ 58)

รายนามรองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลกระทรวงสาธารณสุข

1. นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม 8 ตุลาคม พ.ศ. 2549 - 28 มกราคม พ.ศ. 2551
2. นายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 - 9 กันยายน พ.ศ. 2551
3. นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล 24 กันยายน พ.ศ. 2551 - ปัจจุบัน (กันยายน 2551)

รายนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

1. นายแพทย์มงคล ณ สงขลา 8 ตุลาคม 2549 - 6 กุมภาพันธ์ 2551
2. นายไชยา สะสมทรัพย์ 6 กุมภาพันธ์ 2551 - 9 กรกฎาคม 2551
3. นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล 2 สิงหาคม 2551 - 9 กันยายน 2551
4. ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง 24 กันยายน 2551 – ปัจจุบัน (กันยายน 2551)

จากข้อมูลการเปลี่ยนแปลงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถือเป็นบริบททางการเมืองที่เป็นปัจจัยอุปสรรคต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระดับต่างๆ เนื่องจากเกิดความไม่ต่อเนื่องในการสานต่อนโยบาย การติดค้างล่าช้าในการจัดการด้านเอกสารราชการ ทำให้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง จะต้องเริ่มกระบวนการด้านเอกสารใหม่เกือบทั้งหมด

ข. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระหว่างวันที่ 14 ก.พ. – 30 ก.ย. 51

จากการรวบรวมข้อมูลความเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยนักการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงระหว่างวันที่ 14 กุมภาพันธ์ เป็นวันแรกที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 คณะผู้วิจัยพบว่า มีความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่น่าสนใจหลายเหตุการณ์ ซึ่งได้รวบรวมและเรียบเรียงตามลำดับเหตุการณ์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

18 ก.พ. 51 : นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการควบคุมระดับนโยบาย ให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อว่า การโฆษณาไม่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในทางกลับกันหากมีการโฆษณา มากก็จะเป็นการสร้างงาน และจะยังไม่ออกกฎกระทรวง เพื่อประกาศควบคุมการโฆษณา ตามพ.ร.บ. เพราะยังมีข้อถกเถียงอยู่ ยังคงต้องหารือกับคณะทำงานอีกครั้ง หนึ่ง จากการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อในครั้งนี ทำให้เครือข่ายเหล่า ๓ ต่างออกมาแสดง กระแสคัดค้านความคิดของนายไชยาเป็นอย่างมาก

12 มี.ค. 51 : หลังจากสมาพันธ์ช่วยภาคีรัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ (สชอ.) ได้เข้ายื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี สมักร สุนทรเวช ถึง ผลกระทบของ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้ประกอบการ พร้อมให้ ข้อคิดเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ไม่สามารถปฏิบัติจริง ผลสรุปจากการเข้าพบในครั้งนั้น **นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี** ได้บอกให้ทางสมาพันธ์ ๓ ทำหนังสือสรุป รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีให้ ครม. ได้รับทราบ และจะดำเนินการแก้กฎหมายต่อไป เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง โดยให้ เหตุผลว่าเนื่องจากกฎหมายที่เป็นอยู่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน ในฐานะที่ ตนเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อมีประชาชนมาร้องทุกข์ ก็จำเป็นต้องช่วยเหลือ จากการ ออกมาแสดงมุมมองผ่านสื่อในครั้งนี้นั้น นับว่าส่งผลทำให้การ ดำเนินการในเรื่องของการออกกฎกระทรวงน่าจะเดินหน้าได้มากขึ้น

13 มี.ค. 51 : สัญญาณทางการเมืองครั้งต่อมา เป็นเหตุการณ์การเคลื่อนไหวของ **นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข** ที่ออกมาให้สัมภาษณ์ต่อ สื่อมวลชน หลังจากที่นายกรัฐมนตรีได้แสดงทัศนคติว่าจะทำการแก้ไขกฎหมาย ซึ่ง

นายไชยกี้แสดงท่าทีนี้ยอมรับคำสั่งของนายกรัฐมนตรี โดยให้เหตุผลว่าตนเองเป็นผู้ได้บังคับบัญชาหากผู้บังคับบัญชามีนโยบายอย่างไร ผู้ได้บังคับบัญชาที่จะต้องปฏิบัติตาม

4 เม.ย. 51 : เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ **นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข** ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนว่า กำลังเตรียมดำเนินการสรรหาคณะกรรมการตามพรบ.ควบคุมฯ โดยมอบหน้าที่ให้กับรองปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนตนเองนั้นไม่มีนโยบายที่จะแก้กฎหมาย หน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขคือจะทำการรณรงค์ควบคุมและแก้ปัญหาสุรา ในเรื่องของการโฆษณาด้วย ทั้งนี้สัญญาณสุดท้ายนับว่าเป็นที่น่ายินดีสำหรับกลุ่มเครือข่ายเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และประชาชนที่ต่างเฝ้ารอนโยบายภาครัฐที่เอื้อต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติ

6 ก.ค. 51 : **นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข** สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบลงไปตรวจสอบ เฝ้าระวัง ดูแลอย่างใกล้ชิดทุกจังหวัดเพื่อให้สถานประกอบการ ประชาชนปฏิบัติตามทั้งในเรื่องสถานที่ห้ามดื่ม ห้ามขาย และการจำหน่ายทุกรูปแบบต้องไม่ละเมิดกฎหมาย และหากพบการฝ่าฝืนจะลงโทษทันทีโดยไม่ละเว้น

จากเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงเวลาดังที่กล่าวมา กล่าวได้ว่าสัญญาณทางการเมืองที่มีต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ จากฝ่ายการเมืองมีทั้งสัญญาณที่เป็นแรงผลักดัน และแรงดึง ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ โดยในบางช่วงเวลา สัญญาณที่แสดงออกเสมือนหนึ่งการสนับสนุนให้ พระราชบัญญัติฯ เดินหน้าต่อไปโดยการออกกฎหมายการแต่งตั้งคณะกรรมการในส่วนที่ยังขาดอยู่ ขณะเดียวกัน การแสดงออกในบางช่วงกลับส่งสัญญาณที่ต้องการทบทวนรายละเอียดในข้อกฎหมายด้วยเหตุผลว่าเกรงจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย ส่งผลกระทบต่อยังการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากทำให้ผู้ประกอบการที่ที่จะดำเนินการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

“การที่คณะกรรมการควบคุมแอลกอฮอล์และคณะกรรมการนโยบายระดับชาติยังไม่มีการประชุมมันก็ส่งผลต่อคนทำงานส่วนหนึ่ง เพราะหัวไม่ส่ายหางก็ไม่กระดิกเป็นธรรมดา ทีนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสนใจในระดับพื้นที่แล้วว่า จะเห็นความสำคัญมากแค่ไหน” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

ค. ความเคลื่อนไหวของกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

จากการรวบรวมข้อมูลการเคลื่อนไหวของกระทรวงสาธารณสุขที่ปรากฏผ่านสื่อสาธารณะ ในฐานะหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และมีบทบาทสำคัญโดยตรงในการผลักดันการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 พบว่า บทบาทของกระทรวงมีทิศทางที่ชัดเจนคือต้องการให้ พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ รวมถึงดำเนินการกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้ และทำความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่เพื่อสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ได้อย่างเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

21 ก.พ. 51 : นพ.สุธรรม ศรีธรรม โฆษกกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ถึงความคืบหน้าของการดำเนินงานตามพรบ.ควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมว่าขณะนี้กำลังจะแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อเร่งดำเนินงานในเรื่องของการออกกฎหมายประกาศ และระเบียบที่เป็นกฎหมายลูก โดยการออกกฎหมายดังกล่าวจะครอบคลุมถึงเรื่องของการจัดจำหน่าย การกำหนดเวลา สถานที่ และการโฆษณาที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะเร่งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ พร.บ. ฉบับนี้ผ่านทุกสื่อ และจะทำการจัดประชุมชี้แจงกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐและเอกชน

2 เม.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมและยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้ออกแนวทางการปฏิบัติถึงการกระทำที่มีลักษณะสื่อหรือแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาที่จะโฆษณาเครื่องดื่มน้ำอัดลมที่เป็นการฝ่าฝืน ตามมาตรา 32

5 มิ.ย. 51 : กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค ได้ออกหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สช 0442.4/ว 453 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2552 เพื่อขอความร่วมมือให้จังหวัดต่าง ๆ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมจังหวัด ตามมาตรา 19 และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามมาตรา 21

10 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมและยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่ พรบ. ควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมมีผลบังคับใช้มาแล้ว 7 เดือน

18 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดพิษณุโลก

19 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดอุบลราชธานี

25 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดนครศรีธรรมราช

26 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดสงขลา

30 ก.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดขอนแก่น

2 ต.ค. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3 ต.ค. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดชลบุรี

21 ต.ค. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่สื่อมวลชนประเภทสื่อวิทยุและโทรทัศน์

29 ต.ค. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่สื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

28 พ.ย. 51 : สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการร้านค้าในจังหวัดนนทบุรี

ความเคลื่อนไหวของกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะเห็นได้ว่า เป็นการดำเนินการที่เน้นเรื่องการสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับกฎหมายฉบับใหม่ มากกว่าจะมุ่งเน้นบทบาทการเอาผิด ลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ทั้งนี้ในการจัดประชุมทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการทุกครั้ง สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะพยายามสื่อสารให้ทุกฝ่ายเห็นคล้อยที่จะปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวมและประเทศชาติมากกว่าพยายามสื่อสารโดยเน้นให้เกิดความหวาดกลัว ความกังวลที่จะถูกจับกุมลงโทษตามกฎหมาย ดังสะท้อนอยู่ในคำพูดและแนวปฏิบัติของผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

“เราพยายามประชาสัมพันธ์ให้คนรู้กฎหมาย เพราะเราเชื่อว่าคนทั่วไปไม่ยอมทำผิดกฎหมาย เพราะคงมีคนที่ทำตามอำนาจหน้าที่เมื่อมีกฎหมายออกมา เราจึงจัดการประชุมแนะนำกฎหมายนี้ในหัวเมืองใหญ่ให้กับตำรวจและ

ผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการเขาดีใจมาก ชอบคุณเรามากที่ช่วยมาชี้แจง มาเตือน เขาก่อนที่จะมีการตรวจจับกวดขันจริง บางพื้นที่เมื่อชี้แจงไปก็เริ่มมีการปลดป้ายออก ในส่วนของภาคประชาชน NGO เขาได้เริ่มแล้ว ได้เก็บข้อมูล ถ่ายภาพการกระทำผิด หลายพื้นที่ก็ตกลงร่วมกันว่าจะ D-Day วันที่ 14 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันออกพรรษา และเป็นวันครบรอบ 8 เดือนของ พรบ. นี้ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 14 ก.พ. ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามเราได้สื่อสารกับเครือข่ายองค์กรเอกชนว่า ควรมีการ ตักเตือน แนะนำก่อนที่จะไปสู่ขั้นตอนการร้องเรียน เพราะเราไม่อยากจะเกิดความรู้สึกไม่ดี เราไม่อยากจะสร้างศัตรู หากจะร้องเรียนขอเป็นในรายที่มีเจตนาจริงๆ บอกแล้ว เตือนแล้วก็ไม่ฟัง ไม่ปฏิบัติตาม” (สัมภาษณ์ นพ.สมาน พุตระกูล 26 ก.ย. 2551)

ง. ความเคลื่อนไหวของฝ่ายสนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

จากการรวบรวมข้อมูลและติดตามสัมภาษณ์ของคณะผู้วิจัย พบว่าบรรยากาศการเคลื่อนไหวอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นบริบทที่มีความสำคัญไม่น้อยในการสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีหน่วยงานหลักที่แสดงบทบาทชัดเจนในสาธารณะ คือเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ และเครือข่ายนักวิชาการเพื่อเฝ้าระวังปัญหาแอลกอฮอล์ เพื่อผลในการผลักดันให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม พ.ศ. 2551 สามารถเดินหน้าและบังคับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

10 มี.ค. 51 : *เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์* ได้เข้ายื่นหนังสือต่อ นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี เพื่อคัดค้านแนวคิดการแก้ไข พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 30 ที่ว่าด้วยการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบ ลด แลก แจก แถม และเป็นการโฆษณาเพื่อมอมเมาเยาวชน ตามข้อเสนอของ สมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาแอลกอฮอล์ (สชอ.)

14 มี.ค. 51 : นายคำรณ ชูเดชา ผู้ประสานงานเครือข่าย และสมาชิก*เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์* ประมาณ 40 คน ได้เดินทางมายื่นหนังสือต่อ นายไชยา สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเรียกร้องให้แสดงจุดยืนที่ชัดเจนในการคุ้มครองสุขภาพชุมชน และคัดค้านการแก้ไข พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรา 30 ตามข้อเสนอของ สมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาแอลกอฮอล์ (สชอ.) โดยชี้ให้เห็นว่าพ.ร.บ.ดังกล่าวเพียงมีการบังคับใช้ยังไม่อาจวัดผลหรือคำนวณสรุปได้ว่าต้องเร่งแก้ไข

15 มี.ค. 51 : *นายแพทย์ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส* ได้ออกมาเตือนรัฐบาลว่าต้องพึงเสียงประชาชนก่อนที่จะแก้ไข พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามข้อเสนอของผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์ พร้อมแสดงทัศนะว่า พ.ร.บ.ดังกล่าวจะช่วยคุ้มครองผลร้ายที่เกิดจากแอลกอฮอล์ได้

18 มี.ค. 51 : รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ ผู้ประสานงาน*เครือข่ายนักวิชาการเพื่อเฝ้าระวังปัญหาแอลกอฮอล์* พร้อมด้วยสมาชิก ได้เข้ายื่นหนังสือต่อ นายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี เพื่อให้รัฐบาลพิจารณาอย่างรอบคอบและเป็นธรรมในการแก้ไข

พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ มาตรา 30 เรื่องการส่งเสริมการขายและการโฆษณา พร้อมแสดงทัศนะว่าการแก้ พรบ. จะส่งผลต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต

6 พ.ค. 51 : มหาเถรสมาคม มีมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานพุทธศาสนาทั่วประเทศให้เจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดทำความเข้าใจกับวัดในเขตปกครองเกี่ยวกับรายละเอียดของ พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้วัดและศาสนสถานเป็นเขตห้ามดืมห้ามขาย อย่างเคร่งครัด พร้อมกับให้ปฏิบัติตาม พรบ.ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

11 มิ.ย. 51 : กระทรวงมหาดไทย ได้ออกหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0211.3/ว 1820 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2551 แจ้งให้จังหวัดต่าง ๆ ปฏิบัติตาม พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัด ตามมาตรา 19

23 มิ.ย. 51 : กรุงเทพมหานคร ประกาศให้สวนสาธารณะทุกแห่งในกรุงเทพฯเป็นสถานที่ห้ามดืมห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ตาม พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และถ้าผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกจับปรับและติดคุก

28 ก.ค. 51 : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับกลุ่มภาคี เร่งประชาสัมพันธ์ พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แก่นิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ดืมแอลกอฮอล์ในมหาวิทยาลัย

18 ส.ค. 51 : เครือข่ายองค์กรงดเหล้า ประกาศว่าเครือข่ายภาคประชาชนจะเริ่มดีเคย์ตรวจสอบการกระทำผิดตาม พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในวันที่ 25 ส.ค. นี้ หากพบว่าผู้ใดฝ่าฝืนจะแจ้งความดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจทันที โดยไม่รอให้กระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงมาบังคับใช้

26 ส.ค. 51 : เครือข่ายเด็กและเยาวชน ที่รณรงค์ป้องกันนักดืมหน้าใหม่ได้เดินทางไปร้องขอบริษัทผู้ผลิตเครื่องดืมแอลกอฮอล์ยักษ์ใหญ่ 3 รายให้หยุดละเมิด พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พร้อมทั้งเดินทางไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

26 ส.ค. 51 : **เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า และเครือข่ายเฝ้าระวังแอลกอฮอล์กรุงเทพฯ** ได้แถลงผลการเฝ้าระวังการละเมิด พรบ. ควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หลังพรบ.ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ไปแล้ว 6 เดือนว่ายังพบการกระทำผิดพรบ.ตามมาตรา 32 ว่าด้วยเรื่องการห้ามโฆษณา แต่กลับไม่มีหน่วยงานไหนเข้ามากำกับดูแล โดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กล่าวได้ว่าการเคลื่อนไหวขององค์กรภาคประชาคม เปรียบเสมือนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในหลายบทบาท ได้แก่ หน่วยสร้างกระแสการรับรู้ในสาธารณะ หน่วยตอบโต้การเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ประกอบการ และหน่วยติดตามกระตุ้นเตือนการทำงานของฝ่ายการเมือง เพื่อผลในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย

จ. ความเคลื่อนไหวของฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ในช่วงที่มีความพยายามผลักดันให้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกาศใช้และบังคับใช้ในทางปฏิบัติ โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นคู่ขนานกัน คือความเคลื่อนไหวของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ต้องการให้มีการชะลอการบังคับใช้ ทบทวนการบังคับใช้ ไปจนถึงแก้ไขกฎหมายที่ประกาศใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

16 ก.พ. 51 : สมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ (สชอ.) พร้อมด้วย สมาคมผู้ค้าปลีก, สมาคมโรงแรมไทย, สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย, สมาคมภัตตาคารไทย และสมาคมป้ายโฆษณา ได้ขอเข้าพบนายมีนขวัญ แสงสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอผ่อนผันการบังคับใช้ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปอีก 6 เดือน โดยให้เหตุผลว่ากฎหมายดังกล่าวยังไม่ชัดเจนและส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ

18 ก.พ. 51 : นางวิมลพรรณ อุดมพร รองประธานบริหาร บริษัทอิจิโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ (ประเทศไทย) จำกัด และในฐานะกรรมการสมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) ได้เข้ายื่นหนังสือต่อ นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตำแหน่ง เพื่อขอความชัดเจนเรื่องวิธีปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากผู้ประกอบการตีความกฎหมายแตกต่างกัน

11 มี.ค. 51 : นางวิมลพรรณ อุดมพร รองประธานบริหาร บริษัทอิจิโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ (ประเทศไทย) จำกัด และในฐานะกรรมการสมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) ได้เข้าพบนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อชี้แจงถึงผลกระทบจากการบังคับใช้ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะในมาตรา 30 ในเรื่องของการ ห้ามเร่ขาย และ ลด แลก แจก แถม ว่าส่งผลกระทบต่อธุรกิจไวน์ผลไม้ OTOP ที่ต้องอาศัยการเร่ขายเป็นช่องทางหลักในการจัดจำหน่ายและดำเนินการทางธุรกิจประเภทนี้

20 มี.ค. 51 : **นายวิสุทธิ โลหิตนาวิ ประธานสมาคมผู้ประกอบการไวน์ไทย** ได้ออกแถลงการณ์ถึงผลกระทบของ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ต่อกลุ่มผู้ประกอบการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นมูลค่าความเสียหายกว่า 1 แสนล้านบาท จึงขอให้รัฐบาลทบทวนและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว

23 มี.ค. 51 : **นางปวีรพรรณ กลุมงคล นายกสมาคมภัตตาคารไทย** ให้สัมภาษณ์ว่าหลังประกาศใช้ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นเวลา 1 เดือนส่งผลให้ยอดขายของภัตตาคาร ร้านอาหารที่เป็นสมาชิกของสมาคมลดลงกว่า 50 – 60% โดยสาเหตุมาจากความไม่ชัดเจนของกฎหมาย จึงขอให้รัฐบาลผ่อนปรนในมาตรา 30 และมาตรา 32

23 มี.ค. 51 : **นายศักรินทร์ ช่อใส ผู้จัดการสมาคมโรงแรมไทย** ให้สัมภาษณ์ถึงผลกระทบของ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ต่อภาคธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว ว่าถือเป็นการทำลายบรรยากาศในการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก พร้อมกับเรียกร้องให้รัฐบาลแยกแยะเรื่องการให้บริการของโรงแรมไม่ต้องรวมอยู่ในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติฯ

ทั้งนี้จากการติดตามการดำเนินของบริษัทผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจแอลกอฮอล์ในช่วงการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า นอกจากจะมีการเข้าพบหารือกับหน่วยงานรัฐและฝ่ายการเมืองเพื่อให้เกิดการชะลอการบังคับใช้ และเรียกร้องให้มีการตีความกฎหมายใหม่แล้ว ในห้วงเวลาเดียวกันบริษัทผู้ประกอบการในธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงมีการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เพื่อสร้างยอดขาย และสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าอย่างต่อเนื่องดังนี้

25 ก.พ 51 : **บริษัท บุญรอดเทรคิงส์ จำกัด** ขอสร้างผลงานอีกครั้งโดยการรุกตลาดผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องดื่ม Non Alcohol โดยหาผลิตภัณฑ์ตัวใหม่มาเสริมเพื่อต่อยอดให้กับบริษัท

6 มี.ค. 51 : **บริษัทเพอร์นอต ริคาร์ด แอลเอ** วางแผนรุกทำการตลาดในเอเชีย โดยคาดครั้งแรกของปีรายรับและกำไรจะเพิ่มขึ้น

9 มี.ค. 51 : บริษัทดิอาจิโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ ประเทศไทย (จำกัด) เตรียมสร้างแบรนด์ “สมอร์นออฟ” เหล้าประเภทวอดก้า หวังเจาะตลาดนักดื่มหน้าใหม่โดยใช้กลยุทธ์มิวสิก มาร์เก็ตติ้ง เพื่อเพิ่มยอดขายและเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มมาตรฐาน

13 มี.ค. 51 : บริษัท สิงห์คอร์ปอเรชั่น จำกัด เตรียมขยายตลาดผลิตภัณฑ์กลุ่ม Non Alcohol เพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดไว้ โดยทุ่มงบ 250 ล้านบาทขยายฐานตลาดและเตรียมโฆษณา

10 เม.ย. 51 : บริษัท มิลเลอร์ ไลท์ๆ เปิดตัวเบียร์ใหม่โดยใช้กลยุทธ์เบียร์แคลอรีต่ำ และคราฟเบียร์ เพื่อกระตุ้นยอดขายและนักดื่มรายใหม่ ๆ ให้มาสนใจมากขึ้น

17 เม.ย. 51 : บริษัท ซานมิเกล มาร์เก็ตติ้ง จำกัด เปิดตัวเครื่องดื่มไร้แอลกอฮอล์ตัวใหม่ เพื่อตอบสนองไลฟ์สไตล์ผู้คนในปัจจุบัน หวังเพิ่มมาร์เกตแชร์ 5 - 10%

18 เม.ย. 51 : บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด เตรียมทุ่มงบ 80 ล้านบาทจัดแคมเปญสปอร์ตมาร์เก็ตติ้งให้ผลิตภัณฑ์ “ไฮเนเก้น” เป็นผู้สนับสนุนระดับโลกฟุตบอลระดับโลก ยูฟ่าแชมเปียนลีกส์

24 เม.ย. 51 : บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด เตรียมใช้กลยุทธ์มิวสิกและสปอร์ตมาร์เก็ตติ้งดันเบียร์ไฮเนเก้น เพื่อตอบสนองไลฟ์สไตล์

25 เม.ย. 51 : บริษัท ดิอาจิโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ ประเทศไทย (จำกัด) ผู้นำเข้าเครื่องดื่มจอนห์นีวอลด์เกอร์ เรดเลเบิล จัดกิจกรรมสื่อสารการตลาดคอนเสิร์ตกลางสายน้ำในวันสงกรานต์ที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อร่วมรณรงค์และสร้างกระแสให้วัยรุ่นไทยสนุกสนานได้ โดยไร้แอลกอฮอล์ และเล่นน้ำอย่างมีสติ

23 พ.ค. 51 : บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) เตรียมซื้อหุ้นบริษัทโออิชิ เพื่อให้ธุรกิจเครื่องดื่มครอบคลุมมากขึ้น คาดว่าปีนี้จะทำรายได้ได้ตามเป้า ทุ่มเงิน 200 ล้านบาท เพื่อภาพลักษณ์และต่อต้านกระแสจากสังคม

29 พ.ค. 51 : บริษัท สิงห์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด จัดตั้งทีมฝ่ายพัฒนาธุรกิจ พัฒนาสินค้า นอลแอลกอฮอล์เข้าตลาดเพิ่มโดยใช้กลยุทธ์กอริลล่ามาร์เก็ตติ้ง บุคช่องทางขายทุกทาง

31 พ.ค. 51 : บริษัท สิงห์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด จัดตั้งบริษัทลูก “ปีอาร์เอ” รุกจำหน่าย สินค้ากลุ่ม Non Alcohol เพียงอย่างเดียว เพื่อสามารถขายสินค้าได้คล่องตัวขึ้นโดยจะ ใช้งบ 80 ล้านบาทในการทำการตลาด

10 มิ.ย. 51 : ไพศาล ชีวะศิริ เข้าของผลิตภัณฑ์เหล้าเบสิกแคทในอดีต หวนคืนวงการ ธุรกิจเหล้าอีกครั้งเตรียมรีแบรนด์วิสกี้เบสิกแคท จะวางจำหน่ายในช่วงไตรมาสที่ 3

18 ก.ค. 51 : บริษัท แมกซ์เชียม ฟายน์ ไวน์ แอนด์ สปิริตส์ (ประเทศไทย) ผู้นำเข้า เครื่องดื่มวอดก้าพรีเมียม แบรินด์ “แอบโซลูท” เตรียมเปิดศึกมุงสร้างแบรนด์และทำ การตลาดในกลุ่มลูกค้าเก่า เน้นเจาะตลาดวอดก้า เพื่อให้ได้รับส่วนแบ่งทางการตลาด เป็นอันดับสองในไทย

19 ก.ค. 51 : บริษัท สิงห์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด ลดการจัดกิจกรรมทางการตลาดและ โฆษณา เพื่องานเทศกาลเข้าพรรษา พร้อมเตรียมแผนรุกรการตลาดอย่างหนักหลังออก พรรษา และส่งท้ายปีเก่า

24 ก.ค. 51 : บริษัทแมกซ์เชียม ฟายน์ ไวน์ แอนด์ สปิริตส์ (ประเทศไทย) ผู้นำเข้า เครื่องดื่มวอดก้าพรีเมียม แบรินด์ “แอบโซลูท” เตรียมเปิดศึกมุงสร้างแบรนด์และทำ การตลาดในกลุ่มลูกค้าเก่า วางแผนใช้แคมเปญปัญหาโลกร้อนเพื่อกระตุ้นยอดขาย

25 ก.ค. 51 : บริษัท ดิอาจิโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้นำเข้า ผลิตภัณฑ์เบียร์ไอริส คริม เตรียมรุกรกิจกรรมทางการตลาด โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นหญิง ในเมือง โดยจัดกิจกรรมการตลาดแฟชั่นโชว์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตลาดด้วย

27 ก.ค. 51 : ไพศาล ชีวะศิริ อดีตเจ้าของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่ม “คูเลอร์ คลับ” ไวน์ คูเลอร์ เตรียมรุกรผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิรต่ำแบรนด์ “พี คูเลอร์” โดยใช้งบ กว่า 500 ล้านบาทในการทำการตลาด และทำการส่งเสริมการตลาดอย่างยิ่งใหญ่ใน ไตรมาสที่ 4 ของปีนี้

13 ส.ค. 51 : บริษัท ดิอาจีโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ (ประเทศไทย) จำกัด ผู้นำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เบียร์ไอริส ครีม รุกทำการตลาด ภายใต้ธีมแพชั่นปาร์ตี้ สร้างแบรนด์ผ่านกลุ่มนักดื่มหน้าใหม่สาววัยทำงาน คาดใช้ระยะเวลา 9 เดือนในการจัดงานครั้งนี้

21 ส.ค. 51 : บริษัท แม็กซ์เซียม ฟายน์ ไวน์ แอนด์ สปีริตส์ (ประเทศไทย) จำกัด เตรียมปรับพอร์ตโฟลิโอ หาแบรนด์ใหม่แทนแบรนด์เก่าที่จะถอดออกไปประมาณ 1 – 2 ปีข้างหน้าสาเหตุจากปัญหาเรื่องหุ้นส่วนพร้อมเปิดตัววิสกีซูเปอร์พรีเมียมหลังเติบโตอีก 20%

นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์บางรายที่มีการเคลื่อนไหวทางการตลาดเพื่อรับมือกับ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

15 ก.พ. 51 : บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) ให้สัมภาษณ์ว่าจะทำการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ของบริษัทผ่านสื่อต่อไป เนื่องจากได้สอบถามไปยังกรมประชาสัมพันธ์แล้ว ระบุว่ายังสามารถทำการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อต่าง ๆ ได้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกมา

25 มิ.ย. 51 : บริษัท ดิอาจีโอ โมเอ็ท เฮนเนสซี่ ประเทศไทย (จำกัด) เตรียมปรับกลยุทธ์ทำตลาดวิสกีใหม่อีกครั้ง โดยจะชะลอการทำการตลาดลงเพราะภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและพบควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ออกมาใหม่จะส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อ

กล่าวได้ว่าแรงดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาจากผู้ประกอบการหลายฝ่าย ได้แก่ สมาคมภัตตาคารไทย สมาคมโรงแรมไทย สมาคมผู้ประกอบการไวน์ไทย สมาคมผู้ค้าปลีก สมาคมโรงแรมไทย สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย สมาคมภัตตาคารไทย และสมาคมป้ายโฆษณา โดยมีสมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) เป็นผู้ขับเคลื่อนสำคัญ โดยสาระสำคัญของการเคลื่อนไหวคือการโจมตีว่าพระราชบัญญัติฯที่ประกาศออกมาส่งผลกระทบต่อธุรกิจและไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

จ. การแสดงทัศนะของสื่อมวลชนต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

สื่อมวลชนนับเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างการรับรู้และคล้อยตามของประชาชน รวมทั้งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่สร้างกระแส ชี้กระแส และรักษากระแสความสนใจของประชาชนในสังคมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสถาบันทางสังคมที่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง และเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนได้อย่างครอบคลุมในเวลาอันรวดเร็ว และด้วยเหตุที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยตรงจึงต้องอาศัยสื่อมวลชนเป็นผู้คัดเลือกข่าวสาร และสรุปข้อมูลให้รับทราบอีกต่อหนึ่ง นอกจากนี้ด้วยเหตุที่ประชาชนจำนวนมากไม่มีเวลาในการศึกษาทำความเข้าใจ ปრაกฏการณ์ และข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลาในสังคม ดังนั้น การวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงทัศนะของสื่อมวลชนจึงกลายเป็นแหล่งข้อมูลที่ประชาชนใช้ในการศึกษาเพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะมีความคิดเห็น มีความเชื่อ หรือประพฤตต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ในช่วงระหว่างวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ถึง 30 กันยายน 2551 ซึ่งเป็นช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า นอกจากสื่อมวลชนจะทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งจากฝ่ายการเมือง ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายต่อต้านการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ แล้ว สื่อมวลชนยังทำหน้าที่ในการแสดงทัศนะ วิพากษ์วิจารณ์พระราชบัญญัติฯ ด้วยตัวของสื่อเองอีกด้วย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและเรียบเรียงการแสดงทัศนะของสื่อมวลชนที่ปรากฏผ่าน คอลัมภ์ บทความ บทวิจารณ์ ในช่วงที่ผ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

21 ก.พ. 51 : หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าเนื้อหาในพรบ.ดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนพอในการปฏิบัติ พร้อมนำเสนอเสียงสะท้อนจากผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์บางราย อย่างไรก็ตาม รายงานนี้ได้สรุปในตอนท้ายว่า คาดว่าถ้ามีคณะกรรมการและมีประกาศกฎกระทรวงตามมาความชัดเจนต่าง ๆ ก็น่าจะดีกว่านี้

27 ก.พ. 51 : หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน กล่าวถึงท่าทีของกระทรวงสาธารณสุขต่อ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ในตอนแรกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไม่เห็นความสำคัญว่าจะต้องคุมโฆษณาเชิงสร้างสรรค์ให้อยู่ใน

กรอบเวลาได้อย่างชัดเจน แต่ไม่นานหลังจากนั้นโฆษกกระทรวงสาธารณสุขก็ออกมาให้ข่าวแล้วว่าทางกระทรวงสาธารณสุขเตรียมดำเนินการออกประกาศกฎกระทรวงเพิ่มเติมในรายละเอียดที่เป็นกฎหมายลูกของ พรบ. แต่อยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูล ซึ่งสื่อทั้งหลายว่าทั้งหมดนี้เป็นการวัดใจรัฐบาลว่าจะมีนโยบายอย่างไรในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ และหากเข้าข้างกลุ่มทุนทางธุรกิจ รัฐบาลคงตระหนักดีว่าประชาชน 13 ล้านเสียงที่สนับสนุนเรื่องนี้จะดำเนินการต่อไปอย่างไร

14 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์มติชน** แสดงความคิดเห็นถึงกรณีที่ สชอ. ขอเข้าพบ นายกรัฐมนตรีเพื่อแก้ พรบ.ควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 30 ในเรื่องของการเร่งขาย โดยอ้างว่ามีผลกระทบต่อธุรกิจผู้ผลิตไวน์โอท็อป ว่าการแก้กฎหมายนี้ไม่น่าจะช่วยเหลือธุรกิจไวน์ได้ หากแต่จะเป็นการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้นำเข้าเหล้ายี่ห้อดัง ซึ่งมีมูลค่าการตลาดสูงกว่า ธุรกิจโอท็อปหลายเท่า

15 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ** นำเสนอกรณีนายกรัฐมนตรีมีมติจะแก้กฎหมายตามข้อเรียกร้องของ สชอ. เพราะกฎหมายดังกล่าวปฏิบัติยาก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรับข้อเสนอทันที ทำให้มีนักวิชาการ และนักกฎหมายออกมาแสดงทัศนะว่าการแก้กฎหมายครั้งนี้มีวาระซ่อนเร้นหรือไม่

17 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ** นำเสนอความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์ต่อกรณีที่รัฐบาลมีท่าทีจะแก้ไข พรบ.ควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าส่งผลให้บริษัทเหล้า และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบ เพราะไม่สามารถวางแผนธุรกิจที่ชัดเจนได้ หากยังไม่มีการประกาศกฎกระทรวงที่ชัดเจนออกมาหรือกรณีที่จะมีการแก้ไข พรบ. ถ้ายกร่าง พรบ. แก้ไขมีความล่าช้า ธุรกิจก็เสียหายเช่นกัน แต่ขณะเดียวกันแม้ว่าพรบ.จะยังไม่มีความชัดเจน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติตามไปแล้วในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะยกเลิกการจัดกิจกรรมที่เป็นอีเวนต์ขนาดใหญ่ รวมถึงเลิกกิจกรรมส่งเสริมการขาย

17 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์เดลินิวส์** นำเสนอกับทัศนะของตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์บางรายที่มีต่อ พรบ.ควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าเป็นผลดี เนื่องจากทำให้บริษัทไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เพราะมีฐานลูกค้าอยู่มากพอแล้ว แต่เกรงว่าจะส่งผลต่อธุรกิจอื่นมากกว่า เช่น ธุรกิจท่องเที่ยว ภัตตาคาร และธุรกิจโฆษณา เป็นต้น

20 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์ข่าวสด** แสดงความคิดเห็นถึงกรณีที่นายกรัฐมนตรี สมัครงสุนทรเวชจะแก้ไข พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 30 ตามที่สมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) ได้ยื่นหนังสือมา ว่าถ้ารัฐบาลเป็นผู้ออกหน้าเองในการผลักดันแก้ไข พรบ. ฉบับนี้ แล้วประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจะเป็นอย่างไร

20 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ** แสดงความคิดเห็นว่าการใช้ พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายใหญ่ ๆ เนื่องจากมีทุนมาก แต่ตรงกันข้าม กลับส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อยยาวเป็นหางว่าว พร้อมกับตั้งคำถามทิ้งท้ายว่า แล้วจะช่วยเหลือปัญหาให้กับพวกเขาอย่างไร

22 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ** แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออก พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าส่งผลต่อธุรกิจไวน์ไทย แต่กลับเปิดโอกาสให้ธุรกิจไวน์นอกเข้ามาทำการตลาดในประเทศไทย เหตุเพราะไวน์ไทยถูกตัดทอนทางกฎหมายในการทำการตลาด นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อธุรกิจไวน์โดยรวมด้วย เช่น เกษตรกร ร้านค้า และการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเสนอว่าการจัดทำ พ.ร.บ. จะต้องไม่มาจากความคิดเห็นของคนกลุ่มเดียว แต่ต้องทบทวนให้ดีถึงผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะกับธุรกิจของไทย

25 มี.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์** กล่าวถึงกรณีที่รัฐบาลออกมาพูดว่าจะแก้ไข พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพราะมีคนเดือนร้อนมาขอความเป็นธรรมนั้น เป็นเหตุผลที่ไม่มีน้ำหนัก และไม่ความจริง ถ้ารัฐบาลจะแก้ไข พรบ. นี้ ก็ควรที่จะต้องชี้เหตุผลทางวิชาการที่ผ่านการศึกษามาเป็นอย่างดีแล้ว และต้องใช้หลักฐานวิชาการจากการวิจัยด้วย

1 เม.ย. 51 : **หนังสือพิมพ์เดลินิวส์** นำเสนอว่าให้จับตาการตัดสินใจของรัฐบาลที่มีนโยบายจะแก้ไข พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามที่ผู้ประกอบการได้ร้องเรียนมาว่าได้รับผลกระทบต่อธุรกิจ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมทั้งประเทศ ในขณะที่นักวิชาการและเครือข่ายภาคประชาชนต่าง ๆ ได้ออกมาแสดงจุดยืนว่าหากแก้ จะต้องปรับให้เข้มกว่าเดิม จึงต้องติดตามกันต่อไปถึงการดำเนินการในอนาคต

11 เม.ย. 51 : **หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ** แสดงทัศนะในเชิงลบต่อ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าช่วยอุ้มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีตลาดคืออยู่แล้ว แต่กลับทำลายผู้ประกอบการรายย่อย ชุมชน และผู้ประกอบการไวน์ไทย จึงควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกส่วน

16 เม.ย. 51 : **หนังสือพิมพ์ข่าวสด** ได้พูดถึงกรณีที่กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขกำลังจับตามองบริษัทผู้แทนจำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ยี่ห้อหนึ่งที่อาจเข้าข่ายกระทำผิด พรบ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 32 ข้อ 5 ว่าด้วยการห้ามโฆษณาที่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดืมแอลกอฮอล์

17 เม.ย. 51 : **หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ** ได้พูดถึง การทำงานของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์และยาสูบ ซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลงานวิชาการในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ พรบ. ว่าที่ผ่านมาสํานักงานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือในการปฏิบัติตาม พรบ. ฉบับนี้ตามภูมิภาคต่าง ๆ และกล่าวถึงการดำเนินงานขั้นถัดไปว่าจะดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ต่อไป

8 พ.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์เดลินิวส์** กล่าวถึงประเพณีต่าง ๆ ในประเทศไทย ว่าไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานแต่ง หรืองานศพ ต่างก็ต้องดืมกินตามสังคมไทย แต่ในตอนนี้ไม่สามารถที่จะดืมตามวัดได้อีกแล้ว เนื่องจากมี พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และกล่าวสรุปทิ้งท้ายว่าการดืมมีแต่โทษ ไม่ควรดืมไม่ว่าจะในสถานที่แห่งใด

10 พ.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์ข่าวสด** กล่าวถึงสาระสำคัญของ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะมาตรการห้ามดืมห้ามขายในวัด ว่าหากแต่่นี้มีการจำหน่าย หรือการดืมสุราในวัด จะถูกปรับ หรือจำคุกได้

29 ส.ค. 51 : **หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์** กล่าวถึงการบังคับใช้ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ว่าเป็นมาตรการที่น่าสนใจ แต่ปัจจุบันผ่านไป 6 เดือนแล้วก็ยังไม่เกิดการบังคับใช้ พ.ร.บ. ดังกล่าวอย่างจริงจัง หากแต่พบว่ายังมีการกระทำที่ผิดกฎหมายดังกล่าวอยู่มากมายซึ่งจะเท่ากับว่าพรบ.ฉบับนี้เป็นเพียงแค่เสือกระดาษ

จากการนำเสนอทัศนะ การวิพากษ์วิจารณ์ และการแสดงความคิดเห็นของ สื่อมวลชนทั้งสิ้น 17 ชิ้น ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า โดยส่วนใหญ่สื่อมวลชน นำเสนอถึง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเชิงบวก คือ สนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติ และไม่เห็นด้วยต่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไข กฎหมาย จำนวนทั้งสิ้น 8 ชิ้น โดยประเด็นที่สื่อแสดงทัศนะ อาทิ การแสดงความคิดเห็นด้วยกับกรณีที่รัฐบาลจะแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามที่ผู้ประกอบการได้ร้องเรียนเข้ามา เพราะไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง แต่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์รายใหญ่ ขณะที่สื่อบางส่วน ทำหน้าที่ในการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงสาระสำคัญส่วนหนึ่งของ พระราชบัญญัติฯ โดยเฉพาะมาตรการห้ามดื่มห้ามขายในวัดที่ผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย และประเด็นการแสดงความคิดเห็นว่าพระราชบัญญัติฯ จะสามารถช่วยแก้ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในสังคมได้

ในจำนวน การแสดงทัศนะของสื่อมวลชน จำนวน 17 ชิ้น มี 5 ชิ้น ที่ แสดงทัศนะเป็นกลางๆต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีได้แสดงท่าทีสนับสนุนการบังคับใช้ ขณะเดียวกันก็ได้แสดงท่าทีสนับสนุน ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ อาทิ การแสดงความคิดเห็นอย่างกลางๆกรณีที่รัฐบาลมี ท่าทีที่จะแก้ไข พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และการแสดงความคิดเห็น ว่าพระราชบัญญัติฯ ยังขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติอยู่ แต่หากมีคณะกรรมการและมี ประกาศกฎกระทรวงตามมา ความชัดเจนต่าง ๆ ก็น่าจะดีขึ้นได้ รวมทั้งการแสดง ความคิดเห็นต่อการทำงานของสำนักงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบที่ถูก จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลสนับสนุนพระราชบัญญัติฯฉบับนี้

และในจำนวนการแสดงทัศนะของสื่อมวลชน จำนวน 17 ชิ้น มี 4 ชิ้น ที่ แสดงทัศนะเป็นลบต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อาทิ การแสดงความคิดเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์รายย่อยมากกว่าผู้ผลิตเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์รายใหญ่ โดยเฉพาะธุรกิจไวน์ไทย และประเด็นการไม่มีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้อาจจริงจังจนทำให้พระราชบัญญัติเป็นเพียงแค่สื่อกระดาษ และไม่ก่อให้เกิดผลจริงอย่างเป็นรูปธรรมต่อสังคม

กล่าวโดยสรุปบริบทที่เกิดขึ้นทั้งหมด ล้วนส่งผลต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ทั้งในระดับคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ และคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ รวมถึงคณะกรรมการระดับจังหวัด กล่าวคือ

[1] แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอน ในนโยบายของภาคการเมืองที่มีต่อการผลักดัน พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีทั้งทิศทางสนับสนุน พรบ.ให้เดินหน้า และทิศทางที่ต้องการชะลอการบังคับใช้เพื่อศึกษาผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ทำให้เกือบหนึ่งขวบปีของการประกาศใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ยังไม่มีการประชุมของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติแม้แต่ครั้งเดียว ส่วนการประชุมของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกิดขึ้น 1 ครั้ง ในวันที่ 24 ตุลาคม โดยเป็นการประชุมนอกรอบ เพื่อพิจารณาเห็นชอบร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วัน หรือเวลา ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ..... และได้ลงนามในหนังสือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง การคัดเลือกกรรมการในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.... ในวันเดียวกัน เพื่อเตรียมเสนอนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเห็นชอบให้มีกระบวนการสรรหากรรมการควบคุมฯ ที่ขาดอยู่ 6 คน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องหลายครั้งในช่วงระยะเวลาเพียงไม่กี่เดือน ซึ่งจากการขาดความชัดเจนและต่อเนื่องในท่าทีของฝ่ายบริหาร และการทิ้งช่วงในการออกประกาศกฎหมายลูกเพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้แรงผลักดันที่มีต่อ พระราชบัญญัติฯ เป็นไปอย่างติดขัด และส่งผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัดในหลายพื้นที่ ต่างชะลอการปฏิบัติเพื่อดูท่าทีที่ชัดเจนจากนโยบายระดับชาติ

[2] แสดงให้เห็นถึงแรงต้านที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งแสดงออกโดยผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภัตตาคาร โรงแรม โฆษณา ที่พยายามสร้างการรับรู้ต่อฝ่ายการเมืองในฐานะผู้กำหนดนโยบาย โดยการเข้าพบฝ่ายการเมืองเพื่อขอให้ทบทวนและแก้ไขกฎหมาย และการให้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแสดงจุดยืนไม่เห็นด้วย พร้อมตั้งข้อสงสัยต่อผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ ว่าอาจจะส่งผลกระทบต่อหลายส่วนจึงต้องการให้มีการทบทวนและศึกษาผลกระทบอย่างชัดเจนก่อนการบังคับใช้อย่างเป็นทางการ นอกจากนี้แรงต้านยังได้โจมตีไปยังตัวบทกฎหมายของพระราชบัญญัติในมาตรา 32 ซึ่งยังเปิดช่องให้

มีการตีความได้ว่า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาดทำได้ หรือไม่ เพียงใด โดยใครที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการได้บ้าง ซึ่งเป็นผลพวงต่อเนื่องจากการขาดความแน่นอนทางการเมืองทำให้ยังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ จึงนำมาซึ่งการขาดความต่อเนื่องในการออกกฎหมายลูกเพื่อกำจัดช่องโหว่ทางกฎหมายจนกลายเป็นเป้าให้ฝ่ายค้านสามารถหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นในการวิพากษ์วิจารณ์ และชี้จุดอ่อนของพระราชบัญญัติฯ และควบคู่ไปกับการต่อต้านการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ยังเห็นภาพของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ยังคงเดินหน้าทำธุรกิจ ขยายกิจการ นำเสนอกลยุทธ์ทางการตลาดรูปแบบใหม่ๆ ไม่แตกต่างจากช่วงก่อนการมีผลบังคับใช้ของ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

[3] แสดงให้เห็นแรงดึง แรงผลักดัน เพื่อให้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดินหน้าประกาศใช้ และผลักดันให้มีผลจริงในเชิงปฏิบัติ โดยมีองค์กรสำคัญที่ทำหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนและบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 24 โดยมีอำนาจหน้าที่เสมือนหน่วยงานเลขของคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ อย่างไรก็ตาม แม้คณะกรรมการทั้งสองระดับจะยังไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการ แต่สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบได้เดินหน้าจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ถึงที่มาของกฎหมาย เนื้อหาสาระสำคัญในกฎหมาย และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสร้างกระแสการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนไหวสนับสนุนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากภาคประชาชน โดยมีเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์เป็นหน่วยสำคัญในการเคลื่อนไหว ทั้งการเข้าพบฝ่ายการเมือง การสร้างกระแสในสื่อมวลชนเพื่อเรียกร้องให้หน่วยงานรัฐเอาใจจริงเอาใจกับผู้ละเมิดกฎหมาย

[4] แสดงให้เห็นมุมมองที่แตกต่างกันของสื่อมวลชนในประเด็นพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งนำเสนอต่อสาธารณะผ่านคอลัมภ์ บทความ บทวิเคราะห์ และ ข้อเขียนเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ โดยสื่อมวลชนจำนวนหนึ่งแสดงทัศนะอย่างเปิดเผยที่สนับสนุนการดำเนินงานและบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ อาทิ เสนอความเห็น

ว่าเป็นกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และรัฐบาลไม่มีเหตุผลที่เหมาะสมเพียงพอที่จะแก้ไขกฎหมายตามข้อเรียกร้องของฝ่ายผู้ประกอบการ

ขณะที่สื่อมวลชนอีกจำนวนหนึ่งมีการตั้งข้อสังเกตและแสดงทัศนคติกังวลต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติอย่างจริงจังด้วยเกรงผลกระทบที่จะเกิดต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ประเด็นความไม่ชัดเจนของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจแอลกอฮอล์ไม่มีแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม ประเด็นเนื้อหาในพระราชบัญญัติฯ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อยมากกว่าผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายใหญ่ และประเด็นการไม่มีการบังคับใช้ พรบ. ฉบับนี้อย่างจริงจังจนทำให้พระราชบัญญัติฯ เป็นเพียงแค่เสือกระดาษไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดต่อสังคม

กล่าวได้ว่าบริบทที่เกิดขึ้นในส่วนกลาง ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้งานตามพระราชบัญญัติของคณะกรรมการระดับต่างๆ ไม่เฉพาะคณะกรรมการในส่วนกลาง แต่ยังส่งผลกระทบต่อการใช้งานของคณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัดพร้อมกันไปด้วย เนื่องจากความไม่ชัดเจนของนโยบายและฝ่ายการเมือง ทำให้หลายพื้นที่ต่างรอดูท่าที และสัญญาณที่ชัดเจนเพื่อที่จะเดินหน้าประกาศให้ปัญหาแอลกอฮอล์เป็นวาระจังหวัดหรือไม่ เมื่อไหร่ และเพียงใด ซึ่งความล่าช้าทางนโยบายส่งผลให้การดำเนินการเพื่อให้พระราชบัญญัติฯ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ต้องล่าช้าออกไปด้วยเช่นกัน จึงส่งผลกระทบต่อการใช้งานโดยตรงเนื่องเพราะทำให้ผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัดเกิดความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ และระเบียบกฎเกณฑ์ตามกฎหมายใหม่ ในขณะที่แรงดันจากฝ่ายผู้ประกอบการได้ส่งผลให้เกิดความสับสนว่ากฎหมายมีข้อบกพร่องจริงหรือไม่ รวมทั้งก่อให้เกิดความวิตกกังวลว่าอาจจะมีการต่อต้านหากเดินหน้าบังคับใช้พระราชบัญญัติอย่างจริงจัง อีกทั้งกระแสในสื่อมวลชนมีแนวโน้มของสัญญาณที่หลากหลาย มีทั้งเห็นด้วย และขัดแย้ง ทำให้การรับรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการในระดับจังหวัดต่อภารกิจใหม่ ภายใต้อกฎหมายฉบับใหม่ ยิ่งสับสนและมีแนวโน้มชะลอตัวสัญญาณที่ชัดเจนจากบริบทโดยรวมต่อไป

นอกเหนือจากบริบทในส่วนกลางที่มีผลครอบคลุมแนวโน้มการใช้งานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมแล้ว ในส่วนของระดับจังหวัดเอง ก็มีบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้งานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่น้อย จากการรวบรวมข้อมูลโดยคณะผู้วิจัย พบว่าปัจจัยสำคัญอย่างน้อย 6 ประการที่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด ได้แก่

ก. นโยบายของพ่อเมือง

หากจะกล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ มีความสำคัญต่อการชี้ทิศทางของงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดก็เปรียบเสมือนผู้ชี้ทิศทางในระดับจังหวัด เพราะผู้ว่าราชการจังหวัด มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย การผลักดัน และการสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ นอกจากนี้การที่ผู้ว่าราชการในแต่ละจังหวัดเอาใจจริงเอาใจสั่งหรือหยิบยกเรื่องของการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มากำหนดเป็นวาระของจังหวัด จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของจังหวัดต้องรับนโยบายของผู้ว่าฯ ไปปฏิบัติตามและให้ความสำคัญเป็นหน้าที่ในลำดับต้น ๆ ที่จะต้องนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง แม้จะประสบกับปัญหาข้อขัดข้อง หรือติดขัดในบางประเด็น ผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะต้องพยายามหาทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการดำเนินงานได้ตามนโยบายของท่านผู้ว่า ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นโยบายของพ่อเมืองจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในลำดับต้นๆ ที่จะทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

“ปัจจัยแห่งความสำเร็จของจังหวัดเราก็คือนโยบายของท่านผู้ว่าฯ ท่านผู้ว่าลงมาเต็มที่แล้ว เรียกประชุม ให้นำนโยบาย การตอบสนองตรงนี้เป็นกระแสที่ช่วยเราได้มาก” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“การชูกำปั้น สีหน้า แววตาของผู้บริหารจังหวัดที่เอาใจจริงเอาใจ สามารถแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณหรือข้อติดขัดอื่น ๆ ได้ เพราะถ้าผู้บริหารจังหวัดโอ.เค.เนี่ย มันต้องเดินแล้ว หมายความว่าสาธารณสุขจังหวัดก็ต้องหาช่องทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องขับเคลื่อนนโยบายอยู่แล้ว ต้องจัดงบประมาณมาสนับสนุนนโยบายนี้ให้สมบูรณ์แบบเรียบร้อย หน่วยงานอื่น ๆ ก็ต้องพยายามปฏิบัติงานให้ได้ตามที่ได้รับมอบหมายมา” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“ปัจจัยที่ทำให้จังหวัดเราเอาใจจริงเอาใจสั่งกว่าจังหวัดอื่น ๆ ก็เพราะท่านผู้ว่าและนายแพทย์สาธารณสุขคนเก่าสนใจเรื่องการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย แล้วท่านก็เดินนำหน้าออกจับเลย ก็ผู้บริหารสนใจในเรื่องนี้” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

ข. ความรู้ ความเข้าใจ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพรบ. ของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

ผลการติดตามข้อมูล และการสัมภาษณ์เชิงลึกของคณะผู้วิจัย ทำให้ทราบข้อมูลว่า การขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติฯ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีหลายเรื่อง โดยความไม่เข้าใจในการปฏิบัติเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัด และคณะอนุกรรมการจังหวัด จนถึงการบังคับใช้กฎหมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

[1] ความไม่เข้าใจในขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม และคณะอนุกรรมการควบคุมหรือคณะทำงานจังหวัด สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายใหม่ จึงทำให้ไม่มีตัวอย่างหรือแนวทางในการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการตามข้อกำหนดของ พระราชบัญญัติฯ อาทิ เรื่องของการตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามมาตรา 19 และการตั้งคณะอนุกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามมาตรา 21 ส่งผลให้ในหลายจังหวัดมีการดำเนินการในเรื่องนี้ล่าช้าเนื่องจากไม่แน่ใจว่าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการทั้ง 2 ชุดพร้อมกันหรือไม่ หรือต้องดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการควบคุมจังหวัด ตาม มาตรา 19 ก่อน แล้วรอนกว่าคณะกรรมการควบคุมจังหวัด ตามมาตรา 19 มีการประชุมอย่างเป็นทางการเพื่อเสนอชื่อผู้มาดำรงตำแหน่งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานจังหวัดในภายหลัง ในขณะที่บางจังหวัด พบว่ามีการใช้ คณะกรรมการที่มีอยู่เดิมในเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่องของบุหรี และยาเสพติด มาเป็น คณะกรรมการที่ดูแลเรื่องของแอลกอฮอล์ตามบทบัญญัติมาตรา 19 ของพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

นอกจากนี้บางจังหวัดที่ไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ เพราะยังไม่สามารถระบุตัวบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมาทำหน้าที่ในคณะกรรมการ ได้ ซึ่งตามโครงสร้างคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้ต้องแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์ ด้านจิตวิทยา และด้านกฎหมายมาเป็นคณะกรรมการด้วย ด้านละ 1 คน บางส่วนเนื่องจากไม่รู้จักบุคคลที่มีคุณสมบัติตามนี้ บางส่วนเกิดจากรอคอยการระบุชื่อบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งซึ่งต้องรอการทบทวนว่าบุคคลท่านนั้นจะ ยินดีเข้ารับตำแหน่งในคณะกรรมการหรือไม่

“คณะกรรมการจังหวัดเรายังไม่ได้ตั้งเลย เพราะที่ไม่รู้ว่าจะต้องตั้งทั้งสองชุดพร้อมกันเลยไหม ไม่รู้เลยว่าเขาทำกันยังไง ไม่เห็นมีแนวทางปฏิบัติส่งมาให้ดูเลย แล้วจังหวัดอื่นเขาทำกันยังไงหรอค่ะ” (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 7 ต.ค. 2551)

“ตอนนี้ทางจังหวัดเรายังไม่ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่ค่ะ แต่เราใช้คณะกรรมการชุดเดิมที่มีอยู่แล้วซึ่งทำในเรื่องของยาเสพติด แล้วเราก็เพิ่มส่วนของแอลกอฮอล์เข้าไปในคณะกรรมการชุดที่ 7 แต่พี่เองก็ไม่แน่ใจว่าใช้คณะกรรมการที่มีอยู่แล้วได้รึเปล่า หรือเราต้องตั้งขึ้นมาใหม่เลย คงเสนอให้ท่านนายแพทย์ดูก่อนแล้วอาจจะปรับเปลี่ยนทีหลังค่ะ” (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 8 ต.ค. 2551)

“เรายังหาผู้ทรงคุณวุฒิไม่ได้เลย อย่างนักจิตวิทยา หรือนักกฎหมายที่จะมาช่วยตรงนี้ พอยังหาคนไม่ได้เราก็เลยยังตั้งคณะกรรมการไม่ได้ เพราะเราไม่อยากจะแก้ตำแหน่ง แต่ต้องการให้มีตัวคนจริงๆ” (สัมภาษณ์ 26 ก.ย. 2551)

[2] ความไม่มั่นใจในขอบเขตอำนาจหน้าที่ กล่าวคือ จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดในหลายจังหวัดเกี่ยวกับการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขยังไม่กล้าที่จะดำเนินคดีทางกฎหมายกับผู้ที่ทำให้ผิดหรือฝ่าฝืนเนื่องจากยังไม่มีการดำเนินการมอบอำนาจ หรือแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้

“ปัญหาใหญ่เลยที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานลำบาก คือการยังมีได้มีการมอบอำนาจให้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 45 ทำให้เราไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อเป็นลหุโทษเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่สามารถควบคุมตัวได้ ต้องทำเรื่องส่งศาล แต่พอจะทำเรื่องส่งศาลก็ยังไม่มียอำนาจ ทำได้แค่ลงรายการไว้แล้วออกหมายเรียกภายหลัง ซึ่งมันยุ่งพอสมควร” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“ปัญหาสำคัญสำหรับในพื้นที่ (ชื่อจังหวัด) คือ เรื่องวัฒนธรรม ประเพณี กับเรื่องความชัดเจนของกฎหมาย เพราะขณะนี้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เองยังไม่ได้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย เพราะฉะนั้นเวลาจะไปตรวจ สถานที่ ก็จะไม่มีการตรวจ ไม่มีบัตรแสดงตน ทำให้ไม่กล้าตรวจ เพราะ ประชาชนเดี๋ยวนี้ก็รู้กฎหมายเยอะ รู้สิทธิของตัวเอง พอจะตรวจอะไรจะถูกถาม ก่อนเลยว่า มีบัตรหรือเปล่า” (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“มันไม่เหมือนกับ พรบ.บุหรี ครับ พรบ.บุหรีเขาตั้งมาจาก ส่วนกลางเลยว่าใครบ้างเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ของเหล่านี้ยังไม่ได้ตั้งแบบนั้น ตอนนี้ประกาศลูกก็ยังไม่มีเลย ทำให้เวลาเราออกไปปฏิบัติหน้าที่ เรายังไม่มั่นใจ ว่าเราเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ไหม ดำเนินการได้รึเปล่า” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

[3] ความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมาย ความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมาย มีตั้งแต่การที่ยังไม่ทราบว่า กฎหมายฉบับนี้ได้ประกาศใช้แล้ว รวมไปถึงจนถึงการไม่แน่ใจในเรื่องการตีความตามกฎหมาย ว่าการกระทำใดถือเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย ซึ่งเป็นผลจากการที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถออกประกาศกระทรวงที่กำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนลงไปในแต่ละมาตราออกมาได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลเรื่องนี้ในจังหวัดต่าง ๆ ไม่ทราบชัดเจนว่าการกระทำใดบ้างที่เข้าข่ายผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 32 เรื่องการโฆษณาประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการตลาดที่มีเนื้อหาอ่อนช้ำคลุมเครือ ขณะเดียวกันกลุ่มผู้ประกอบการ ร้านค้า ที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เองก็เกิดข้อสงสัยในหลายประเด็น อาทิ การส่งเสริมการตลาดครอบคลุมแค่ไหน การแสดงโลโก้ ตราสัญลักษณ์แบบไหนที่ไม่ผิดกฎหมาย หรืออะไรที่เรียกว่าข้อความเชิงสร้างสรรค์ สังกม

ความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมายเหล่านี้ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน ออกมาเป็นแนวทางเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปทำความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังไม่มีตัวอย่างการดำเนินคดีให้เห็นว่าการกระทำแบบใดผิด พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินคดีได้จริงโดยไม่ถูกฟ้องร้องกลับ อันจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหน้าที่ในจังหวัดอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตามต่อไป

“(เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ไม่รู้ (พรบ.) มาก่อนเลย ดีแล้วว่า (สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) มีการมาให้ข้อมูลก่อน เพราะตำรวจต้องคอยเรียนรู้กฎหมายใหม่เยอะมาก และน่าจะให้ทำสำเนา พรบ. แจกให้ตำรวจสายตรวจด้วย เพื่อให้เข้าใจกฎหมายและทำงานได้ และการที่วางแผนชี้แจงให้ผู้ประกอบการทราบด้วยก็ดีมาก เพื่อให้ได้รู้กฎหมายได้เตรียมตัวก่อน ทำความเข้าใจก่อน ถ้าให้ตำรวจจับเลยประชาชนจะว่าเอาได้” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“มาตราที่น่าจะทำได้ก่อน คือ เรื่องสถานที่จำหน่าย สถานที่บริโภคซึ่งชัดเจนอยู่แล้ว ส่วนเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งยังไม่ได้แต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถทำงานได้ตาม ป.วิ อาญา แต่การจับปรับหากมีการร้องเรียนในอนาคตว่าทำเกินอำนาจหน้าที่ก็อาจจะกลายมาเป็นประเด็นได้เหมือนกัน” (สัมภาษณ์ 26 ก.ย. 2551)

“พรบ.ฉบับนี้เป็นกฎหมายใหม่ซึ่งว่ากันแล้วบางมาตรายังไม่สมบูรณ์แบบช่วยซ้ำในการนำมาบังคับใช้ เช่น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเอหรือเรื่องของวันเวลา หรือแม้แต่ป้ายเองก็ต้องมาตีความ” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“งานกฎหมายเป็นงานที่ค่อนข้างยุ่งยากเพราะการดำเนินคดี บางคนที่กลัว กลัวจะโดนร้องเรียน กลัวโดนฟ้องกลับ เพราะเราไม่ได้เรียนทางด้านกฎหมายมาโดยเฉพาะ และตอนนี้ก็ยังไม่มีความรู้กฎหมายออกมา ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย จึงทำให้การดำเนินคดีจับกุมกันจริง ๆ ยังไม่มีใครกล้าทำ ตำรวจเองก็ใช้ว่าจะรู้เรื่อง เพราะพรบ.ของเรามันเป็นพรบ.สุขภาพ ตำรวจเขาก็รู้เรื่องกฎหมายอาญา เขาก็แม่นทางนั้น แต่พรบ.ของเรามันเป็นเรื่องเฉพาะ ตำรวจไม่ได้เรียนมาครับ” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

ค. ค่านิยมเฉพาะถิ่น/ ลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

เรื่องของขนบประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งบริบทที่ผลต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับจังหวัด รวมถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่แต่ละจังหวัดที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขให้การบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถทำได้อย่างเข้มข้นนัก ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับจังหวัด ได้รับข้อมูลว่าในหลายจังหวัดมีค่านิยม หรือสิ่งที่ปฏิบัติจนเป็นความเคยชินในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ต้องมีการดื่มเหล้าเป็นเพื่อนศพ การตั้งร้านจำหน่ายเหล้าหน้าวัด ในช่วงที่มีการจัดงานศพ หรือการสังสรรค์ในงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นการปฏิบัติที่พบเห็นบ่อยครั้ง ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะในมาตรา ที่เกี่ยวข้องกับการห้ามดื่ม ห้ามจำหน่ายตามสถานที่ต่าง ๆ มาตรา 30 เรื่องของการห้ามเร่ขาย ซึ่งจะพบมากในงานประเพณีต่าง ๆ ของจังหวัด

“ในกฎกระทรวงควรกำหนดเรื่อง พื้นที่จำหน่าย ช่วงเวลาจำหน่ายที่ชัดเจน โดยเฉพาะการจำหน่ายในช่วงเทศกาล เพราะลักษณะวิถีของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกันอย่างนี้ (ชื่อจังหวัด) เวลาจัดงาน งานบวช เจ้าของงานก็จะต้องเลี้ยงเหล้า และควรระบุว่าหากผู้ใดเคยถูกจับแล้วในคดีจำหน่ายสุรา ต้องเว้นวรรคการจำหน่ายไป 3 ปี 5 ปี โดยที่ประสานกับสรรพสามิตไม่ออกใบอนุญาตให้อีก เพราะไม่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดนี้จะสามารถเป็นผู้จำหน่ายได้อีก” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“ถ้าเป็นร้านค้าในเมืองมีที่ตั้งเป็นหลักแหล่งการติดตามตรวจสอบก็ไม่ยากน่าจะทำได้ แต่ที่น่าจะลำบากคือร้านค้าในเขตนอกเมืองที่ตั้งตามข้างถนน เพราะเยอะมากและไม่ทราบแหล่งแน่นอน ไม่รู้จุดที่แน่นอนการตามตรวจจับก็จะลำบาก ต้องทำให้คนรู้กฎหมายมากๆ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ตามส่วนกลางควบคู่กับการทำงานในระดับจังหวัด” (สัมภาษณ์ 26 ก.ย. 2551)

“เรื่องนี้ทำได้ยากกว่าเรื่องบุหรี่ เพราะมีมิติของวัฒนธรรมประเพณีไปด้วย เรื่องการดื่มไม่ใช่เรื่องบุหรี่ที่เป็นเรื่องเฉพาะคน แต่เหล้าเป็นเรื่องของสังคมด้วย งานบวช งานแต่งก็ต้องมีเหล้า (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“ในท้องถิ่นของเราก็จะมีการทำสุราชุมชนขึ้นมาจำหน่าย รวมทั้งมีงานเลี้ยงสังสรรค์ และบางครั้งพอมีงานประเพณีประจำจังหวัดก็จะมีร้านขายเหล้าแบบแผงลอยมาออกจากร้านด้วย ทำให้ยากต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“พวกประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง งานบวช หรือแม้แต่งานศพก็ยังมีปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ ซึ่งก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้การบังคับใช้ พรบ.มีปัญหา” (สัมภาษณ์ 28 พ.ย. 2551)

“ปัจจัยอุปสรรค คือ (ชื่อเมือง) เป็นเมืองท่องเที่ยว รายได้หลักมาจากการท่องเที่ยวหากบังคับใช้กฎหมายเคร่งครัดมากอาจส่งผลต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของเมือง สิ่งที่น่าจะทำได้คือ ไปรณรงค์กับเด็กนักเรียนเยาวชนรุ่นใหม่ดีกว่า” (สัมภาษณ์ 23 ธ.ค. 2551)

“มันมีงานประเพณีบางอย่างที่ต้องมีการเลี้ยงสังสรรค์กันด้วยในประเพณีเหล่านั้น และประเพณีทางใต้เนี่ย เขาจะต้องเลี้ยงอาหารผู้ไปร่วมงานไม่ใช่เลี้ยงแบบนิดหน่อย แต่ให้กินกันแบบเป็นเรื่องเป็นราวเลย สิ่งเหล่านี้ก็อาจเป็นปัญหาอยู่บ้างในทางปฏิบัติเพราะมันเป็นประเพณีของเขา” (สัมภาษณ์ 24 ธ.ค. 2551)

“วัฒนธรรมที่เป็นอุปสรรค คืองานเลี้ยงสังสรรค์ที่มีค่านิยมต้องดื่มฉลอง ซึ่งต้องค่อยๆปรับไป โดยผู้ใหญ่ผู้บริหารต้องทำให้ดูเป็นตัวอย่าง” (สัมภาษณ์ 26 ธ.ค. 2551)

ง. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่

บริบททางสังคมประการหนึ่งซึ่งพื้นที่ในระดับจังหวัดมีความแตกต่างจาก ส่วนกลาง หรือพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง เจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชนในพื้นที่จะมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ค่อนข้างใกล้ชิด ทั้งจากความเป็นเครือญาติ จากการต้องพึ่งพาอาศัยกันในชุมชน การอาศัยใหว่ วานร่วมไม้ร่วมมือในงานสาธารณะต่างๆ รวมถึงภาพลักษณ์และความเข้าใจ ของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโดยภาพส่วนใหญ่ที่ผ่านมาจะเป็นภาพ ในเชิงบวก คือเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือดูแลสร้างเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้กับ ประชาชน มีภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ให้ ผู้ช่วยเหลือ ประชาชน

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ออกมาใหม่มีบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่ค่อนข้างรุนแรง คือนอกจาก มีโทษปรับแล้ว ยังมีโทษจำคุกด้วย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่น บางส่วน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ค่อนข้างจะมีความกังวล ใจกับแสดงบทบาทการเป็นผู้ชี้ความผิด ที่อาจนำไปสู่การลงโทษรุนแรงตาม กฎหมาย ถึงขั้นจำคุกได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จำนวนไม่น้อยเกรงว่าบทบาทใหม่นี้ อาจกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด สนับสนุน พึ่งพาอาศัย และยก ย่องนับถือ รวมทั้งอาจจะ เสื่อมลงในพื้นที่สำหรับงานสาธารณะอื่นๆ ใน อนาคต

“หากเราไปทำอะไรก่อนอาจจะมีปัญหาได้ และจะถูกหาว่า กลั่นแกล้งประชาชน เวลาทำงานอยากให้ฝ่ายอื่นๆมาร่วมด้วย โดยเฉพาะฝ่าย สรรพสามิต สาธารณสุข และตำรวจมาช่วยกันจะดีกว่า อย่าให้ตำรวจต้องออกหน้า ก่อนเพราะเวลาตำรวจทำอะไรมักจะมี feedback จากประชาชน ถ้ามีสาธารณสุข ช่วยนำเป็นคนชี้ หรือแจ้งให้จับแล้วตำรวจไปจับจะเหมาะสม” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“พรบ.เหล้าทำยากมาก มันไม่เหมือนพรบ.บุหรี่ เพราะพรบ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโทษจำคุกติดมาหมดเลย แต่พรบ.บุหรี่มีแต่โทษ ปรับ ไม่มีโทษจำคุกเลย พรบ.แอลกอฮอล์ ถ้าใครถูกจับจะต้องถูกพนักงาน สอบสวนส่งอัยการเพื่อส่งฟ้องศาลหมดทุกราย ซึ่งการดำเนินงานจะยุ่งยากกว่า ต้องให้ศาลเป็นผู้พิจารณาว่าจะปรับหรือจำคุก อยู่ที่ดุลยพินิจของศาล มันจึงยาก กว่าบุหรี่มาก เพราะเวลาเราไปจับใครสักคน เราก็จะคิดว่าเขาจะติดคุกกี่ปีแล้ว

ขั้นตอนก็ยุ่งยาก และเราก็รู้สึกว่โทษหนักไป เราจะไปชี้ให้เขาต้องเข้าคูกรีเปล่า เหมือนไปสร้างศัตรูด้วย จึงทำให้ยังละล้าละลังอยู่ตอนนี้” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“พรบ.เหล้า คนทำผิดมันมากแล้วโทษก็หนัก เราถึงกลัว และมัน ก็ไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรงอะไรแต่ต้องมาถูกจำคุก คือเราทำงานแบบ *positive* มากกว่า *negative* พอให้เราทำงานแบบ *negative* เราก็กังวล เหมือนไปสร้างศัตรู กับเขา และต่อไปเราก็จะขอความร่วมมือลำบาก” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“พีไม่ยอมให้สาธารณสุขไปดำเนินการจับกุมเพราะมันจะเกิด ภาพลักษณ์เชิงลบต่อเจ้าหน้าที่ของเรา ภาครัฐทำอะไรที่รุนแรงเกินไปไม่ได้ ก็ได้ แต่เฝ้าระวัง” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

จ. การลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่

แม้จะเป็นที่รับทราบโดยทั่วไปอย่าง กว้างขวางว่า โทษภัยที่สังคม และบุคคล ได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากมายและเป็นพิษร้ายที่เกิดขึ้นทุกวัน อย่างไรก็ตามปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพซึ่งถูกจัดให้เป็นปัญหาเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกันไปของแต่ละพื้นที่ การรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยคณะผู้วิจัย พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาแอลกอฮอล์เป็นปัญหาที่มีความสำคัญพอสมควร แต่ไม่ใช่ปัญหาที่มีความรุนแรงหรือเป็นปัญหาสำคัญอันดับต้นๆของจังหวัดที่จะต้องประกาศเป็นวาระจังหวัด หรือต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ทั้งนี้การลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ส่วนใหญ่ในด้านสาธารณสุขเป็นปัญหาเกี่ยวกับโรคติดต่อต่าง ๆ และสำหรับมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเห็นว่าปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญในลำดับแรก ๆ ผลจากสถานการณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น และแนวโน้มการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยหากจังหวัดใดจัดลำดับความสำคัญของปัญหาแอลกอฮอล์เป็นลำดับต้นๆ ก็จะมีการทุ่มเทพัฒนากร คน เวลางบประมาณ เข้ามาดำเนินการ และมีการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขณะที่หากปัญหาเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาที่จังหวัดเห็นว่าไม่รุนแรงหรือสำคัญเท่าปัญหาอื่นๆ การจัดสรร หรือทุ่มเทพัฒนากรก็จะมีไม่เป็นที่พิเศษ หากแต่ดำเนินการไปตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามปกติ

“(การควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) เป็นปัญหาของใคร ไม่ใช่ปัญหาของพื้นที่โดยตรง เป็นปัญหาของกรม เพราะกรม มี KPI ไม่ใช่เรื่องที่คนอื่นสนใจ อยากให้พื้นที่ทำต้องชี้ให้เห็นว่าเป็นปัญหาของเขา รู้สึกว่าเป็นปัญหาของเขา เพราะคุณทำเรื่องเดียว แต่ สสจ.ทำทุกเรื่อง เรื่องนมผงเงินเราก็ต้องตรวจ” (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“เนื่องจากตำรวจ มีหน้าที่ในเรื่องของรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือเรื่องของอาชญากรรม” (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 10 พ.ย. 2551)

“การปราบปรามยาเสพติดเป็นงานที่ทางจังหวัดของเราให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะยาเสพติดจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆตามมา ถ้าเราจัดการปัญหาเสพติดได้ ภาระงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะลดลง” (สัมภาษณ์ 11 พ.ย. 2551)

“(ปัญหาแอลกอฮอล์) ให้อยู่ลำดับที่ 10 เพราะมีปัญหาอื่นๆที่สำคัญกว่านะ พวกอาชญากรรม ยาเสพติด โจรกรรมเยอะ ปัญหาสุรา ให้อันดับสุดท้าย” (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 13 พ.ย. 2551)

“ปัญหาเสพติดถือเป็นวาระหลักของจังหวัด แล้วก็ปัญหาทางสังคม พวกปัญหาอาชญากรรมก็สำคัญ ส่วนเรื่องเหล้ามันค่อนข้างไกลตัวและมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเยอะ” (สัมภาษณ์ 17 พ.ย. 2551)

“ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญที่สุดคือ มะเร็ง อันดับสองคือโรคหัวใจและหลอดเลือด อันดับสามคือโรคไตและกลุ่มอาการทางไต อย่างไรก็ตาม การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นนโยบายหลักกันนโยบายหนึ่งของจังหวัด ที่นี้ผู้ว่าฯ ท่านสนใจมากท่านประกาศตั้งแต่มารับตำแหน่ง ท่านเอาจริงเอาจัง นายแพทย์สาธารณสุขก็ทำเรื่องนี้มาตลอด ปัญหาแอลกอฮอล์ถือเป็นปัญหาใหญ่เลย ผู้ว่าฯ ท่านตามตลอด เข้าประชุมไล่ตามงานเองด้วย เพราะจังหวัดเราถือว่าปัญหาแอลกอฮอล์เป็นปัญหาสังคม และถ้าเราควบคุมการบริโภคได้ก็เป็นการป้องกันปัญหาด้านสาธารณสุขด้วย ได้ทั้งสองส่วน” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“เรื่องของแอลกอฮอล์ไม่ใช่ปัญหาโรคหลักและไม่ใช่วาระเร่งด่วนของ (ชื่อจังหวัด) แต่จะเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม เอคส์ และยาเสพติด” (สัมภาษณ์ 28 พ.ย. 2551)

“ปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญที่สุดในพื้นที่ตอนนี้ คือ เรื่องโรคมะเร็งทุกชนิด รองลงมาคือเบาหวาน และความดัน” (สัมภาษณ์ 9 ธ.ค. 2551)

“ปัญหาสาธารณสุขสำคัญที่สุดของจังหวัดเราจะมีการทบทวนสถานการณ์ทุกปี สำหรับปีนี้คือ โรคเอดส์ อุบัติเหตุจากการจราจร และสถานะสุขภาพของแม่และทารก” (สัมภาษณ์ 22 ธ.ค. 2551)

จ. ความต้องการพึ่งพากระแสในระดับชาติเพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินการ กล่าวคือ พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีการบังคับใช้เมื่อ 14 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา ขณะเดียวกันคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ยังไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการจึงยังไม่มิตัดสินใจออกมาตรการ คณะกรรมการทั้ง 2 ชุด อย่างชัดเจนว่าการดำเนินการตามพระราชบัญญัติจะมีทิศทางอย่างไร

ทั้งนี้ความไม่ชัดเจนของแนวนโยบายระดับชาติ ผนวกกับการขาดความเข้าใจในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ และวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งกรณีการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ฝ่ายปฏิบัติในพื้นที่บางส่วนลังเลและรีรอกระแสระดับชาติ ซึ่งจะเป็นแรงหนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

“มองว่าสิ่งที่ต้องเร่งทำคือสร้างกระแสให้คิดว่า อะไรเป็นเรื่องผิด จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานง่าย เช่นการสื่อสารโครงการตาวิเศษ สสส.นำจะต้องทุ่มเทเรื่องการสร้างกระแสให้เกิดตามกฎหมาย คนจะได้เข้าใจ และอีกระดับคือ การสนับสนุนงบประมาณลงท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการทำงานในเชิงปฏิบัติจริงๆ” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“ส่วนกลางต้องทำด้วย อย่าให้ผมเป็นหัวหมู่ทะลวงฟันคนเดียว ทางที่ดีต้องประชาสัมพันธ์ก่อน ค่อยๆเป็นค่อยๆไป สร้างการยอมรับในเรื่องกฎหมาย ถ้าเรายังสร้างความตระหนักไม่ได้ สร้างความเข้าใจไม่ได้กฎหมายก็จะไม่ศักดิ์สิทธิ์ ตอนนี้เอาแค่ลดความคลุมเครือของกฎหมาย เพราะเป็นกฎหมายใหม่ ต้องทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นปัญหาของพื้นที่ พรบ.จะแรงต้องดูว่านโยบายกระทรวงแรงขนาดไหน ตอนนี้คิดว่ายังไม่มีการแส ยังไม่แรงพอ” (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“สิ่งที่น่าจะทำคือการสร้างกระแสในระดับชาติข้างบนให้เกิดกระแสให้เกิดการรับรู้ และข้างล่างคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยกันสื่อสารหรือมีมาตรการทางสังคม จะช่วยได้มาก” (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“ยังไม่มีเคสตัวอย่างเลย ที่จริงส่วนกลางน่าจะต้องจับให้คู่ก่อน ถ้าส่วนกลางจับให้คู่ เช่นเรื่องของการโฆษณา จังหวัดต่าง ๆ ก็จะดำเนินการตามได้ เพราะเราจะมั่นใจแล้วว่าแบบไหนที่ถือว่าผิดตาม พรบ. แต่นี่เรายังไม่เห็นเคสที่เป็นรูปธรรมเลยว่าอะไรได้ไม่ได้” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“สุรานี้ยังไม่เคยจับให้คู่เลย ถ้ากระทรวงมีเคสตัวอย่างออกทีวีให้คู่ ต่างจังหวัดเห็นหมด จังหวัดก็จะมีคามมั่นใจว่ามันผิดจริง ๆ ที่อื่นเขาจับเลย ชาวบ้านไม่ค่าเราก็จะสามารถทำได้ แต่ตอนนี้ยังไม่มีการจับเลย แล้วเราจะมั่นใจได้ยังไงว่าเราจะทำได้” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“ผมอยากให้ส่วนกลางมีนโยบายที่ชัดเจนกว่านี้ ไม่งั้นจังหวัดนี้ทำ จังหวัดนั้นไม่ทำ อำเภอนี้ทำ อำเภอนั้นไม่ทำ มันก็ทำงานยาก” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

“ทั้งหลายทั้งปวงมันขึ้นอยู่กับระดับชาติว่ามีอะไรที่จะสั่งการเพิ่มเติมเข้ามา หรือมีข้อปฏิบัติอะไรที่ต้องการให้ทางจังหวัดทำหรือไม่ เราจะได้เอามติตรงนั้นมาประชุม เพื่อชี้แจงวิธีปฏิบัติแก่คณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อที่เราจะได้นำมาดัดนั้นมาใช้กับในจังหวัด ในพื้นที่ของเรา แต่ตอนนี้ก็ยังไม่เห็นมีการเคลื่อนไหวอะไรออกมาเลย” (สัมภาษณ์ 24 ธ.ค. 2551)

กล่าวได้ว่าบริบทที่มีผลการต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มากที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฯ ทำให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ขาดความต่อเนื่อง ขาดแผนนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลกระทบต่อกรออกกฎหมายเพื่อให้พระราชบัญญัติมีความสมบูรณ์ในทางปฏิบัติมากขึ้น รวมทั้งส่งผลต่อการดำเนินงานของระดับปฏิบัติบางส่วนที่ต้องการรอคู่ทำที่ชัดเจนจากผู้กำหนดนโยบายก่อนว่าจะมีทิศทางอย่างไรต่อพระราชบัญญัติฯ

นอกจากนี้บริบทที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ คือแรงดันจากฝ่ายผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจำหน่ายสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ต้องการให้มีการทบทวน และโจมตีอย่างรุนแรงว่าพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้จะทำลายระบบเศรษฐกิจและธุรกิจของชาติ รวมถึงการแสดงทัศนคติความเห็นของสื่อมวลชนที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ก็มีทิศทางที่แตกต่างกัน บ้างก็สนับสนุนและเห็นประโยชน์ที่ประเทศชาติและสังคมจะได้รับจากการบังคับใช้และดำเนินการตาม

พระราชบัญญัติฯอย่างจริงจัง ขณะที่บางส่วนมองว่าเป็นกฎหมายที่สร้างผลกระทบในเชิงลบต่อผู้ประกอบการ รวมทั้งเป็นกฎหมายที่คาดหวังผลมากเกินไปที่จะเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้การแสดงทัศนคติที่แตกต่างและ แบ่งรับแบ่งสู้ของสื่อมวลชน กล่าวได้ว่าเป็นไปในลักษณะ รับรู้รับทราบ แต่ยังไม่ปักใจสนับสนุน

นอกจากนี้บริบททางสังคมและค่านิยมบางประการในส่วนของจังหวัด ส่งผลทำให้ทิศทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้ผลในเชิงปฏิบัติที่แตกต่างกัน

ในขณะที่บริบทที่เป็นแรงเสริมต่อ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 คือการเอาใจจริงเอาใจของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการเดินหน้าทำความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการ รวมถึงการดำเนินการเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบการกระทำผิดพระราชบัญญัติฯ และแรงเสริมอีกส่วนเป็นการเคลื่อนไหวจากภาคประชาชนเพื่อสร้างกระแสการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ

บทที่ 3

ผลการวิจัยและประเมินการสนับสนุน/การลงทุน

สำหรับการลงทุนด้านทรัพยากรต่างๆ เพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า มีการลงทุนด้านทรัพยากรที่สำคัญในเรื่องของทรัพยากรบุคคล งบประมาณ สื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

ก. ทรัพยากรบุคคล

การวิเคราะห์ภาพรวมของการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคลหรือบุคลากรในดำเนินงานด้วยวิธีการสำรวจและสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แสดงให้เห็นว่าการลงทุนทรัพยากรบุคคลเพื่อการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 2 ภาคส่วนใหญ่ๆ

ในส่วนแรกนั้น คือ เป็นการลงทุนในระดับชาติและระดับจังหวัด จากภาครัฐบาล เพื่อดำเนินงานในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย/คณะกรรมการควบคุม/พนักงานเจ้าหน้าที่และการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ

ในส่วนที่สอง พบว่าเป็นการลงทุนร่วมเพื่อสนับสนุนและก่อให้เกิดกลุ่มแกนนำในการดำเนินงานหรือที่เรียกว่า ภาคประชาคม ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากผลกระทบอันเนื่องจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในสังคม โดยการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานในด้านบุคลากรนี้ มาจากทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ได้แก่ ประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์(ครปอ.) ซึ่งได้รับมอบหมายภารกิจด้านการสนับสนุนการทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยยังได้พบอีกด้วยว่า ตัวแทนจากภาคีภาคประชาคมบางส่วนยังได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนมาตรการทางกฎหมายรวมตลอดถึงการทำหน้าที่ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติฯ นี้อีกด้วย

ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอ ดังนี้

การแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ

จากการติดตามข้อมูลการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ระดับชาติ) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ล่าสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในภาพรวมของการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีดังนี้คือ

[1] การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ตามมาตรา 5 ในพระราชบัญญัติกำหนด ให้มีคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ทั้งนี้คณะกรรมการคณะนี้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งทั้งสิ้น ซึ่งหมายความว่าคณะกรรมการชุดนี้ได้เกิดขึ้นแล้วโดยตำแหน่งสามารถเรียกประชุมคณะกรรมการได้อย่างถูกต้อง โดยไม่จำเป็นต้องรอการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและผลบางส่วนจากแรงต้านที่เรียกร้องให้มีการทบทวนพระราชบัญญัติฯ ทำให้จนถึงปัจจุบัน (30 กันยายน 2551) ยังไม่มีการเรียกประชุมคณะกรรมการชุดดังกล่าว

[2] การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ระดับชาติ) จากการติดตามข้อมูลล่าสุด วันที่ 30 กันยายน 2551 พบว่ายังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ระดับชาติ) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ เนื่องจาก หลักเกณฑ์ว่าด้วยคุณสมบัติของคณะกรรมการในส่วนที่เป็นตัวแทนจากหน่วยงานเอกชนและผู้แทนในสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ยังดำเนินการไม่เรียบร้อย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มีการร่างหลักเกณฑ์คุณสมบัติของคณะกรรมการใน 2 ส่วนนี้แล้ว เพื่อส่งให้รัฐมนตรีได้พิจารณาประกาศเพื่อเข้าสู่กระบวนการสรรหาต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากการเปิดเผยของอธิบดีกรมควบคุมโรค ในงานสุราวิชาการแห่งชาติ ครั้งที่ 4 วันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2551 พบว่า ขณะนี้ได้มีการเสนอรายชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขลงนามไปเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2551 และเสนอให้นายกรัฐมนตรีลงนามไปแล้วเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายนที่ผ่านมา โดย

ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน และมีผลในวันที่ 29 พฤศจิกายนนี้

[3] การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และในพื้นที่จังหวัดที่ศึกษา (ข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ 30 กันยายน 2551) สามารถสรุปผลการติดตามได้ตามตารางดังนี้

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
1	1	นนทบุรี	-	-	-	-	ใช้ชุดคำสั่งแต่งตั้ง กกก.ดำเนินงานบังคับใช้ กม. ควบคุมการบริโภคสุรา ตั้งแต่ปี 50 เป็น กรรมการเก่าที่ตั้งไว้แล้วเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 50 โดย ยื่นคำสั่งเก่ามาที่กระทรวงวันที่ 26 มิ.ย.51	-	/
2	2	สิงห์บุรี	19 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
4	3	นครปฐม	10 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
6	4	ขอนแก่น	-	-	-	-	คำสั่งยกร่างไว้แล้ว แต่รอลงนามเพราะมีการ เปลี่ยนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด	-	/
6	5	อุดรธานี	16 ก.ค.51	*	**	***	*** คณะทำงานด้านการบำบัด รักษาฟื้นฟู สมรรถภาพ และติดตามผู้ป่วยหลังบำบัด หมายเหตุ ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ จ.อุดรธานี	-	/
7	6	อุบลราชธานี	25 ก.ค.51	*	**	-	** ประกอบด้วย 3 คณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะอนุกรรมการด้านนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย คณะอนุกรรมการด้านการจัดการ ความรู้ และ คณะอนุกรรมการด้านการรณรงค์ และสร้างการมีส่วนร่วม	/	-
9	7	พิษณุโลก	30 มิ.ย.51	*	**	-	*มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 51 **ลงนามวันที่ 5 ก.ย.	/	-
10	8	เชียงใหม่	-	-	-	-	รอรายชื่อคณะอนุกรรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ซึ่งจะแต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
11	10	นครศรีธรรมราช	5 ส.ค. 51	*	-	-	-	/	
11	11	สุราษฎร์ธานี	-	-	-	-	ใช้คำสั่งเดิมที่มีอยู่แล้ว	/	
12	12	สงขลา	-	-	-	-	-	/	
-	13	กรุงเทพมหานคร	9 มิ.ย.51	*	-	-	-	-	
รวมจำนวน			8	8	6	1	-	4 9	

โดยที่กลุ่มบุคคลผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ซึ่งอยู่ในฐานะของกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดโดยตำแหน่ง และข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งอยู่ในฐานะของผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดโดยตำแหน่ง รวมถึงข้าราชการ/นักวิชาการสาธารณสุข/พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขในระดับอำเภอและระดับชุมชน รวมถึงนิติกรประจำสำนักป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12

ข้อที่น่าสังเกตจากการวิจัยและประเมินผลในครั้งนี้ คือ ข้าราชการ/พนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รวมถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ-กิ่งอำเภอที่จะรับผิดชอบงานการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มักเป็นบุคลากรเดิมตามโครงสร้างเดิม ซึ่งดูแลรับผิดชอบในส่วนของยาสูบอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นการทำงานในลักษณะของภารกิจที่ควบคู่ไปกับส่วนของยาสูบด้วย หรือในบางจังหวัดอาจต้องรับภาระดูแลงานในส่วนของยาเสพติดและงานอื่นๆ ไปพร้อมกันอีกด้วย นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยในด้านของการลงทุนทรัพยากรบุคคลนี้ยังพบอีกด้วยว่า ไม่มีการใช้งบประมาณเพื่อว่าจ้างเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบงานด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งข้อสังเกตนี้จะเชื่อมโยงกับปัจจัยสำคัญที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

[4] การแต่งตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสำนักงาน และ คณะทำงานฝ่ายต่างๆ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทั่วไป กลุ่มส่งเสริมสนับสนุน วิชาการ กลุ่มพัฒนาวิชาการ กลุ่มเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมาย และกลุ่มสื่อสาร สาธารณะและเครือข่าย ซึ่งสำนักงานฯ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในส่วน ของการให้ข้อมูล ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบการ ซึ่งได้มีการลงพื้นที่เพื่อ ชี้แจงข้อมูลอย่างเป็นทางการในช่วงที่ผ่านมา ประกอบด้วย รวมถึงสนับสนุน งบประมาณเพื่อให้ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ดำเนินการเฝ้าระวังการบังคับใช้ กฎหมายในพื้นที่

1. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.เชียงใหม่ วันที่ 10 กันยายน 2551
2. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.พิษณุโลก วันที่ 18 กันยายน 2551
3. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.อุบลราชธานี วันที่ 19 กันยายน 2551
4. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.นครศรีธรรมราช วันที่ 25 กันยายน 2551
5. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.สงขลา วันที่ 26 กันยายน 2551
6. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.ขอนแก่น วันที่ 30 กันยายน 2551
7. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.ประจวบคีรีขันธ์ วันที่ 2 ตุลาคม 2551
8. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.ชลบุรี วันที่ 3 ตุลาคม 2551
9. การประชุมชี้แจงตำรวจและผู้ประกอบการ จ.นนทบุรี วันที่ 28 พฤศจิกายน 2551
10. การประชุมชี้แจงสื่อมวลชนประเภทสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วันที่ 21 ตุลาคม 2551
11. การประชุมชี้แจงสื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ วันที่ 29 ตุลาคม 2551

นอกจากภารกิจในส่วนของการให้ข้อมูล ทำความเข้าใจแล้ว สำนักงาน คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังทำหน้าที่ในการบริหารโครงการ เพื่อการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคทั้ง 12 เขต เพื่อดำเนินการโครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่

ทั้งนี้สำนักงานควบคุมป้องกันโรคที่ได้รับการโอนงบประมาณก่อนวันที่ 30 กันยายน 2551 ได้แก่ สำนักงานควบคุมป้องกันโรคที่ 4 ซึ่งทางสำนักงานควบคุมป้องกันโรคที่ 4 ราชบุรี ได้โอนเงินงบประมาณไปให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี และสมุทรสาครแล้วเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2551 ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ยังไม่ได้เสนอโครงการเข้ามา ส่วนสำนักงานควบคุมป้องกันโรคเขตอื่น ๆ ได้รับการโอนงบประมาณครบทุกเขต ในเดือนตุลาคม 2551 ดังรายละเอียดในตาราง

ช่วงเวลาที่ ได้รับโอน งบประมาณ	สคร.1	สคร.2	สคร.3	สคร.4	สคร.5	สคร.6	สคร.7	สคร.8	สคร.9	สคร.10	สคร.11	สคร.12
ก่อน 30 ก.ย				/								
1 - 31 ต.ค.		/	/		/	/	/	/	/	/	/	/

อย่างไรก็ตามมี 3 จังหวัดที่มีได้มีการโอนงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ลงไป ได้แก่

จังหวัดอุดรธานี โดยยืนยันทางวาจากับทาง สคร.9ว่าจะไม่เข้าร่วม

จังหวัดภูเก็ต เนื่องจากไม่มีการยืนยันว่าจะเข้าร่วมโครงการ

จังหวัดพัทลุง เนื่องจากไม่มีการยืนยันจากสสจ. และสคร.ว่าจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่

ทรัพยากรบุคคลอื่นๆ

นอกเหนือจากการแต่งตั้งคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฯในข้างต้นแล้วนั้น ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้ ยังมาจากภาคีเครือข่ายที่ได้รับทุนสนับสนุนในการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ภายใต้ประชาคมในโครงการจังหวัดนำร่องเพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวัง การควบคุม และการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะของโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และโครงการเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์(ครปอ.) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อเฝ้าระวัง และผลักดันนโยบายกฎหมาย อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของเครือข่ายภาคประชาชนนี้ การสัมภาษณ์ข้อมูลจากคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติในแต่ละจังหวัดจะพบว่า เครือข่ายภาคประชาชนมีความเข้มแข็งในการร่วมขับเคลื่อนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้แตกต่างกันออกไป ในส่วนลักษณะการทำงาน จะพบว่าบางจังหวัดมีลักษณะการทำงานเฉพาะในกลุ่มเครือข่าย เป็นการทำงานโดยเอกเทศมีการประสานงานกับหน่วยงานรัฐไม่มาก ในขณะที่บางจังหวัดมีการเชื่อมประสานการทำงานกับหน่วยงานรัฐในการมีส่วนร่วมเข้ามาเป็นคณะอนุกรรมการในระดับจังหวัดด้วย ในส่วนของเนื้อหาสาระที่ใช้ในการขับเคลื่อนสื่อสารต่อสังคมก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกันในรายละเอียด อาทิ เครือข่ายภาคประชาชนในบางพื้นที่ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เรื่องกฎหมาย โดยหยิบบางมาตรามาดำเนินการ เช่น การขับเคลื่อนในเรื่องวัดปลอดเหล้า โดยหยิบประเด็นการห้ามดื่ม-ห้ามขายในวัด/ศาสนสถาน มาดำเนินการรณรงค์ ขณะที่เครือข่ายภาคประชาชนในบางพื้นที่เน้นกิจกรรมการเฝ้าระวังการโฆษณาในรูปแบบต่างๆ ของธุรกิจแอลกอฮอล์

“ที่นี่เครือข่ายภาคประชาชนเข้มแข็ง เวลาออกตรวจ ลงพื้นที่ บางทีเขาก็มาช่วย เวลาพบเห็นการกระทำเขาก็จะถ่ายรูป หรือ โทรแจ้งเรา ทำงานเข้าหากันดี ช่วยงานเราได้มาก” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“(เครือข่ายภาคประชาชน) เวิร์คค่ะ เขาจะประสานจังหวัดอื่นๆ มาช่วย เขามีทีมงานเยอะ คนทำงานเขามากกว่าเรา และเราก็มีการเชิญเขามาเป็นคณะทำงานด้วย คือประสานเครือข่ายองค์กรงดเหล้าจังหวัด” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

“เครือข่ายภาคประชาชน หรือ สคส. เนี่ย เขาทำงานมานาน เขามีต้นทุนทางนี้เยอะมาก มีการสะสมทรัพยากรบุคคลมาก เวลาเราต้องการแกนนำ หรือผู้ประสานในพื้นที่ต่างๆ ชุมชนต่างๆ หรือคนที่จะบรรยาย เราถามเขาได้ทันที เขาสามารถให้ได้ทันที” (สัมภาษณ์ 26 ธ.ค. 2551)

“มีเครือข่ายประชาชนที่รวมตัวกันเฝ้าระวังการกระทำผิดตามพรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เช่น เครือข่ายเยาวชนคนงดเหล้าและอื่นๆ แต่ในส่วนของกรรณการแจ้งข้อมูลเบาะแสให้แก่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบเพื่อดำเนินการต่อนั้นใน (ชื่อจังหวัด) ยังคงมีน้อย” (สัมภาษณ์ 29 ธ.ค. 2551)

“ที่ (ชื่อจังหวัด) เรามีเครือข่ายภาคประชาคมเหมือนกัน และก็
เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการด้วย การทำงานประสานจะเป็นลักษณะ
ประสานเชิญเจ้าหน้าที่จากฝ่ายสาธารณสุขไปร่วมบรรยาย ร่วมประชุมให้ความรู้
แก่เครือข่ายของเขา การส่งข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายจากจากฝ่ายเครือข่ายมา
ให้เรา ยังไม่มีขนาดนั้น” (สัมภาษณ์ 22 ธ.ค. 2551)

ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย

จากการสำรวจข้อมูลทรัพยากรบุคคลเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้ พบว่า การลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะบุคคล
ในระดับปฏิบัติการจากสำนักงานสาธารณสุขในระดับจังหวัด ซึ่งเทียบเท่ากับแม่งานใหญ่
ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ยังไม่เพียงพอ ความไม่เพียงพอดังกล่าวนำไปสู่การเกิด
ปัจจัยสำคัญที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางต่อ
การดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ปัจจัยเชิงบุคคล ปัจจัยเชิงบริบท
แวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

[1] ปัจจัยเชิงบุคคล

ข้อมูลที่พบผ่านการสัมภาษณ์ได้สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยเชิงบุคคลมีความสำคัญ
ต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อ
พระราชบัญญัตินี้เป็นเรื่องใหม่ สำหรับปัจจัยเชิงบุคคลที่ไม่เอื้อหรือขัดขวางการ
ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้สามารถใช้ประโยชน์ในการควบคุมการ
บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเต็มที่นั้น เกิดขึ้นมาจาก (ก) การทับซ้อนของ
ภาระงาน (หนึ่งคนทำงานหลายงาน) โดยเฉพาะภาระงานของบุคลากรในส่วนของ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ (ข) การขาดความรู้
ความเข้าใจ และ/หรือมีความรู้ความเข้าใจไม่มากพอในเนื้อหากฎหมาย และ (ค)
ความไม่มั่นใจในการดำเนินงาน

(ก) การทับซ้อนของภาระงาน (หนึ่งคนทำงานหลายงาน) ดังได้กล่าว
มาแล้วว่า ข้าราชการ/พนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
รวมถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่จะรับผิดชอบงานการ
ดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ส่วน
ใหญ่แล้ว คือ บุคลากรเดิมที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของยาสูบอยู่แล้ว
ดังนั้น เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงมีลักษณะของการเพิ่มภาระงานให้ต้องทำงานควบคู่กับการควบคุมการบริโภคยาสูบไปด้วย นอกจากนี้แล้ว ในบางจังหวัดอาจต้องรับภาระดูแลงานในส่วนของการยาเสพติดหรืออื่นๆตามวาระสุขภาพที่สำคัญของจังหวัดอีกด้วย

“เราสนใจหลายเรื่อง แต่ไม่ใช่เรื่องพรบ. เรื่องนี้หนู เรื่องมะเร็งดับเป็นเรื่องน่าสนใจกว่า หรือเรื่องพฤติกรรมกรกิน เรื่องบุหรี่เหล่านี้เป็นเรื่องไกลตัว” (สัมภาษณ์ 30 ก.ย. 2551)

“ตำรวจมีงานรับผิดชอบเยอะมาก มีพรบ.เป็นร้อยๆฉบับ ปัญหาของพรบ.ที่ออกมา นั้น มีตำรวจที่ศึกษาจริงๆน้อย มี 20 คนเท่านั้น ถ้าเป็นที่ของผมนะ รู้กันแบบผิวเผิน อย่างที่บอกว่าเราให้ความสำคัญกับเรื่องด่วนๆก่อน” (สัมภาษณ์ 10 พ.ย. 2551)

“ในเรื่องทรัพยากรคนมีข้อจำกัด เนื่องจากภารกิจมีเยอะมาก วิธีแก้ปัญหของเราคือมีการออกแบบงาน ว่างานนี้ใครทำ ทำเมื่อไร จะฝากงานอะไรกับใครได้บ้าง” (สัมภาษณ์ 9 ธ.ค. 2551)

“เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ดูแลเรื่องนี้โดยตรงมีน้อย พี่คนเดียว” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

(ข) การขาดความรู้ความเข้าใจ และ/หรือมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหากฎหมายที่ไม่มากเพียงพอ เนื่องจาก พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเรื่องใหม่หลายส่วนต้องอาศัยการตีความ ตลอดจนเรื่องของความชัดเจนว่าจะอะไรทำได้แค่ไหนและอย่างไร ดังนั้น จึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากในการทำความเข้าใจในประเด็นข้อกฎหมายหรือเนื้อหากฎหมายอย่างลึกซึ้ง เมื่อผนวกเข้ากับปัญหาในเรื่องของภาระงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมถึงการโยกย้ายและเปลี่ยนแปลงของบุคลากรผู้รับผิดชอบงานซึ่งเกิดขึ้น โดยตลอดระยะเวลาของการเก็บข้อมูลในพื้นที่ของคณะผู้วิจัย ทำให้การทำความเข้าใจในเนื้อหากฎหมายไม่ต่อเนื่องและขาดตอน

“คืองานกฎหมายเป็นงานที่ค่อนข้างยุ่งยากเพราะการดำเนินคดี บางคนก็กลัว กลัวจะโดนร้องเรียน กลัว โคนฟ้องกลับ เพราะเราไม่ได้เรียนด้านกฎหมายมาโดยเฉพาะ” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“ตัวพรบ.เล่มแดงมันเป็นข้อกฎหมาย เข้าใจยาก” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

การขาดความรู้ความเข้าใจ และ/หรือมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา กฎหมายที่ไม่มากเพียงพอนี้ นอกเหนือจากจะส่งผลอย่างสำคัญต่อความ ไม่มั่นใจในการดำเนินงานดังที่ได้กล่าวถึงต่อไปแล้วนั้น ยังส่งผลถึง ความน่าเชื่อถือของผู้ดำเนินงานอีกด้วย ในกรณีนี้พบว่า เกิดจากการที่ไม่ สามารถอธิบายหรือชี้แจงข้อกฎหมายให้กับคณะทำงานในระดับต่างๆ เครือข่ายภาคประชาชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ประกอบการ/ สถานบริการ ได้อย่างชัดเจนและเพียงพอ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ เพียงพอนี้อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ในระยะยาว

(ก) ความไม่มั่นใจในการดำเนินงาน อันเนื่องมาจาก ความไม่มั่นใจใน ตนเอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นจากความไม่มั่นใจในอำนาจหน้าที่ของ ตนเองจากการที่ยังไม่มีการออกกฎหมายลูกเพื่อมอบอำนาจให้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ความไม่มั่นใจจากความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหากฎหมายที่ยังไม่เพียงพอ และความไม่มั่นใจในการดำเนินงาน

“เรายังไม่ได้ทำอย่างจริงจัง เพิ่งเริ่ม เราก็ยังไม่กล้าทำอะไร เหมือนอย่างพรบ. บุหรี่ และมันยังไม่ชัดเจน เราก็ไม่กล้าที่จะดำเนินการ... แล้วก็ ประกาศลูกก็ยังไม่ มี เช่น ห้ามขายในวันที่ห้ามขาย แล้ววันไหนบ้างก็ยังไม่รู้ เราก็ ใช้เทียบเคียงกับกฎหมายอื่น เช่น ประกาศคณะปฏิวัติ แต่ประกาศคณะปฏิวัติ สาธารณสุขก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรเลย ผู้ที่จะใช้คือตำรวจอย่างเดียว แล้วถามว่า ตำรวจใช้ไหม ก็ไม่ได้ใช้” (สัมภาษณ์ 18 ก.ย. 2551)

“ขณะนี้เราเองก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะอะไรผิดถูก เช่นเรื่องสถานที่ห้ามบริโภค เนื่องจากที่ (ชื่อจังหวัด) ตลอดแนวชายหาดก็จะมีลักษณะเป็นสวนหย่อมที่คนมานั่งพักผ่อน กินอาหารเป็นครอบครัว ซึ่งตามกฎหมายนี้จะตีความว่าเป็นสวนสาธารณะด้วยหรือเปล่าเราก็ไม่แน่ใจ” (สัมภาษณ์ 26 ก.ย.2551)

[2] ปัจจัยเชิงบริบทแวดล้อม

พบว่า ปัจจัยที่ไม่เอื้อนั้น เกิดจากบริบทแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และวาระสุขภาพของแต่ละจังหวัด ดังได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อของบริบทการทำงานในระดับต่างๆ

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญ เช่น บริบทแวดล้อมด้านองค์กร ได้แก่ การโยกย้ายบุคลากรในระดับจังหวัด ที่ส่งผลอย่างสำคัญต่อความไม่สม่ำเสมอและ/หรือขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น การโยกย้ายของผู้ว่าราชการจังหวัดในบางแห่งทำให้ยังไม่สามารถลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ในระดับจังหวัดได้ การโยกย้ายของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือการโยกย้ายของฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย เช่น ฝ่ายตำรวจในบางจังหวัดทำให้ยังไม่เคยเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการฯ และไม่มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมทำความเข้าใจในเนื้อหากฎหมาย ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน เช่น การออกคัดเตือนและจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นต้น

จากการสำรวจข้อมูลทรัพยากรบุคคลดังกล่าว อาจสรุปภาพของการลงทุนในลักษณะของตารางเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้คือ

การลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล	
ภาครัฐบาล	สสส. / สกล.
<ul style="list-style-type: none"> การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย/คณะกรรมการควบคุม/พนักงานเจ้าหน้าที่ การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ (คปรอ.)
ปัจจัยขัดขวางในการดำเนินงาน <ul style="list-style-type: none"> ความทับซ้อนของภาระงาน (หนึ่งคนทำงานหลายงาน) การขาดความรู้ความเข้าใจ หรือมีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายไม่เพียงพอ การโยกย้ายของบุคลากรในระดับนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติงาน 	

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การลงทุนด้านทรัพยากรบุคคลที่มีไม่พอเพียงนั้น โดยเฉพาะในระดับจังหวัดซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่นั้น ได้ก่อให้เกิดปัจจัยเชิงบุคคลและปัจจัยเชิงระบบที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่าผลจากการสัมภาษณ์จะได้แสดงให้เห็นว่ามีข้อขัดขวางดังกล่าว แต่ความตั้งใจจริงในการดำเนินงานของบุคลากรท่ามกลางความไม่พร้อมนี้ก็มิมีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานหรือความพยายามที่จะเอาชนะข้อจำกัดต่างๆด้วย โดยเฉพาะเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ต่างยืนยันในมุมมองที่คล้ายคลึงกันว่า หากว่าบุคลากรในระดับปฏิบัติงานได้มองเห็นถึงความเอาใจจริงเอาใจของบุคลากรในระดับบริหาร เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือฝ่ายบริหารในระดับกระทรวงแล้วนั้น ก็จะส่งผลถึงความตั้งใจในการดำเนินงานและความพยายามที่จะบริหารจัดการต่อข้อจำกัดหรือปัจจัยอุปสรรคต่างๆได้เพื่อให้งานลุล่วงดี

ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการในพื้นที่

ผลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการในพื้นที่ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นข้อเสนอแนะร่วมใน ส่วนของการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคลได้ดังนี้คือ

[1] ใช้มิติทางสังคมจากผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความร่วมมือ แม้ว่า การลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ของผู้ปฏิบัติงานในส่วนของสาธารณสุขจะเป็นปัญหา ร่วมของทุกจังหวัด ในแง่ของจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอและปัญหาในส่วน ของการทับซ้อนของภาระงาน อันเนื่องมาจากหนึ่งคนต้องทำงานหลายงาน แต่ เป็นที่น่าสังเกตว่า การแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นสะท้อนถึงความ ต้องการความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆในจังหวัดมากกว่าการเพิ่มจำนวนบุคลากร ด้วยความเข้าใจในข้อจำกัดอันเนื่องมาจากงบประมาณและโครงสร้างบุคลากร

ทั้งนี้ การใช้มิติทางสังคมจากผลกระทบที่เกิดขึ้นมาจากการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความร่วมมือ คือ การเปิดประเด็น ให้กับภาคส่วนต่างๆ เช่น คณะกรรมการสตรีของจังหวัด ฝ่ายปกครอง ฝ่าย การศึกษา ฝ่ายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของจังหวัด สำนักวัฒนธรรมของ จังหวัด สำนักพุทธศาสนาของจังหวัด ประชาคมจังหวัด ภาคีเครือข่ายงดเหล้าของ จังหวัด ฯลฯ ได้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เป็นปัจจัยเอื้อของปัญหาตามภาระงานหรือความรับผิดชอบงานในส่วนของตนเอง

ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น ปัญหาของการทะเลาะวิวาท เป็นต้น หากสามารถทำให้ทุกภาคส่วนมองเห็นว่าแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยร่วมของปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในคามรับผิดชอบของตนเองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ และช่วยลดปัญหาในเรื่องจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานและภาระทับซ้อนของงานลงได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้นแล้ว ความร่วมมือที่สำคัญของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ยังจะต้องเกิดมาจากการสร้างชุดปฏิบัติงานโดยตรง จาก 4 ส่วน คือ ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ สาธารณสุข และสรรพสามิต อีกด้วย

[2] การลงทุนด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับทรัพยากรบุคคล เนื่องจาก ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออย่างสำคัญต่อการดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้ คือ ปัญหาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และ/หรือมีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดที่ยังไม่มากเพียงพอ ดังนั้น ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ เรื่องของการเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของกฎหมายดังกล่าวให้กับผู้ปฏิบัติงานได้รับความรู้ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมในลักษณะของการสัมมนา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถซักถามได้ มากกว่าที่จะอ่านและทำความเข้าใจเองจากเอกสารที่ได้รับแจกมา

[3] นโยบายที่ชัดเจน ผลจากการวิจัยได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนอีกด้วยว่า สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และการแสวงหาความร่วมมือเพื่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ คือ เรื่องของนโยบายที่ชัดเจน ทั้งนโยบายในระดับชาติ และนโยบายในระดับจังหวัด เนื่องจากมีการนโยบายที่ชัดเจน หรือการกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ จะทำให้การระดมกำลัง คน กำลังทรัพยากรเพื่อปฏิบัติภารกิจ เป็นไปด้วยความราบรื่นและรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การสั่งการเป็นนโยบายหรือคำสั่งจะต้องให้มีการติดตามเพื่อรายงานผลการดำเนินงานด้วย

ข. ทรัพยากรงบประมาณ

ผลการวิจัยพบว่า การลงทุนทรัพยากรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้ มีเส้นทางการลงทุนด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด หากพิจารณาในรายละเอียดของการลงทุนด้านงบประมาณจะได้พบอีกด้วยว่า มีการสนับสนุนงบประมาณในระดับจังหวัดผ่านทางสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

[1] งบประมาณแผ่นดินให้กับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 6,000,000 บาท งบประมาณในส่วนนี้ได้นำมาใช้จ่ายในส่วนของสำนักงานฯ เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ และค่าไฟ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในงานรณรงค์ งานวิชาการ และงานบังคับใช้กฎหมาย

[2] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนการทำงานทั้งหน่วยงานรัฐและภาคประชาคมเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

ชื่อโครงการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	องค์กรรับทุน	หมายเหตุ
พัฒนาศูนย์รับเรื่องร้องเรียนฯ เพื่อดำเนินมาตรการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551	1 พ.ค. 51 – 30 มิ.ย. 52	12,163,000.00	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	ทำทั้ง พรบ. เหล้าและบุหรี่
พัฒนาการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบระดับพื้นที่	1 มิ.ย. 51 – 30 เม.ย. 53	32,151,000.00	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข	ทำทั้ง พรบ. เหล้าและบุหรี่
ภาคประชาชนเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์	1 มิ.ย. 51 – 30 พ.ย. 52	27,500,000.00	มูลนิธิวิถีสุข	ผ่านต่อไปยังจังหวัดนำร่องและเครือข่ายเชิงรุกของสสส.

สำหรับงบประมาณในส่วนของการพัฒนาการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบระดับพื้นที่นั้น สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้จัดสรรต่อไปยังจังหวัดต่างๆ ผ่านทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อดำเนินโครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในกรณีของการให้งบประมาณเพื่อการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ระดับพื้นที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น พบว่าได้ถูกกำหนดให้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะดังต่อไปนี้คือ

กิจกรรมที่ 1 การประชุมของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดและการประชุมของคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้ง แบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด จำนวน 40,000 บาท และการประชุมของคณะอนุกรรมการ/อนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง จำนวน 40,000 บาท

กิจกรรมที่ 2 การจัดทำโครงการเชิงรุกเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบในพื้นที่ โดยมีการสนับสนุนการจัดทำโครงการเชิงรุก โครงการละ 25,000 บาท 2 โครงการ เป็นเงิน 50,000 บาท สำหรับการเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้จะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด หรือคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานรณรงค์ภาคประชาชน

กิจกรรมที่ 3 การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบของจังหวัด สนับสนุนการจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน จังหวัดละ 5,000 บาท

กิจกรรมที่ 4 จัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้บังคับกฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ (ทั้งในหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานอื่นๆ)

โดยกำหนดเนื้อหาประชุม คือ เจตนารมณ์และเนื้อหาของกฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้ง 3 ฉบับ รวมถึงอนุบัญญัติที่ออกตามความในกฎหมายดังกล่าว บทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ขั้นตอนการดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย และความรู้ด้านอื่นๆที่หน่วยงานพิจารณาว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม จังหวัดละ 25,000 บาท

กิจกรรมที่ 5 สนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังและใช้บังคับกฎหมาย สนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานระดับจังหวัด จังหวัดละ 18,000 บาท และการดำเนินงานของคณะทำงานระดับอำเภอ อำเภอละ 13,000 บาท

กิจกรรมที่ 6 การประชุมทบทวนความรู้และขั้นตอนการปฏิบัติงานเฝ้าระวังและดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ (ทั้งในหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานอื่นๆ) โดยกำหนดเนื้อหาประชุม คือ เจตนารมณ์และเนื้อหาของกฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้ง 3 ฉบับ รวมถึงอนุบัญญัติที่ออกตามความในกฎหมายดังกล่าว บทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ขั้นตอนการดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย และความรู้ด้านอื่นๆที่หน่วยงานพิจารณาว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม จังหวัดละ 25,000 บาท

กิจกรรมที่ 7 การประชุมสร้างความเข้าใจและพัฒนาความร่วมมือของผู้ประกอบการ โดยกำหนดเนื้อหาประชุม คือ เจตนารมณ์และเนื้อหาของกฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้ง 3 ฉบับ รวมถึงอนุบัญญัติที่ออกตามความในกฎหมายดังกล่าว บทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ขั้นตอนการดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย และความรู้ด้านอื่นๆที่หน่วยงานพิจารณาว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม จังหวัดละ 25,000 บาท

สำหรับงบประมาณในส่วนของโครงการภาคประชาชนเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์นั้น ได้ถูกจัดสรรโดยมูลนิธิวิถีสุข ใน 2 ส่วน คือ ส่วนแรกนั้นเป็นการ

สนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการย่อยภายใต้โครงการจังหวัดนำร่องเพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวัง การควบคุม และการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะของโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาประชาคมเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จังหวัดมหาสารคาม หรือโครงการเครือข่ายประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์และบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จังหวัดชลบุรี ประจำปี 2551-2552 เป็นต้น และส่วนที่สอง คือ การดำเนินงานของโครงการเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ (ครปอ.) โดยมีเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายเฝ้าระวังเคลื่อนไหวสร้างกระแสยกระดับปัญหาแอลกอฮอล์ให้เป็นประเด็นสาธารณะ และผลักดันนโยบาย กฎหมาย เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

ทั้งนี้ ผลจากการรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยพบว่า ภาคีพันธมิตรและเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายเยาวชน ในหลายพื้นที่ได้มีส่วนร่วมต่อกระบวนการดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ นับแต่การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ รวมถึงการเฝ้าระวังการบังคับใช้กฎหมายและการสร้างกระแสในพื้นที่ รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของภาครัฐกิจ

[3] งบประมาณจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รวมถึงการจัดสรรงบประมาณจากภาคส่วนอื่นๆภายในจังหวัด สำหรับงบประมาณในส่วนนี้นั้นขึ้นอยู่กับการจัดสรรหรือบริหารจัดการด้านงบประมาณของแต่ละจังหวัด ไม่ใช่งบประมาณพิเศษเพื่อดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้โดยเฉพาะ แต่จะเป็นงบประมาณเดียวกับที่ใช้ในการส่งเสริมป้องกันโรค ซึ่งรวมเรื่องอื่นๆด้วยนอกเหนือจากเรื่องของแอลกอฮอล์ ดังนั้นแล้ว จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรของแต่ละจังหวัด (ถ้ามี) นั้นก็จะไม่เท่ากัน และนำมาใช้กับการดำเนินกิจกรรมที่ไม่เหมือนกัน เช่น บางจังหวัดนำมาใช้สำหรับค่าเบี้ยเลี้ยงในการจัดประชุม เป็นต้น

“...ที่เราจัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดไป เราก็ไม่มีงบประมาณอะไรเลย เราใช้งบของ สสจ. ซึ่งเรายังไม่ได้รับการสนับสนุนจากใคร และเราเองก็ไม่ได้กั้นงบประมาณในส่วนของเราบ.แอลกอฮอล์ไว้ เราเลยไม่ได้ให้คำตอบแทนผู้เข้าร่วมประชุม ได้แต่จัดเลี้ยงเบรคอย่างเดียว ก็ใช้งบประมาณไปสัก 500 บาท” (สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 7 ต.ค. 2551)

“ตอนนี้เราใช้งบของ สสจ. ในการดำเนินการเรื่องบุหรี่และสุรา คือดั้งแต่ตุลา (พ.ศ. 2551) เรามีนิคหน้อย เพราะเราขอค่างมาจากปีที่แล้ว ใช้ได้จนถึงธันวาคม (พ.ศ. 2551) ส่วนปีงบประมาณหน้า ถ้ามีอย่างนี้ก็ไม่ต้องไปขอแล้ว เขาไม่ให้หรอกครับ” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

ทั้งนี้ มีข้อน่าสังเกตที่พบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ ยังมีบางจังหวัดที่ไม่ได้รับทราบข้อมูลการสนับสนุนงบประมาณนี้อีกด้วย

“ยังไม่เห็นว่ามีงบประมาณเพื่อให้จังหวัดได้ใช้ในการดำเนินการสำหรับบุหรี่มีงบเรื่องการดูแลตรวจจับ เป็นงบที่ผ่านมาจากกรมควบคุมโรค งบไม่เยอะ แต่ทำให้ทำงานได้ สำหรับ พรบ.แอลกอฮอล์ ยังไม่มีงบชัดเจนตรงนี้ หากทำให้เหมือนบุหรี่น่าจะทำให้การทำงานสะดวกขึ้น” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

[4] งบประมาณสนับสนุนจากเส้นทางอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น WHO ที่เปิดโอกาสให้มีการเสนอโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณสำหรับการทำกิจกรรมในลักษณะของ community based ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 600,000 บาท

ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย

จากการรวบรวมข้อมูลทรัพยากรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า การลงทุนด้านทรัพยากรงบประมาณ โดยเฉพาะงบประมาณการดำเนินงานที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับการสนับสนุนมาจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อีกชั้นหนึ่งนั้น มีปัจจัยขัดขวางที่สำคัญหรือข้อจำกัดในแง่ของความล่าช้าในการดำเนินงานจากการโอนเงินดำเนินกิจกรรม เพราะมีขั้นตอนในการดำเนินงานหลายขั้นตอน

นั่นคือ การโอนเงินเพื่อดำเนินกิจกรรมนั้นจะเริ่มต้นการส่งต่อจากส่วนกลาง สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ (สอย.) ไปยังสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ (สคร.) ในแต่ละพื้นที่ ผู้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) และสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ(สสอ./กิ่ง) ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดจะต้องจัดทำโครงการ โดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้อนุมัติโครงการ จากนั้นจะต้องส่งสำเนา

โครงการไปที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนินกิจกรรม

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยยังได้พบอีกด้วยว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายอันเนื่องมาจากทรัพยากรด้านงบประมาณดังได้กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้น ยังประกอบไปด้วย [1] ข้อขัดข้องที่เกิดจากระเบียบปฏิบัติทางการเงินของทางราชการ และ [2] ข้อจำกัดของความเข้มงวดในการดำเนินกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการภายใต้โครงการสนับสนุนการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายควบคุม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ระดับพื้นที่

[1] ข้อขัดข้องที่เกิดจากระเบียบปฏิบัติทางการเงินของทางราชการ

เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ(สสอ./กิ่ง) ล้วนเป็นหน่วยงานของทางราชการ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น ระเบียบปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินในการดำเนินงานโครงการของแต่ละจังหวัดในครั้งนี้ หรือการเขียนโครงการเพื่อขอรับงบประมาณดำเนินกิจกรรมภายใต้เงินงบประมาณแผ่นดินย่อมเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ซึ่งมีขั้นตอนมากมายและมีระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้ส่งผลกระทบต่ออย่างสำคัญถึงความล่าช้าของงบประมาณสำหรับการดำเนินกิจกรรม

นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยยังได้พบว่า ข้อขัดข้องในการดำเนินกิจกรรมอาจเกิดขึ้นเนื่องจากในบางจังหวัดอาจไม่มีงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมด้วยเหตุผลเพราะไม่ได้มีการเขียนงบประมาณแผ่นดินเพื่อไว้สำหรับดำเนินกิจกรรมควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปีนี้ ซึ่งประกาศใช้พร้อมปีงบประมาณ (พ.ศ. 2551) หรือในบางจังหวัดผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถเขียนโครงการเพื่อขอเงินงบประมาณประจำปีได้ทันกับการดำเนินกิจกรรมในปีต่อไป (พ.ศ. 2552) อีกด้วย

[2] ข้อจำกัดของความเข้มงวดในการดำเนินกิจกรรม

เนื่องจาก การขอรับงบประมาณสนับสนุนจากเพื่อดำเนินโครงการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายสุราและยาสูบของแต่ละจังหวัดนี้ ได้มีข้อกำหนดที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมว่าจะต้องดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง กี่ครั้ง และมีข้อกำหนดด้านหลักเกณฑ์การจ่ายเงินที่ชัดเจนยกตัวอย่างเช่น ข้อกำหนดด้านภารกิจกรมให้จัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์และยาสูบ (ทั้งในหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานอื่นๆ) ระยะเวลา 2 วัน 50 คน หรือกำหนดให้คณะทำงานระดับจังหวัดจะต้องออกดำเนินงานเฝ้าระวังและใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง หรือข้อกำหนดด้านหลักเกณฑ์การจ่ายเงินในการจัดกิจกรรม เช่น ค่าตอบแทนวิทยากร จ่ายไม่เกิน 300 บาท/คน/ชั่วโมง หรือ 500 บาท/คน/ครั้ง วัน ค่าอาหารกลางวัน ไม่เกิน 100 บาท/คน/มื้อ หรือค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ไม่เกิน 25 บาท/คน/มื้อ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่แต่ละจังหวัดมีความประสงค์จะจัดกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในโครงการก็สามารถทำได้ แต่จะต้องทำหนังสือขออนุมัติเปลี่ยนแปลงกิจกรรมมาที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหลัก พร้อมทั้งจะต้องระบุเหตุผลความจำเป็น ระยะเวลา รายละเอียดของกิจกรรมอีกด้วย และการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมนี้จะใช้เงินได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของวงเงินที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดแห่งหนึ่งได้พูดถึงสาเหตุของความล่าช้าในการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายควบคุม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ระดับพื้นที่ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“โครงการนี้กระทรวงค่อนข้างที่จะไม่ยืดหยุ่นเท่าไร *fix* เลยว่า จะต้องเป็นค่านี้กี่บาท เท่าไหร่ ก็ครั้ง ก็คน ค่าข่าวจะต้องไม่เกินหัวละร้อย มัน *fix* เกิน กว่าจะออกมาเป็น โครงการก็เลยทำค่อนข้างยาก” (สัมภาษณ์ 21 พ.ย. 2551)

“...งบประมาณที่ได้มาจาก สสส. ผ่าน สคร. ที่ว่ามัน *fix* เกินไป เวลาจะเปลี่ยนกิจกรรมที่ก็เกิดความยุ่งยาก ต้องทำหนังสือขออนุญาต และงบประมาณสัมพันธ์ที่ให้มาก็มีน้อย” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

“ไม่ค่อยรู้สึกว่าเป็นโครงการที่เราเขียนขอไป เพราะทุกอย่างกำหนดไว้หมดแล้ว รายละเอียดกิจกรรมทุกอย่างระบุไว้ชัดเจน ซึ่งเราก็เข้าใจได้ ว่าการทำงานต้องสนองเป้าหมายวัตถุประสงค์ใหญ่ของส่วนกลาง แต่น่าจะให้โอกาสท้องถิ่นได้ทำตามสิ่งที่ป็นสภาพจริงของจังหวัดด้วยควบคู่กัน” (สัมภาษณ์ 22 ธ.ค. 2551)

จากการสำรวจข้อมูลทรัพยากรงบประมาณดังกล่าว อาจสรุปภาพของการลงทุน
ในลักษณะของตารางเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้คือ

การลงทุนด้านทรัพยากรงบประมาณ		
ภาครัฐบาล	สสส. / สกล.	อื่นๆ
<ul style="list-style-type: none"> งบประมาณแผ่นดินให้กับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 6,000,000 บาท 	<ul style="list-style-type: none"> งบประมาณให้กับกรมควบคุมโรค เพื่อพัฒนาศูนย์รับเรื่องร้องเรียนฯ เพื่อดำเนินมาตรการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปี 2551 (12,163,000.00) งบประมาณให้กับกรมควบคุมโรค เพื่อพัฒนาการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบระดับพื้นที่ (32,151,000.00) งบประมาณให้กับมูลนิธิวิถีสุข เพื่อดำเนินการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ (27,500,000.00) 	<ul style="list-style-type: none"> จังหวัดจัดสรรเอง (การจัดสรรและจำนวนเงินงบประมาณขึ้นอยู่กับจังหวัด) WHO (600,000 บาท) แต่ต้องมีการเสนอโครงการเพื่อขอรับการพิจารณาทุน
<p>ปัจจัยขัดขวางในการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ความล่าช้าในการโอนเงิน ระเบียบปฏิบัติทางการเงินของราชการ ความเข้มงวด/ไม่ยืดหยุ่นในการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรม 		

ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการณ์ในพื้นที่

ผลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการสะท้อนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการณ์ในพื้นที่ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นข้อเสนอแนะร่วมได้ ดังนี้คือ

[1] ลักษณะของงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ที่ต้องการ ได้แก่

- งบประมาณเพื่อการดำเนินการเฝ้าระวัง ให้ความรู้ และบังคับใช้กฎหมาย
- งบประมาณเพื่อการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

- iii. งบประมาณเพื่อการตั้งรางวัลนำจับเพื่อให้การเฝ้าระวังและการบังคับใช้ เป็นไปได้มากกว่าเดิม เนื่องจาก ผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีความกระตือรือร้นมากกว่าเดิม

[2] ความยืดหยุ่นในการดำเนินกิจกรรม ดังได้กล่าวมาแล้วว่า งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ เพื่อดำเนินโครงการสนับสนุนการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ระดับพื้นที่ นั้นมีความเข้มงวดในการดำเนิน กิจกรรมว่าจะต้องดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง ก็ครั้ง รวมถึงมีข้อกำหนดด้าน หลักเกณฑ์การจ่ายเงินที่ชัดเจน ทั้งนี้ นอกเหนือจากผลกระทบในเรื่องของความ ค่าซ้ำแล้ว ข้อจำกัดของกรอบการใช้จ่ายเงินและลักษณะของกิจกรรมที่จะต้อง ดำเนินการยังอาจไม่สอดคล้องกับลักษณะบริบทของแต่ละพื้นที่อีกด้วย ดังนั้น กิจกรรมที่จะดำเนิน โครงการที่สำนักงานฯจะสนับสนุนนั้น นอกจากกิจกรรม บังคับของส่วนกลางแล้วนั้น ควรมีลักษณะของกิจกรรมเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละ จังหวัดสามารถออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ได้ด้วย

[3] แหล่งทุนเพื่อการดำเนินกิจกรรมโดยตรง ในกรณีของเรื่องแหล่งทุนเพื่อการ ดำเนินงานนั้น นอกเหนือจากการสนับสนุนโดยตรงจากกระทรวงสาธารณสุขแล้ว ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ยังให้ความเห็นอีกด้วยว่า สำนักงานกองทุนสนับสนุนเพื่อการ สร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ควรเป็นแหล่งทุนเพื่อการดำเนินงานที่ส่งต่อมายังภาคร าชการหรือหน่วยงานของภาครัฐเพื่อการดำเนินกิจกรรม โดยตรง เพื่อจัดความ ค่าซ้ำหรือขั้นตอน/ระเบียบปฏิบัติที่เข้มงวดในการเบิกเงินดำเนินการ

ค. ทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหา

กฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า ในการลงทุนทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมาย นั้น มีสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นหลัก และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในลักษณะของการช่วยสร้างกระแสและกระตุ้นความสนใจจากสาธารณชน รวมถึง สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) และเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ รวมถึงคณะกรรมการในแต่ละจังหวัด/อำเภอ-กิ่งอำเภอ ดังนี้คือ

[1] การประชาสัมพันธ์โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้มีการจัดทำเอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพื่อแจกจ่ายแก่บุคลากรและองค์กรทั่วไป รวมถึงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ประกาศใช้แล้ว และข้อกฎหมายบางส่วน ผ่านทางสปอตประชาสัมพันธ์ โดยนพ.สมาน พุตระกูล การประชาสัมพันธ์ข้อกฎหมายทางเว็บไซต์ของสำนักงานฯ ทั้งนี้ในส่วนของเว็บไซต์นอกเหนือจากข้อกฎหมายแล้ว ยังมีการเปิดเว็บไซต์ในส่วนของการร้องเรียนและข้อซักถามเพิ่มเติมอีกด้วย

ข้อมูลจากการรวบรวม ถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 พบว่าการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายที่สำคัญของสำนักงานฯ คือ การจัดประชุมเพื่อชี้แจงเนื้อหากฎหมาย ทั้งโดยสำนักงานฯ และโดย สสจ. รายละเอียดดังนี้คือ

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม/การดำเนินงาน
6 พฤษภาคม 2551	จังหวัดอำนาจเจริญและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
18 มิถุนายน 2551	จังหวัดสระแก้วและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	จัดประชุมชี้แจงพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ จากส่วนราชการในภูมิภาค อาทิ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรรพสามิตพื้นที่ สำนักงานพัฒนาสังคมฯ หน่วยงานสาธารณสุข สื่อมวลชน และตัวแทนผู้ประกอบการภายในจังหวัด

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม/การดำเนินงาน
28 สิงหาคม 2551	จังหวัดบุรีรัมย์และ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด	การสัมมนาโครงการพัฒนากฎหมายตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน
10 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการ ระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดเชียงใหม่
18 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการ ระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดพิษณุโลก
19 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการ ระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดอุบลราชธานี
25 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการ ระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช
26 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดืม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการ ระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ ณ จังหวัดสงขลา

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม/การดำเนินงาน
29 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดสิงห์บุรี
30 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดขอนแก่น
2 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดชลบุรี
21 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดการประชุมชี้แจงสื่อมวลชนประเภทสื่อวิทยุโทรทัศน์ เพื่อทำความเข้าใจบทบาทและขอบเขตที่สื่อควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
29 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดการประชุมชี้แจงสื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อทำความเข้าใจบทบาทและขอบเขตที่สื่อควรปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

[2] การประชาสัมพันธ์โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีการจัดทำสโปตโฆษณาทางสื่อมวลชน (air war) เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหวงานด้วยการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายในประเด็นของการห้ามดื่ม-ห้ามขายในสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ วัด-ศาสนสถาน มหาวิทยาลัย ประเด็นการลดแลกแจกแถม ซื้อมือหนึ่งแถมหนึ่ง เป็นต้น

[3] การประชาสัมพันธ์โดยสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ด้วยการทำสื่อสิ่งพิมพ์พรบ.ฉบับย่อในลักษณะของการ์ตูนเพื่อแจกจ่ายแก่เครือข่ายต่างๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์เอกสารพระราชบัญญัติผ่านทาง www.stopdrinks.com ซึ่งผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งฉบับไปใช้ได้ และการผลิตเพื่อแจกจ่ายและในลักษณะของการทำต้นฉบับสื่อผ่านทางเว็บไซต์ stopdrinks.com เพื่อให้ภาคีเครือข่ายที่ดำเนินโครงการได้มาดาวน์โหลดไปผลิตต่อ ยกตัวอย่างเช่น สติกเกอร์ แบนเนอร์ คัทเอ๊าท์ ป้ายไว้นิล ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ห้ามขาย-ห้ามดื่ม โดยเฉพาะ ได้แก่ ในวัด ในสถานศึกษา ในเขตสถานที่ราชการ และที่ให้รายละเอียดของพื้นที่โดยรวม ได้แก่ ในวัด/สถานพยาบาล/สถานศึกษา/สถานที่ราชการ/ปั้มน้ำมัน/สวนสาธารณะ และการห้ามเร่ขายเหล้า/ห้ามชิงโชค ลด แลก แจก แถม เป็นต้น

[4] การประชาสัมพันธ์โดยการดำเนินงานของส่วนงานอื่นๆ เช่น จังหวัด นำร่องและภาคีเครือข่าย ยกตัวอย่างเช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี การจัดทำชุดนิทรรศการของจังหวัดนครปฐม การสอดแทรกเนื้อหาผ่านรายการวิทยุชุมชนของจังหวัดพิษณุโลก การติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ หรือการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายผ่านทางเวทีของภาคส่วนต่างๆ หรือการประชุมในฝ่ายหรือส่วนงานต่างๆของแต่ละจังหวัด เป็นต้น

“ก่อนที่จัดงานเข้าพรรษา ผมก็จัดเวทีที่วัดใหญ่ ในประเด็นวัดเป็นเขตห้ามดื่มห้ามขาย มีการเชิญพระมาประมาณร้อยกว่ารูป เชิญตำรวจ รองผู้ว่า มาบรรยายให้ แล้วก็ใช้สื่อของสวท.ถ่ายทอดสดให้ประชาชน โทรเข้ามาสอบถามพูดคุยได้... มีการถ่ายทอดผ่านวิทยุชุมชน คลื่น 96.5 เพื่อให้ประชาชน โทรเข้ามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามชิงรางวัล” (สัมภาษณ์ 18 ก.ย. 2551)

“เรามีการทำหนังสือ ไปยังผู้ประกอบการ สรุปสิ่งที่ควรทำและห้ามทำตามพระราชบัญญัติ แล้วให้เขาลงชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน เพราะหาก

ไปพบว่าเขากระทำผิดภายหลังจะไม่สามารถอ้างได้ว่าไม่รู้กฎหมาย เพราะเขาได้ลงชื่อรับเอกสารไปแล้ว” (สัมภาษณ์ 25 ก.ย. 2551)

“...มีการทำความเข้าใจไปถึงผู้ประกอบการที่จำหน่ายสุราทั้งหมด โดยข้อมูลมาจากการสำรวจของเราเองส่วนหนึ่งและจากสรรพสามิตส่วนหนึ่ง ก็ส่งจดหมายไปบอกว่า ในส่วนของผู้ประกอบการในพรบ.ว่ามีอะไรที่เขาต้องปรับปรุงบ้าง” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

“เมื่อต้นปีเราก็ได้ประชุมเจ้าหน้าที่ของเราเรื่องของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปแล้ว งานของสาธารณสุขในช่วง 6 เดือนแรก เราเน้นการประชาสัมพันธ์ชี้แจงส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

“ก็มีทำชุดนิทรรศการให้ความรู้ โดยใช้บของ สสจ. เอง” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

ปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมาย

จากการรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัตินี้ พบว่า สื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายมีปัจจัยขัดขวางต่อการดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายให้สมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

[1] ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ในการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะของการแจกจ่ายเอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แต่เพียงอย่างเดียว โดยขาดสื่ออื่นๆหรือการทำความเข้าใจประกอบ ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ผู้ที่ได้รับและจะต้องออกดำเนินงานเฝ้าระวังและใช้บังคับกฎหมาย รวมถึงประชาสัมพันธ์กฎหมาย ดังเช่น คณะทำงานระดับจังหวัด/อำเภอ ต้องใช้เวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจ และในบางครั้งก็ไม่อาจเข้าใจกฎหมายดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้งเพียงพอ เพราะเนื้อหาตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นเรื่องใหม่ หลายส่วนต้องอาศัยการตีความ จึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากในการทำความเข้าใจ

“ตัวพรบ. เล่มแดงมันเป็นข้อกฎหมาย เข้าใจยาก” (สัมภาษณ์ 17
ธ.ค. 2551)

“ขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่าย รวมทั้งสื่อเฉพาะกลุ่ม เช่น
สื่อของ สศค. ต้องการมาก เล่มสีเหลืองที่เป็นการ์ตูนเพราะมันเข้าใจง่าย ตัวพรบ.
เล่มแดงมันเป็นข้อกฎหมาย เข้าใจยาก” (สัมภาษณ์ 17 ธ.ค. 2551)

“เห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ เหมือนกัน แต่อยากเสนอว่า นอกจาก
การสื่อแค่ว่าสถานที่นั้นๆ ห้ามขาย น่าจะใส่เรื่องเหตุผลเข้าไปด้วยว่าทำไมเราจึง
ห้ามขาย เช่น ในสวนสาธารณะ ถ้าเราสื่อว่า เพราะคนไปออกกำลังกายอยากได้
อากาศบริสุทธิ์ ผู้หญิงไปวิ่งออกกำลังกายตอนเย็นหลังเลิกงานแล้วเจอคนเมา ซึ่ง
อาจทำร้ายเขาได้ ถ้าเราสื่อถึงเหตุผลที่ไปที่ไปของสิ่งที่เราห้ามได้ คนทั่วไปจะ
คล้อยตาม เข้าใจได้มากกว่าการแค่บอกว่าห้ามเฉยๆ” (สัมภาษณ์ 26 ธ.ค. 2551)

[2] ปัจจัยขัดขวางที่สำคัญอีกข้อหนึ่งนั้นมีความต่อเนื่องมาจากการลงทุน
ด้านทรัพยากรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหา
กฎหมายไม่เพียงพอตามไปด้วย

“คือเราต้องใช้งบส่วนที่เรามีอยู่ไปดำเนินการด้วย งบของ สศค.
อย่างเดียวก็ไม่พอ เพราะมันเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์เยอะ ถ้ามีการ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสาธารณะที่เข้าถึงประชาชนได้มากมายน่าจะดี จะได้ทุน
งบประมาณส่วนนี้ให้กับจังหวัดต่างๆ” (สัมภาษณ์ 18 พ.ย. 2551)

จากการสำรวจข้อมูลการลงทุนด้านสื่อและการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์
ดังกล่าว อาจสรุปภาพของการลงทุนในลักษณะของตารางเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้คือ

การลงทุนด้านทรัพยากรสื่อ/การจัดการด้านการประชาสัมพันธ์			
ภาครัฐบาล	สสส.	สคส.	อื่นๆ
<ul style="list-style-type: none"> - การเผยแพร่เอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 - สปอตประชาสัมพันธ์ พรบ./ข้อกฎหมาย โดย นพ.สมาน ฟูตระกูล - เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ - กิจกรรมการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเนื้อหากฎหมาย โดยสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำสปอตโฆษณา ข้อกฎหมาย เช่น การห้ามดื่ม-ห้ามขายในสถานที่ต่างๆ อาทิ สวนสาธารณะ ศาสนสถาน มหาวิทยาลัย และ การลดแลกแจกแถม ชื้อหนึ่งแถมหนึ่ง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การ์ตูน พรบ. ฉบับย่อ - เว็บไซต์ stopdrinks.com - สติกเกอร์ แบนเนอร์ คัทเอ๊าท์ ป้ายไวเนล ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ห้ามขาย-ห้ามดื่ม และการห้ามเร่ขายเหล้า/ห้ามชิงโชค ลด แลก แจก แถม เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวอย่างเช่น - ป้ายประชาสัมพันธ์ของ สสส. อุบลราชธานี - ชุดนิทรรศการของ สสจ.นครปฐม
<p>ปัจจัยขัดขวางในการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • การแจก “พรบ.เล่มแดง” เป็นหลัก ทำให้เข้าใจยากและไม่อยากอ่าน • กิจกรรมการจัดประชุม (การสื่อสารสองทาง) มีน้อย ทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหากรม. / สับสน / ไม่มั่นใจในอำนาจหน้าที่ • สปอตในสื่อมวลชนมีน้อย ทำให้ไม่รู้ว่ามี พรบ. / ไม่สามารถสร้างกระแสในพื้นที่ • ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอ ทำให้ไม่มีงบผลิตสื่อ/การสื่อสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย 			

ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติการณ์ในพื้นที่

ผลจากการสัมภาษณ์ สามารถประมวลออกมาเป็นข้อเสนอแนะของผู้ดำเนินงานในแต่ละจังหวัดต่อการลงทุนด้านทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมาย ดังนี้คือ

[1] การผลิตสื่อจากส่วนกลางเพื่อสร้างกระแสในระดับประเทศ (air war) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน รวมถึงประชาชนทั่วไปรับรู้ว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้และข้อกฎหมายต่างๆ

[2] เนื้อหาในสื่อประชาสัมพันธ์ ยกตัวอย่างเช่น ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหากฎหมาย 1 ประเด็นต่อ 1 สื่อ เพื่อให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจประเด็นสำคัญของข้อกฎหมายแต่ละข้อได้อย่างลึกซึ้ง

[3] รูปแบบ/วิธีการนำเสนอเนื้อหา ควรมีการย่อเนื้อหาเพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และ/หรืออาจผลิตในลักษณะของสื่อภาพ/การ์ตูน การผลิตเป็นซีดีข้อกฎหมาย หรือ แผ่นไวนิลเพื่อประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ต่างๆ และที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ ในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์นี้ ควรเน้นในลักษณะของการจัดประชุมชี้แจงหรือสัมมนา เนื่องจาก การนำเสนอในลักษณะนี้จะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะสามารถซักถามข้อข้องใจและได้รับการอธิบายและทำความเข้าใจร่วมกันได้มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว

[4] สื่อประชาสัมพันธ์สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ยกตัวอย่างเช่น การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ขายหรือสถานประกอบการ โดยเฉพาะ เป็นต้น

[5] การแจกจ่ายเอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกฎหมายฉบับนี้อย่างทั่วถึง เช่น ตำรวจสายตรวจ ผู้ประกอบการ เป็นต้น

ทั้งนี้ ข้อที่น่าสังเกตก็คือ ผู้ดำเนินงานจากหลายจังหวัดส่วนใหญ่แล้วได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า หากได้รับนโยบายที่แน่นอนชัดเจนในระดับบริหารแล้ว ก็จะไม่มีปัญหาทั้งในด้านของบุคลากร งบประมาณเพื่อการดำเนินงานและเพื่อการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์เลย

โดยสรุปแล้วนั้น จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการต่างๆตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ทำให้ได้พบว่า การลงทุนด้านทรัพยากรต่างๆเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม พ.ร.บ.ฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์นั้น ได้มีการลงทุนทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลได้พบว่า การลงทุนในด้านทรัพยากรต่างๆนี้มีแกนกลางสำคัญ คือ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับชาติเพื่อดำเนินการส่งต่อ

ในระดับจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ นอกเหนือจากนี้แล้ว การลงทุนในทรัพยากรทั้ง 3 ด้านนี้ ยังได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การลงทุนในด้านต่างๆยังอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สร้างระบบการเฝ้าระวัง ตลอดจนเพื่อบังคับใช้ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ได้ผลสมดังเจตนารมณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและประเมินกระบวนการและผลการดำเนินงาน

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษากระบวนการดำเนินงานเพื่อผลักดัน พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตั้งแต่เริ่มมีความพยายามผลักดันให้มีกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนพระราชบัญญัติฯประกาศใช้ และมีการตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัดตามลำดับ ดังรายละเอียดผลการศึกษา ในตารางต่อไปนี้

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
ตุลาคม 2549	รัฐบาล	นพ.มงคล ณ สงขลา รมต. สาธารณสุข ประกาศนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเสนอจะออกกฎหมาย
28 พฤศจิกายน 2549	รัฐบาล	กรม.เห็นชอบหลักการ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. .... ที่เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุข
25 มกราคม 2550	สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	สนช. นำโดย นายตวง อันทะไชย และสมาชิก 27 คน เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ....
18 มีนาคม 2550	กลุ่มองค์กรภาค ประชาชน	กลุ่มองค์กรภาคประชาชน ประกอบด้วย องค์กรภาคี ทั้ง องค์กรด้านศาสนา ด้านเยาวชน ด้านสุขภาพ ด้านชุมชน ด้านวัฒนธรรม ด้านแรงงาน ด้านสื่อมวลชน ตลอดจนองค์กรของผู้ได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กว่า 200 องค์กร ประสานงานโดยสมาพันธ์ชมรมวิ่งเพื่อสุขภาพ ชมรมแพทย์ชนบท สมาคมหมออนามัย เครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์และเครือข่ายองค์กรงดเหล้า จัดกิจกรรมวิ่งรณรงค์เพื่อรวบรวมรายชื่อผู้สนับสนุนพรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. .... เพื่อนำรายชื่อ จำนวนกว่า 12 ล้านรายชื่อมอบให้กับนายกรัฐมนตรีและประธานสภานิติบัญญัติ
28 มีนาคม 2550	สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	สนช. รับหลักการร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. .... ทั้ง 2 ฉบับ พร้อมตั้ง กมธ.วิสามัญ 31 คน
28 พฤศจิกายน 2550	สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	สนช. พิจารณา วาระ 2 ตามรายมาตรา จบมาตรา 31 และ กมธ. ขอนำไปปรับปรุง โดยต้องปรับปรุงตามร่างของผู้สวจนคำแปรญัตติ นายสมเกียรติ อ่อนวิมล จากนั้น กมธ. ขอรับกลับไปปรับปรุงเพื่อเสนอ สนช. อีกครั้ง

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
12-13 ธันวาคม 2550	สมาชิกรัฐสภาจังหวัดบึงกาฬ	สนช. บรรจุเป็นวาระเรื่องด่วน อันดับที่ 45 แต่พิจารณาไม่ทัน จึงยกไปไว้ในวาระเรื่องค้างพิจารณา อันดับที่ 21 วันพุธที่ 19 ธันวาคม 2550
20 ธันวาคม 2550	สมาชิกรัฐสภาจังหวัดบึงกาฬ	กฎหมายค้างพิจารณาเป็นอันดับที่ 15 เมื่อพิจารณาถึงร่างพรบ. ฉบับนี้ รัฐบาลขอเลื่อนไปพิจารณาต่อท้ายร่างพรบ. ที่บรรจุวาระวันที่ 21 ธันวาคม 2550
21 ธันวาคม 2550	สมาชิกรัฐสภาจังหวัดบึงกาฬ	พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. .... ผ่านวาระ 3 ให้ใช้เป็นกฎหมายได้ด้วยคะแนน 71 ต่อ 36 เสียง เป็นกฎหมายฉบับสุดท้ายของ สนช. ชุดนี้
26 ธันวาคม 2550	คณะกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ	แจ้งเพื่อทราบต่อกระบวนการพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสภาจังหวัดบึงกาฬ
25 มกราคม 2551	กลุ่มเครือข่ายบรรณรักษ์ป้องกันภัยน้ำเมา	เข้าขอบคุณนายแพทย์มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่ผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นผลสำเร็จ
14 กุมภาพันธ์ 2551	รัฐบาล	ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพระราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้
10 มีนาคม 2551	สมาพันธ์ช่วยภาคีรัฐลดปัญหาแอลกอฮอล์	นางวิมลวรรณ อุดมพร ประธานสมาพันธ์ช่วยภาคีรัฐลดปัญหาแอลกอฮอล์ นำคณะเข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรื เพื่อชี้แจงปัญหาผลกระทบอันเนื่องมาจากการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
10 มีนาคม 2551	เครือข่ายนักวิชาการเพื่อเฝ้าระวังปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	นำเสนอ “ข้อเสนอออกกฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ที่สำคัญต่อการคุ้มครองเด็ก เยาวชน และประชาชนโดยรวม
16 มีนาคม 2551	คณะทำงานเพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุข	ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาจัดทำร่างระเบียบแนวทางปฏิบัติเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
18 มีนาคม 2551	เครือข่ายนักวิชาการเพื่อเฝ้าระวังปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ยื่นหนังสือขอเสนอแนะตามมาตรา 30 พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้แก่นายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอความเห็นทางวิชาการให้นายกรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาการปรับแก้กฎหมาย
21 เมษายน 2551	จังหวัดตาก และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นจังหวัดแรกที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด พ.ศ. 2551
25-27 เมษายน 2551	คณะทำงานเพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุข	ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาจัดทำร่างอนุบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และหาแนวทางในการเผยแพร่กฎหมาย
28 เมษายน 2551	จังหวัดมหาสารคาม และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
6 พฤษภาคม 2551	จังหวัดอำนาจเจริญ และ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
12 พฤษภาคม 2551	จังหวัดสตูล และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
15 พฤษภาคม 2551	จังหวัดสุรินทร์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
16 พฤษภาคม 2551	จังหวัดฉะเชิงเทรา และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
23 พฤษภาคม 2551	จังหวัดร้อยเอ็ด และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
27 พฤษภาคม 2551	จังหวัดหนองคาย และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
5 มิถุนายน 2551	กระทรวงสาธารณสุข	ออกหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๔๔๒.๔/ว๔๕๓ ลง วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยกรมควบคุมโรค ขอความร่วมมือให้ จังหวัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์จังหวัด ตามมาตรา 19 และแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานตามมาตรา 21
6 มิถุนายน 2551	จังหวัดตราด และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
9 มิถุนายน 2551	กรุงเทพมหานคร	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
11 มิถุนายน 2551	กระทรวงมหาดไทย	ออกหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๒๑๑.๓/ว๑๘๒๐ ลง วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งให้จังหวัดปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยจัดตั้ง คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด
12 มิถุนายน 2551	จังหวัดพัทลุง และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
18 มิถุนายน 2551	จังหวัดสระแก้ว และ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด	จัดประชุมชี้แจงพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แก่หน่วยงานเกี่ยวข้องต่างๆ จากส่วนราชการในภูมิภาค อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรรพสามิตพื้นที่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ หน่วยงานสาธารณสุข สื่อมวลชน และตัวแทน ผู้ประกอบการภายในจังหวัด

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
23 มิถุนายน 2551	จังหวัดปราจีนบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
25 มิถุนายน 2551	จังหวัดเพชรบูรณ์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
26 มิถุนายน 2551	จังหวัดบุรีรัมย์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
26 มิถุนายน 2551	จังหวัดนครสวรรค์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
27 มิถุนายน 2551	จังหวัดอ่างทอง และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
27 มิถุนายน 2551	จังหวัดศรีสะเกษ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
27 มิถุนายน 2551	จังหวัดชัยนาท และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดกาญจนบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดพิจิตร และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดพิษณุโลก และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดเชียงราย และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดลำพูน และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
30 มิถุนายน 2551	จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
1 กรกฎาคม 2551	จังหวัดจันทบุรีและ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
2 กรกฎาคม 2551	จังหวัดอุดรดิษฐ์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
2 กรกฎาคม 2551	จังหวัดน่าน และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
2 กรกฎาคม 2551	จังหวัดลำปาง และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
3 กรกฎาคม 2551	จังหวัดตรัง และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
4 กรกฎาคม 2551	จังหวัดสมุทรปราการ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
4 กรกฎาคม 2551	จังหวัด พระนครศรีอยุธยา และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
7 กรกฎาคม 2551	จังหวัดสระบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
7 กรกฎาคม 2551	จังหวัดสระแก้ว และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
7 กรกฎาคม 2551	จังหวัดสมุทรสาคร และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
7 กรกฎาคม 2551	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
8 กรกฎาคม 2551	จังหวัดพังงา และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
8 กรกฎาคม 2551	จังหวัดราชบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
8 กรกฎาคม 2551	จังหวัดนราธิวาส และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
9 กรกฎาคม 2551	จังหวัดเลย และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
28 กรกฎาคม 2551	จังหวัดระยอง และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
28 กรกฎาคม 2551	จังหวัดนครราชสีมา และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
28 กรกฎาคม 2551	จังหวัดชัยภูมิ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
2-3 สิงหาคม 2551	สำนักงานเครือข่าย องค์กรงดเหล้า	จัดประชุมพิจารณาโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โครงการจังหวัดนำร่อง 8 จังหวัด ทั่วประเทศ โครงการ ประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ เพื่อสนับสนุนการบังคับใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551
5 สิงหาคม 2551	จังหวัดนครศรีธรรมราช และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
8 สิงหาคม 2551	จังหวัดอำนาจเจริญ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
11 สิงหาคม 2551	จังหวัดอุทัยธานี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
11 สิงหาคม 2551	จังหวัดกำแพงเพชร และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
26 สิงหาคม 2551	จังหวัดหนองบัวลำภู และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
27 สิงหาคม 2551	จังหวัดสมุทรสงคราม และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
28 สิงหาคม 2551	จังหวัดบุรีรัมย์ และ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด	การสัมมนาโครงการพัฒนากฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 และเป็นการสร้างแนวร่วมและสร้างกระแสนับสนุนให้มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน จำนวน 200 คน
2 กันยายน 2551	จังหวัดชลบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
2 กันยายน 2551	จังหวัดกาฬสินธุ์ และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
8 กันยายน 2551	คณะทำงานเพื่อพิจารณา หาแนวทางปฏิบัติเรื่อง การโฆษณาเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สธ.	ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามมาตรา 32
10 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดเชียงใหม่
12 กันยายน 2551	จังหวัดลพบุรี และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
18 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดพิษณุโลก

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
18 กันยายน 2551	จังหวัดนครนายก และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
19 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดอุบลราชธานี
19 กันยายน 2551	จังหวัดพะเยา และ สาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
25 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช
26 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ ณ จังหวัดสงขลา
29 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดสิงห์บุรี
30 กันยายน 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดขอนแก่น
2 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และ ผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2-3 ตุลาคม 2551	สำนักงานเครือข่าย องค์กรงดเหล้า	จัดประชุมพิจารณาโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โครงการจังหวัดนำร่อง 22 จังหวัด โครงการประชาคมเฝ้าระวัง ภัยแอลกอฮอล์

วันที่	องค์กรที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม / การดำเนินงาน
2 ตุลาคม 2551	ภาคีเยาวชน (youth ranger) ร่วมกับเครือข่ายเยาวชนเพื่อป้องกันนักดื่มหน้าใหม่	เข้าพบ 4 ผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอผลการสำรวจร้านเหล้า/สถานบันเทิงรอบ 50 โรงเรียนดังในกรุงเทพมหานคร และนำเสนอการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการจัดสภาพแวดล้อมรอบสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ (Green Zone) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3 ตุลาคม 2551	นพ.บัณฑิต ศรีไพศาล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา นายคำรณ ชูเดชา ผู้ประสานงานเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ และเครือข่ายภาคีเยาวชน	ยื่นข้อเสนอให้ สท. ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และลดปัญหาผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชน รวมถึงการเร่งรัดให้จัดประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อแต่งตั้งกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในส่วนของผู้แทนองค์การเอกชน ตามมาตรา 10 (4)
3 ตุลาคม 2551	สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ	จัดประชุมร่วมการใช้บังคับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับคณะกรรมการระดับจังหวัด ตัวแทนภาครัฐ เอกชน และผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ณ จังหวัดชลบุรี
4-5 ตุลาคม 2551	คณะทำงานเพื่อพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติเรื่องการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุข	ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาจัดทำร่างอนุบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
7 ตุลาคม 2551	จังหวัดยะลา และสาธารณสุขจังหวัด	ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
14 ตุลาคม 2551	กลุ่มองค์กรภาคประชาชน/เครือข่ายประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์	กำหนดวันดีเดย์ เพื่อเข้มงวดกวดขันตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย ผู้โฆษณาหรือประชาสัมพันธ์รวมทั้งผู้บริโภค ที่มีการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายกำหนดและจะดำเนินการกับฝ่าฝืนพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551

ทั้งนี้เห็นได้ว่ากระบวนการขั้นตอนตั้งแต่เริ่มยกร่างจนสามารถประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้เป็นผลสำเร็จใช้ระยะเวลาเกือบ 2 ปี ซึ่งในช่วงเวลาขณะนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ เป็นช่วงเวลาแห่งการนำระเบียบกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ตาม พระราชบัญญัติฯ มาสู่การรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปฏิบัติ ในฐานะเจ้าหน้าที่ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับพระราชบัญญัติฯ ทั้งภาคประชาชน และภาคผู้ประกอบการ

ขั้นตอนการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกเหนือจากปรากฏการณ์ดังที่กล่าวข้างต้นไล่ตามลำดับช่วงเวลาแล้ว กระบวนการทำงานเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัด ขึ้นมาทำหน้าที่ดูแลควบคุม เฝ้าระวังการละเมิดและบังคับใช้พระราชบัญญัติ ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ติดตามรวบรวมผลการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัดทั้งในส่วนของ 13 จังหวัดในพื้นที่ศึกษาของงานวิจัยฉบับนี้ และการดำเนินงานของจังหวัดอื่นทั่วประเทศ เพื่อให้เห็นภาพกระบวนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมทั้งประเทศ โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2551

ทั้งนี้หากจะกล่าวโดยสรุปถึงกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในแต่ละชุด สามารถสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

[1] คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ถูกกำหนดให้มีการแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา 5 ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยตำแหน่ง มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการทั้งสิ้นรวม 10 คน ประกอบด้วย

นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการคนที่สอง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เลขานุการคณะกรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมโรค	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2551 คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติยังไม่มีการประชุม ซึ่งมีผลโดยตรงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วง 8 เดือนที่ผ่านมาซึ่งมีการปรับเปลี่ยนคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีผู้ดูแลงานหลายครั้ง

[2] คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับชาติ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ ถูกกำหนดให้มีการแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา 10 ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการจากการแต่งตั้งจำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้แทนองค์กรเอกชน 3 คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับ การสนับสนุนและระดมทุนให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กเยาวชนและสตรี และด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านละหนึ่งคน กรรมการอีก 3 คือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์ และด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรม ด้านละหนึ่งคน ตามโครงสร้างคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ จะประกอบด้วยคณะกรรมการ 23 คน ประกอบด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
ปลัดกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการคนที่สอง

ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการคนที่สาม
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	กรรมการ
ผู้แทนองค์กรเอกชน	กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมโรค	กรรมการและเลขานุการ
อธิบดีกรมสรรพสามิต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้จนถึงปัจจุบัน (30 กันยายน 2551) ยังไม่มีการตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากหลักเกณฑ์ การแต่งตั้งคณะกรรมการในส่วนผู้ทรงคุณวุฒิ ยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้คณะกรรมการยังไม่ครบชุดจึงไม่สามารถประชุมได้

อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดให้มีการประชุมกรอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับชาติ เพื่อพิจารณาเห็นชอบร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วัน หรือเวลา ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีมติห้ามจำหน่ายในวันสำคัญทางศาสนาทั้งหมด ได้แก่ วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันสงกรานต์ แต่จะยกเว้นวันปีใหม่นี้เนื่องจากมีการเฉลิมฉลองกันทั่วโลก โดยจะเร่งออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวันหรือเวลาห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ภายในเร็ว ๆ นี้ และจะสามารถบังคับใช้ได้ทันช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่จะถึงในปีหน้า รวมทั้งมีการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติฯ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

[3] คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด ถูกกำหนดให้มีการแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมาตรา 18 คือคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และมาตรา 19 คือคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วนคือ

ก. การดำเนินงาน ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด

ข. การดำเนินงาน ของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ทั่วประเทศ

โดยศึกษาทั้งในส่วนการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด และการบังคับใช้กฎหมาย ดังผลการศึกษาดังนี้

ก. การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่ศึกษา 13 จังหวัด

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
1	1	นนทบุรี	-	-	-	-	ใช้ชุดคำสั่งแต่งตั้ง คกก.ดำเนินงานบังคับใช้กม. ควบคุมการบริโภคสุราตั้งแต่ปี 50 เป็นกรรมการเก่าที่ตั้งไว้แล้วเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 50 โดยยื่นคำสั่งเก่ามาที่กระทรวงวันที่ 26 มิ.ย.51	-	/
2	2	สิงห์บุรี	19 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
4	3	นครปฐม	10 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
6	4	ขอนแก่น	-	-	-	-	คำสั่งขร่างไว้แล้วแต่รอลงนามเพราะมีการเปลี่ยนแปลงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด	-	/
6	5	อุตรธานี	16 ก.ค.51	*	**	***	*** คณะทำงานด้านการบำบัด รักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และติดตามผู้ป่วยหลังบำบัด หมายเหตุ ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ จ.อุตรธานี	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
7	6	อุบลราชธานี	25 ก.ค.51	*	**	-	** ประกอบด้วย 3 คณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะอนุกรรมการด้านนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย คณะอนุกรรมการด้านการจัดการความรู้ และ คณะอนุกรรมการด้านการรณรงค์และสร้างการมีส่วนร่วม	/	-
9	7	พิษณุโลก	30 มิ.ย.51	*	**	-	*มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 51 **ลงนามวันที่ 5 ก.ย.	/	-
10	8	เชียงใหม่	-	-	-	-	รอรายชื่อคณะกรรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ซึ่งจะแต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
10	9	เชียงราย	30 มิ.ย.51	*	**	-	* ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ * มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 4 ก.ค. 51 **แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด **มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 51	/	-
							**มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 51		
11	10	นครศรีธรรมราช	5 ส.ค. 51	*	-	-	-	-	/
11	11	สุราษฎร์ธานี	-	-	-	-	ใช้คำสั่งเดิมที่มีอยู่แล้ว	-	/
12	12	สงขลา	-	-	-	-	รอการเสนอรายชื่อคณะกรรมการฯ	-	/
-	13	กรุงเทพมหานคร	9 มิ.ย.51	*	-	-	-	/	-
รวมจำนวน			8	8	6	1	-	4	9

ภายหลังการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัดแล้ว คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัด ทั้งส่วนผู้ว่าราชการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุข ผู้บังคับการตำรวจภูธร และเจ้าหน้าที่ผู้เป็นกำลังสำคัญของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ นักวิชาการสาธารณสุขของแต่ละจังหวัด เพื่อศึกษาการดำเนินการเพื่อการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย ประเด็นที่ทำการศึกษาได้แก่ การได้รับการ

เรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการกระทำผิดพระราชบัญญัติฯ การดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมาย ทั้งในแง่การประชาสัมพันธ์เอกสาร พรบ. และการประชาสัมพันธ์เนื้อหาภายใน พรบ. รวมทั้งการดำเนินงานออกตรวจคัดเดือนและการ แจ้งจับกุม/ปรับ/ ลงโทษ โดยสามารถสรุปข้อมูลดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
1	1	นนทบุรี	-	/	/	/	/	-
2	2	สิงห์บุรี	19 ก.ค.51	-	/	/	/	-
4	3	นครปฐม	10 ก.ค.51	-	/	/	/	-
6	4	ขอนแก่น	-	/	/	/	/	-
6	5	อุดรธานี	16 ก.ค.51	/	/	/	/	เป็นความผิดกรณี จำหน่ายสุรภายใน บิมน้ำมัน
7	6	อุบลราชธานี	25 ก.ค.51	/	/	/	/	เป็นการกระทำ ความผิดฐานจำหน่าย สุราเกินเวลา
9	7	พิษณุโลก	30 มิ.ย.51	-	/	/	-	-
10	8	เชียงใหม่	-	/	/	/	-	ความผิดขายใน ช่วงเวลาห้ามขาย
10	9	เชียงราย	30 มิ.ย.51	-	/	/	-	-
11	10	นครศรีธรรมราช	5 ส.ค. 51	-	/	/	-	เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ดำเนินการจับกุม เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ดื่มสุรา แต่ส่งฟ้อง ไม่ได้ เพราะศาลระบุ ว่า ตำรวจไม่มีอำนาจ เพราะมิได้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมาย
11	11	สุราษฎร์ธานี	-	/	/	/	/	-
12	12	สงขลา	-	-	/	/	/	-
-	13	กรุงเทพมหานคร	9 มิ.ย.51	/	/	/	/	-
รวมจำนวน			8	7	13	13	9	4

โดยสรุป สำหรับจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 13 จังหวัด พบว่าที่มีการประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดแล้ว มี 4 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดเชียงราย มีการประชุมแล้ว 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2551
2. กรุงเทพมหานคร มีการประชุมแล้ว 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2551
3. จังหวัดอุบลราชธานี มีการประชุมแล้ว 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2551 และวันที่ 7 ตุลาคม 2551
4. จังหวัดพิษณุโลก มีการประชุมแล้ว 1 ครั้ง วันที่ 14 สิงหาคม 2551

โดยมีมติที่สำคัญจากการประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ดังนี้

- มติที่สำคัญจากการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯจังหวัดเชียงราย
  - จัดให้มีกิจกรรมการเปิดตัวมอบป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตเมืองที่วัดพระสิงห์ ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2551 เวลา 17.00 – 18.00 น. มีการมอบโล่ การเทเหล้าเผาบูหรี โดยสำนักพระพุทธรับเป็นผู้ประสาน ส่วนป้ายในระดับอำเภอ ทางสาธารณสุขรับดำเนินการให้ ขอให้เอาข้อมูลและป้ายให้ สสจ. ด้วย
  - สำหรับกิจกรรมที่จะทำในชุมชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม เยาวชนในสถานศึกษาเน้นกลุ่มอาชีวศึกษา และฝากตำรวจดูแลด้านกฎหมายและการจับกุม และสำนักพระพุทธศาสนาจะนำเรื่องการดื่มเหล้าที่อื่นแต่ไปเมาในวัดให้กรรมการของคณะสงฆ์พิจารณา การเทศน์เรื่องเหล้าในงานศพ
- มติที่สำคัญจากการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯกรุงเทพมหานคร
  - มีมติมอบให้สำนักการศึกษา ทำการสำรวจร้านค้าที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พื้นที่รอบโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 435 โรงเรียน ในระยะ 500 เมตร เพื่อนำข้อมูลส่งให้แก่สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต และ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันเด็กเยาวชน (รายงานผลสำรวจเสร็จสิ้นเรียบร้อยและได้นำส่งยังหน่วยงานทั้งสองแล้ว)
  - ให้ทางสำนักอนามัยจัดแถลงข่าวเชิญชวนประชาชน และบรรณกรค์ร้านค้า ไม่ดื่ม ไม่ขาย ในวันเข้าพรรษา

- จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการฝ่ายการมีส่วนร่วมฯ และคณะอนุกรรมการฝ่ายเฝ้าระวังฯ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้กลับไปทบทวนรายชื่อคณะกรรมการฯอีกครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการมีรายชื่อซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการควบคุมฯ
- มติที่สำคัญจากการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯจังหวัดอุบลราชธานี
  - ครั้งที่ 1
    - จะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมฯจังหวัดต่อไป
    - กำหนดให้มีการจัดงานงดเหล้าเข้าพรรษา โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายวิโรฒ มีแก้ว) เสนอว่าให้ภาคหลังมีคำว่า “ชาวอุบลทำความดีถวายในหลวง งดเหล้าเข้าพรรษา เลิกเหล้า เลิกจน” และขอให้ทุกคนแสดงเจตจำนงงดเหล้าเข้าพรรษาและมีการติดตามเป้าหมาย 3 เดือน ควรมีการประเมินผลก่อนการรณรงค์ และหลังการรณรงค์
    - รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายวิโรฒ มีแก้ว) กล่าวขอบคุณ สภอ.วารินชำราบ ที่ดำเนินการจับกุมผู้ขายที่มีการลดแลกแจกแถมเหล้าเป็นกรณีตัวอย่าง
    - รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายวิโรฒ มีแก้ว) ขอให้ดำเนินการเอาป้ายโฆษณาลงก่อนงานเข้าพรรษา โดยขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการปลดป้ายลง
    - รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายวิโรฒ มีแก้ว) ชื่นชมการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ของ สำนักสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีว่าทำได้ดีมาก และขอให้ส่วนอื่น ๆ ประชาสัมพันธ์ให้มาก ๆ โดยเฉพาะท้องถิ่น อบต.
  - ครั้งที่ 2 ยังไม่ได้สรุปรายงานการประชุม
- มติที่สำคัญจากการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯจังหวัดพิษณุโลก
  - ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลหมายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้จำหน่าย ผู้ประกอบการสถานบันเทิง และประชาชนทั่วไปได้รับทราบเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

ข. การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ทั่วประเทศ

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 1

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
1	1	นนทบุรี	-	-	-	-	ใช้ชุดคำสั่งแต่งตั้ง กกก.ดำเนินงานบังคับใช้ กม. ควบคุมการบริโภคสุรา ตั้งแต่ปี 50 เป็น กรรมการเก่าที่ตั้งไว้แล้วเมื่อวันที่ 1 มิ.ย. 50 โดย ยื่นคำสั่งเก่ามาที่กระทรวงวันที่ 26 มิ.ย.51	-	/
	2	ปทุมธานี	-	-	-	-	ใช้ชื่อคณะกรรมการป้องกันควบคุมการบริโภค เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และบุหรี่ จ. ปทุมธานี เป็น กรรมการชุดเก่าที่ตั้งไว้แล้วเมื่อวันที่ 31 ม.ค. 48 โดยยื่นหนังสือมาที่กระทรวงวันที่ 14 ก.ค. 51	-	/
	3	อยุธยา	4 ก.ค.51	*	-	-	-	-	/
	4	อ่างทอง	27 มิ.ย.51	*	-	-	-	-	/
รวม สคร. เขต 1			2	2	-	-	-	-	4

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 2

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
2	5	สระบุรี	7 ก.ค.51	*	-	-	-	-	/
	6	ลพบุรี	12 ก.ย.51	*	-	-	-	-	/
	7	สิงห์บุรี	19 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
	8	ชัยนาท	27 มิ.ย.51	*	**	***	*** คณะทำงานออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังการ ละเมิดกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	-	/
	9	สุพรรณบุรี	14 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
รวม สคร. เขต 2			5	5	3	1	-	-	5

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 3

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
3	10	ชลบุรี	2 ก.ย.51	*	**	-	** ประกอบด้วย 5 อนุกรรมการ ได้แก่ อนุกรรมการด้านยุทธศาสตร์ ประเมินผล และสนับสนุนทรัพยากร อนุกรรมการด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม คุ่มครองผู้บริโภค และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อนุกรรมการด้านกำกับติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และบังคับใช้กฎหมาย คณะอนุกรรมการด้านการแพทย์ จิตวิทยา และการดูแล บำบัด รักษา พื้นฟู คณะอนุกรรมการด้านรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ถ่ายทอดความรู้และการสื่อสารสาธารณะ (แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด)	-	/
	11	ฉะเชิงเทรา	16 พ.ค.51	*	**	-	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม ** แต่งตั้งเมื่อ 25 ก.ค.	/	-
	12	ปราจีนบุรี	23 มิ.ย.51	*	-	-	-	-	/
	13	สระแก้ว	7 ก.ค.51	*	**	*** **** *****	*** คณะอนุกรรมการระดับอำเภอ/ คณะทำงานระดับอำเภอ **** คณะอนุกรรมการระดับตำบล/ คณะทำงานระดับตำบล ***** คณะอนุกรรมการ/ คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์	-	/
	14	ตราด	6 มิ.ย.51	*	**	***	* แต่งตั้งคณะอำนวยการ **คณะทำงานระดับจังหวัด *** คณะทำงานระดับอำเภอ	-	/
	15	จันทบุรี	1 ก.ค.51	*	**	-	**แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	16	สมุทรปราการ	4 ก.ค.51	*	**	-	**แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	17	นครนายก	18 ก.ย.51	*	**	-	**แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
3	18	ระยอง	28 ก.ค.51	*	-	-	*แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ประกอบด้วยคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการปฏิบัติการในพื้นที่ คณะกรรมการประชาสัมพันธ์	-	/
รวม สคร. เขต 3			9	9	7	2	-	1	8

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 4

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
4	19	ราชบุรี	8 ก.ค.51	*	**	***	*** คณะอนุกรรมการระดับอำเภอ	-	/
	20	นครปฐม	10 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
	21	กาญจนบุรี	30 มิ.ย.51	*	**	-	-	-	/
	22	เพชรบุรี	-	-	-	-	ยังไม่เข้าใจชัดเจนในเรื่องระเบียบการแต่งตั้งฯ	-	/
	23	ประจวบคีรีขันธ์	7 ก.ค.51	*	-	-	-	-	/
	24	สมุทรสาคร	7 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
	25	สมุทรสงคราม	27 ส.ค.51	*	**	-	-	-	/
รวม สคร. เขต 4			6	6	5	1	-	-	7

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 5

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
5	26	นครราชสีมา	28 ก.ค.51	*	**	-	**แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
5	27	ชัยภูมิ	28 ก.ค.51	*	**	-	**ใช้ชื่อคณะทำงานควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ **แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	28	บุรีรัมย์	26 มิ.ย.51	*	**	-	**ใช้ชื่อคณะทำงานควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์	-	/
	29	สุรินทร์	15 พ.ค.51	*	**	-	**ใช้ชื่อคณะทำงานควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์	/	-
รวม สคร. เขต 5			4	4	4	-	-	1	3

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 6

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
6	30	ขอนแก่น	-	-	-	-	คำสั่งขกร่างไว้แล้วแต่รอลงนามเพราะมีการเปลี่ยนตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการฯ	-	/
	31	เลย	9 ก.ค.51	*		-	-	-	/
	32	หนองคาย	27 พ.ค.51	*	**	-	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ไปแล้ว 2 ครั้ง ประมาณเดือนกรกฎาคม และสิงหาคม **ประกอบด้วย 3 คณะอนุกรรมการ ได้แก่ ฝ่ายปราบ ฝ่ายบำบัด ฝ่ายป้องกัน	/	-
	33	อุดรธานี	16 ก.ค.51	*	**	***	*** คณะทำงานด้านการบำบัด รักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ และติดตามผู้ป่วยหลังบำบัด หมายเหตุ ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์และยาสูบ จ.อุดรธานี	-	/
	34	หนองบัวลำภู	26 ส.ค.51	*	-	-	-	-	/
	35	มหาสารคาม	28 เม.ย.51	*	-	-	-	-	/
	36	ร้อยเอ็ด	23 พ.ค.51	*	-	-	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 5 มิ.ย. 51	/	-
รวม สคร. เขต 6			6	6	2	1	-	2	5

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 7

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
7	37	อุบลราชธานี	25 ก.ค.51	*	**	-	** ประกอบด้วย 3 คณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะอนุกรรมการด้านนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย คณะอนุกรรมการด้านการจัดการความรู้ และ คณะอนุกรรมการด้านการรณรงค์และสร้างการมีส่วนร่วม	/	-
	38	อำนาจเจริญ	8 ส.ค.51	*	**	-	* ประกอบด้วยคณะกรรมการอำนาจการและคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันการกระทำผิดกฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ** คณะทำงานการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	/	-
	39	นครพนม	-	-	-	-	รอกการเสนอรายชื่อคณะอนุกรรมการฯ	-	/
	40	มุกดาหาร	14 ก.ค.51	*	**	-	** แต่งตั้งเพิ่มเมื่อ 13 ส.ค.	/	-
	41	ศรีสะเกษ	27 มี.ย.51	*	**	-	** คณะอนุกรรมการด้านการบังคับใช้กฎหมายและด้านการสื่อสารสาธารณะ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ตั้งไปเดือนส.ค.	/	-
	42	ยโสธร	23 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
	43	สกลนคร	-	-	-	-	ยกร่างคำสั่งแล้ว รอกการลงนามจากผู้ว่าราชการฯ	-	/
	44	กาฬสินธุ์	2 ก.ย.51	*	**	-	** คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด และ อำเภอ	-	/
รวม สคร. เขต 7			6	6	6	-	-	4	4

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 8

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
8	45	นครสวรรค์	26 มี.ย.51	*	**	-	** คณะอนุกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อำเภอ ตั้งวันที่ 1 ส.ค. 51	-	/
	46	อุทัยธานี	11 ส.ค.51	*	-	-	-	-	/
	47	กำแพงเพชร	11 ส.ค.51	*	**	-	-	-	/
	48	พิจิตร	30 มี.ย.51	*	-	-	-	/	-
รวม สคร. เขต 8			4	4	2	-	-	1	3

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 9

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
9	49	พิษณุโลก	30 มี.ย.51	*	**	-	*มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 14 ส.ค. 51 **ลงนามวันที่ 5 ก.ย.	/	-
	50	เพชรบูรณ์	25 มี.ย.51	*	**	-	** ใช้ชื่อคณะทำงานบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	51	อุตรดิตถ์	2 ก.ค.51	*	**	***	** แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด *** ใช้ชื่อว่าคณะกรรมการเครือข่ายของศักรงดเหล้า ลงนามวันที่ 7 ต.ค.	-	/
	52	ตาก	21 เม.ย.51	*	-	-	**รอประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัดก่อน	-	/
	53	สุโขทัย	-	-	-	-	เสนอผู้ว่าแล้ว แต่มีการเปลี่ยนแปลงคณะทำงาน จึงยังไม่ได้ลงนาม	-	/
รวม สคร. เขต 9			4	4	3	1	-	1	4

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 10

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
10	54	เชียงใหม่	-	-	-	-	* รอรายชื่อคณะอนุกรรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ซึ่งจะแต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	55	ลำปาง	2 ก.ค.51	*	**	-	** ใช้ชื่อคณะทำงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	56	พะเยา	19 ก.ย.51	*	-	-	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 11 ก.ค. 51	/	-
	57	ลำพูน	30 มี.ย.51	*	**	-	** แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	58	แม่ฮ่องสอน	30 มี.ย.51	*	**	***	** คณะทำงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ระดับอำเภอ	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
10	59	เชียงราย	30 มี.ย.51	*	**	-	* ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ * มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 4 ก.ค. 51 ** แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด * มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 51	/	-
	60	แพร่	22 พ.ค.51	*	-	-	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อเดือนสิงหาคม	/	-
	61	น่าน	2 ก.ค.51	*	**	***	* มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 15 ก.ค. 51 ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 26 ส.ค. 51 ** แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด * มีการประชุมอนุคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 25 ก.ย. 51 *** แต่งตั้งคณะกรรมการจังหวัดเพิ่มเติมและแต่งตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ ลงนามวันที่ 8 ก.ย. 51	/	-
รวม สคร. เขต 10			7	7	5	2	-	4	4

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 11

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
11	62	นครศรีธรรมราช	5 ส.ค. 51	*	-	-	-	-	/
	63	สุราษฎร์ธานี	-	-	-	-	ใช้คำสั่งเดิมที่มีอยู่แล้ว	-	/
	64	ชุมพร	14 ก.ค.51	*	**	-	* ตั้งคณะกรรมการควบคุมระดับจังหวัดและระดับอำเภอ	-	/

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
11	65	ระนอง	10 ก.ค.51	*	-	-	-	-	/
	66	พังงา	8 ก.ค.51	*	**	-	-	-	/
	67	ภูเก็ต	-	-	-	-	มีภารกิจมาก	-	/
	68	กระบี่	-	-	-	-	มีภารกิจมาก	-	/
รวม สคร. เขต 11			4	4	2	1	-	1	7

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 12

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
				19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
12	69	สงขลา	-	-	-	-	รอการเสนอรายชื่อคณะกรรมการฯ	-	/
	70	พัทลุง	12 มี.ย.51	*	-	-	-	-	/
	71	ตรัง	3 ก.ค.51	*	**	-	** แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	72	สตูล	12 พ.ค.51	*	**	-	** ใช้ชื่อคณะทำงานระดับอำเภอ แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	73	ยะลา	7 ต.ค.51	*	**	-	* ใช้ชื่อคณะกรรมการและคณะทำงานควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด ** ใช้ชื่อคณะทำงานระดับอำเภอควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
	74	ปัตตานี	24 ก.ค.51	*	**	-	** ใช้ชื่อคณะทำงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/
75	นราธิวาส	8 ก.ค.51	*	**	-	** ใช้ชื่อคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับอำเภอ แต่งตั้งพร้อมคณะกรรมการระดับจังหวัด	-	/	
รวม สคร. เขต 12			6	6	4	-	-	-	7

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กรุงเทพมหานคร

ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
			19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
76	กรุงเทพมหานคร	9 มิ.ย.51	*	-	-	-	/	-
กรุงเทพมหานคร		1	1	-	-	-	1	-

สรุปการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ทั่วประเทศ

พื้นที่	คำสั่ง	การตั้งคณะกรรมการ			หมายเหตุ	การประชุมคณะกรรมการ	
		19	21	เพิ่ม		มี	ยังไม่มี
ทั่วประเทศ (76 จังหวัด)*	64	64	44	8	-	15	61
ร้อยละ	84.2	84.2	57.9	10.5	-	19.7	80.3

* ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 ที่มาของข้อมูล

1. สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
2. สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ กระทรวงสาธารณสุข
3. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 กระทรวงสาธารณสุข
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข
5. สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า

จังหวัดที่ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัดมีทั้งสิ้น 12 จังหวัด ประกอบด้วย

จังหวัด	สถานการณ์
● นนทบุรี	ใช้คำสั่งเดิมจากปี 50
● ปทุมธานี	ใช้คำสั่งเดิมจากปี 48
● เพชรบุรี	ไม่ชัดเจนในเรื่องระเบียบ การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด
● ขอนแก่น	ได้ยกร่างแล้ว รอการลงนามจากผู้ว่าราชการจังหวัดคนใหม่

- สกนนคร ได้ยกร่างแล้ว รอการลงนามจากผู้ว่าราชการจังหวัด
- นครพนม ได้รับคำแนะนำจาก อัยการและเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดควรแต่งตั้งควบคู่กันระหว่าง คณะกรรมการอำนวยการและ คณะอนุกรรมการเพื่อให้สามารถดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้จริง จึงขอให้มีความชัดเจนในตัวบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งใน คณะอนุกรรมการก่อน จึงจะดำเนินการตั้งคณะกรรมการฯ จังหวัด
- สุโขทัย ได้มีการเสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดเพื่อลงนามแล้ว แต่มีการเปลี่ยนแปลงรายชื่อ บางตำแหน่งทำให้ต้องเริ่มกระบวนการเสนอคำสั่งใหม่
- เชียงใหม่ รอการเสนอรายชื่อของคณะอนุกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด เพื่อทำคำสั่งแต่งตั้งพร้อมกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด
- สุราษฎร์ธานี ใช้คำสั่งเดิม
- ภูเก็ต มีภารกิจมาก
- กระบี่ มีภารกิจมาก
- สงขลา รอการเสนอรายชื่อของคณะอนุกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด เพื่อทำคำสั่งแต่งตั้งพร้อมกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด

จังหวัดที่มีการประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดแล้วทั้งสิ้น

15 จังหวัด ประกอบด้วย

จังหวัดฉะเชิงเทรา	จังหวัดสุรินทร์	จังหวัดหนองคาย
จังหวัดร้อยเอ็ด	จังหวัดอุบลราชธานี	จังหวัดอำนาจเจริญ
จังหวัดมุกดาหาร	จังหวัดศรีสะเกษ	จังหวัดพิจิตร
จังหวัดพิษณุโลก	จังหวัดเชียงราย	จังหวัดพะเยา
จังหวัดแพร่	จังหวัดน่าน	กรุงเทพมหานคร

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในแต่ละจังหวัดรวมทั้งการศึกษาเอกสาร หลังการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมจังหวัดฯ เพื่อศึกษาการดำเนินการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายและผลการดำเนินงานต่างๆของคณะกรรมการฯตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่จังหวัดได้แต่งตั้งขึ้น โดยสามารถสรุปข้อมูลดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 1

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
1	1	นนทบุรี	-	/	/	/	/	-
	2	ปทุมธานี	-	/	/	/	/	-
	3	อยุธยา	4 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	4	อ่างทอง	27 มิ.ย.51	-	/	/	/	เป็นความคิดกรณี เช้าขานางวัน สงกรานต์ โดย สรรพสามิตร่วมมือ กับตำรวจออกจับ พร้อมกัน แต่ใช้ กม. สรรพสามิต
รวม สคร. เขต 1			2	2	4	4	4	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 2

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
2	5	สระบุรี	7 ก.ค.51	/	/	-	/	-
	6	ลพบุรี	12 ก.ย.51	-	/	/	/	-
	7	สิงห์บุรี	19 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	8	ชัยนาท	27 มิ.ย.51	-	/	/	/	-
	9	สุพรรณบุรี	14 ก.ค.51	/	/	-	/	-
รวม สคร. เขต 2			5	2	5	3	5	-

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 3

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
3	10	ชลบุรี	2 ก.ย.51	/	/	/	/	-
	11	ฉะเชิงเทรา	16 พ.ค.51	-	/	/	/	ดำเนินการจับกุมแล้ว ในช่วงสงกรานต์ที่ ผ่านมา กรณีจำหน่าย สุราในที่สาธารณะ
	12	ปราจีนบุรี	23 มิ.ย.51	/	/	/	/	-
	13	สระแก้ว	7 ก.ค.51	-	/	/	-	-
	14	ตราด	6 มิ.ย.51	-	/	/	/	-
	15	จันทบุรี	1 ก.ค.51	/	/	/	/	-
	16	ระยอง	28 ก.ค.51	-	/	-	/	-
	17	สมุทรปราการ	4 ก.ค.51	/	/	/	/	-
	18	นครนายก	18 ก.ย.51	-	/	/	-	-
รวม สคร. เขต 3			9	4	9	8	7	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 4

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
4	19	ราชบุรี	8 ก.ค.51	/	/	-	/	-
	20	นครปฐม	10 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	21	กาญจนบุรี	30 มิ.ย.51	-	/	/	-	-
	22	เพชรบุรี	-	-	/	/	/	-
	23	ประจวบคีรีขันธ์	7 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	24	สมุทรสาคร	7 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	25	สมุทรสงคราม	27 ส.ค.51	-	/	-	/	-
รวม สคร. เขต 4			6	1	7	5	6	-

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 5

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
5	26	นครราชสีมา	28 ก.ค.51	/	/	/	/	-
	27	ชัยภูมิ	28 ก.ค.51	/	/	/	/	ดำเนินการจับกุมใน กรณีจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้แก่เด็กนักเรียน
	28	บุรีรัมย์	26 มิ.ย.51	-	/	/	/	-
	29	สุรินทร์	15 พ.ค.51	-	/	/	/	-
รวม สคร. เขต 5			4	2	4	4	4	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 6

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
6	30	ขอนแก่น	-	/	/	/	/	-
	31	เลย	9 ก.ค.51	-	-	-	-	-
	32	หนองคาย	27 พ.ค.51	-	/	/	/	-
	33	อุดรธานี	16 ก.ค.51	/	/	/	/	เป็นความผิดกรณี จำหน่ายสุรา ภายใน ปั้มน้ำมัน
	34	หนองบัวลำภู	26 ส.ค.51	/	/	/	-	-
	35	มหาสารคาม	28 เม.ย.51	-	/	/	/	-
	36	ร้อยเอ็ด	23 พ.ค.51	/	/	/	-	-
รวม สคร. เขต 6			6	4	6	6	4	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 7

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
7	37	อำนาจเจริญ	8 ส.ค.51	-	/	/	/	-
	38	มุกดาหาร	14 ก.ค.51	-	/	/	/	-

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
7	39	อุบลราชธานี	25 ก.ค.51	/	/	/	/	เป็นการกระทำ ความผิดฐานจำหน่าย สุราเกินเวลา
	40	นครพนม	-	-	/	/	/	จับกรณีการขายใน เวลาห้ามขาย ตำรวจ จับ จึงส่งอัยการฟ้อง
	41	ศรีสะเกษ	27 มี.ย.51	-	/	/	/	-
	42	ยโสธร	23 ก.ค.51	/	/	-	/	-
	43	สกลนคร	-	-	/	/	/	-
	44	กาฬสินธุ์	2 ก.ย.51	-	/	/	/	-
รวม สคร. เขต 7			6	2	8	7	8	2

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 8

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
8	45	นครสวรรค์	26 มี.ย.51	/	/	/	/	-
	46	อุทัยธานี	11 ส.ค.51	-	/	/	/	-
	47	กำแพงเพชร	11 ส.ค.51	-	/	/	/	-
	48	พิจิตร	30 มี.ย.51	/	/	/	/	-
รวม สคร. เขต 8			4	2	4	4	4	-

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 9

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
9	49	พิษณุโลก	30 มี.ย.51	-	/	/	-	-
	50	เพชรบูรณ์	25 มี.ย.51	-	-	-	-	-
	51	อุตรดิตถ์	2 ก.ค.51	-	/	-	-	-
	52	ตาก	21 เม.ย.51	/	/	/	/	-
	53	สุโขทัย	-	-	/	/	-	-
รวม สคร. เขต 9			4	1	4	3	1	-

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 10

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
10	54	เชียงใหม่	-	/	/	/	-	ความพิศขายใน ช่วงเวลาห้ามขาย
	55	ลำปาง	2 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	56	เชียงราย	30 มิ.ย.51	-	/	/	-	-
	57	พะเยา	19 ก.ย.51	/	/	/	/	-
	58	ลำพูน	30 มิ.ย.51	-	/	/	/	-
	59	แม่ฮ่องสอน	30 มิ.ย.51	-	/	/	/	-
	60	แพร่	22 พ.ค.51	-	/	-	/	-
	61	น่าน	2 ก.ค.51	-	/	/	/	-
รวม สคร. เขต 10			7	2	8	7	6	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 11

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
11	62	สุราษฎร์ธานี	-	/	/	/	/	-
	63	ชุมพร	14 ก.ค.51	/	/	/	/	-
	64	ระนอง	10 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	65	พังงา	8 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	66	ภูเก็ต	-	-	/	-	/	-
	67	นครศรีธรรมราช	5 ส.ค. 51	-	/	/	-	เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มี การดำเนินการจับกุม เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี แต่ส่งฟ้องไม่ได้ เพราะศาลระบุว่า ตำรวจไม่มีอำนาจ เพราะมิได้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมาย
	68	กระบี่	-	/	/	/	/	-
รวม สคร. เขต 11			4	3	7	6	6	1

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่ สคร. เขต 12

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
12	69	สงขลา	-	-	/	/	/	-
	70	พัทลุง	12 มี.ย.51	-	/	/	/	-
	71	ตรัง	3 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	72	สตูล	12 พ.ค.51	-	/	/	/	-
	73	ยะลา	7 ต.ค.51	-	/	/	/	-
	74	ปัตตานี	24 ก.ค.51	-	/	/	/	-
	75	นราธิวาส	8 ก.ค.51	-	/	/	-	-
รวม สคร. เขต 12			6	-	7	7	6	-

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ รายจังหวัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

สคร	ที่	จังหวัด	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
				การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
					ตัวพรบ.	เนื้อหา		
	76	กรุงเทพมหานคร	9 มี.ย.51	/	/	/	/	-
รวมจำนวน			1	1	1	1	1	-

สรุปการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมฯ ทั่วประเทศ

พื้นที่	คำสั่ง	การบังคับใช้กฎหมาย				
		การได้รับเรื่อง ร้องเรียน	การ PR ให้ความรู้		การออกตรวจ ตักเตือน	การแจ้งจับกุม /ปรับ/ ลงโทษ
			ตัวพรบ.	เนื้อหา		
ทั่วประเทศ (76 จังหวัด)	64	26	74	65	62	8
ร้อยละ	84.2	34.2	97.4	85.5	81.6	10.5

* ข้อมูลการแจ้งจับกุม/ ปรับ/ลงโทษ เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานตำรวจ
จังหวัด ดังนั้นการจับปรับในระดับอำเภอที่ไม่ได้รายงานหรือยังไม่ได้รายงานต่อหน่วยระดับจังหวัดจึงไม่ปรากฏ
รวมในข้อค้นพบนี้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับจังหวัด สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปแล้ว ร้อยละ 84.2 ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการควบคุมฯ ที่ตั้งขึ้นพบว่า ร้อยละ 19.7 มีการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ขณะที่ส่วนที่เหลือยังไม่มีการจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ ระดับจังหวัด

อย่างไรก็ตามแม้จะยังไม่มีการประชุมคณะกรรมการควบคุมฯ อย่างเป็นทางการ แต่การดำเนินงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในฐานะหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการควบคุมฯ ระดับจังหวัด เกือบทุกแห่งได้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยแยกเป็นการประชาสัมพันธ์ เอกสารตัวพรบ. ร้อยละ 97.4 และการประชาสัมพันธ์เนื้อหาภายใน พรบ. ร้อยละ 85.5 รวมทั้งมีการออกตรวจคัดเตือนให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ห้ามจำหน่าย ห้ามดื่ม และให้ข้อมูลแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่อาจจะละเมิดกฎหมายโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ร้อยละ 81.6 ทั้งนี้มีเพียง 8 จังหวัดจาก 76 จังหวัดทั่วประเทศ ที่มีการดำเนินการจับกุม/ ลงโทษผู้กระทำผิดตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.5 (ทั้งนี้ข้อมูลการแจ้งจับกุม/ ปรับ/ ลงโทษ ในรายงานการวิจัย เป็นข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานตำรวจภูธรจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นการจับปรับในระดับอำเภอที่ไม่ได้รายงานหรือยังไม่ได้รายงานต่อหน่วยระดับจังหวัดจึงไม่ปรากฏรวมในข้อค้นพบนี้)

บทที่ 5 บทส่งท้าย

การวิจัยและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 ฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมในทั้ง 3 ระดับ ประกอบด้วย

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำอัดลมแห่งชาติ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมระดับชาติ และ

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

โดยเป็นการติดตามการดำเนินงานภายหลังจากที่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมของคณะกรรมการทั้ง 3 ระดับดังกล่าว รวมถึงกระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดจนบริบทที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการในทุกระดับ

ในการวางกรอบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีการประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้น ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้แก่

[1] บริบทหรือบรรยากาศทางการเมืองของคณะกรรมการทั้ง 3 ระดับ รวมถึงบริบทด้านสังคมและวัฒนธรรม และบริบทแวดล้อมด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมในระดับจังหวัด เนื่องจากบริบทในด้านเหล่านี้เป็นเงื่อนไขอย่างสำคัญ ทั้งในแง่ของการเป็นปัจจัยสนับสนุนและในทิศทางตรงกันข้าม คือปัจจัยอุปสรรค ต่อการดำเนินงานเพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมและการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

[2] การลงทุนทรัพยากรต่างๆเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลมตามพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณ และทรัพยากรด้านสื่อประชาสัมพันธ์และการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติฯ

[3] กระบวนการดำเนินงาน (process) และผลการดำเนินงาน (output) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มน้ำอัดลม พ.ศ. 2551 ในระดับต่างๆ โดยเฉพาะกระบวนการดำเนินงานด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับต่างๆ การประชุมเพื่อกำหนดมาตรการ หรือการสั่งการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฯ รวมทั้งการดำเนินการประชาสัมพันธ์เนื้อหากฎหมายให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้ง ประชาชน ผู้ประกอบการ และ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การตรวจ ปรับ จ้างดำเนินคดี

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้เน้นการ ค้นหาข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร อาทิ รายงานการประชุมคณะกรรมการฯ รายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวหรือการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จาก แหล่งข่าวทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รวมทั้งแหล่งข้อมูลด้านบุคคล หรือ key informant โดยเจาะจงจากผู้ที่ เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้โดยตรง ในฐานะคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมถึงตัวแทนเครือข่ายภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแหล่งข้อมูลบุคคลใน แบบเจาะจง โดยพิจารณาจากโครงการจังหวัดนาร่องเพื่อการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตาม พรบ. รวมทั้งจากการทบทวนข้อมูลความคืบหน้าการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ว่าเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินงานการจัดตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นที่เรียบร้อย แล้วเพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ นอกจากนี้ยังพิจารณาสุ่มเลือกจากจังหวัดที่มี เครือข่ายภาคประชาคมดำเนินการอยู่ในพื้นที่ เพื่อให้เห็นภาพที่หลากหลายของการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยเก็บข้อมูลการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติฯ สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 หรือราว 8 เดือน ภายหลังจากที่ พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาในแต่ละภูมิภาค ได้แก่

- [1] ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดนครปฐม
- [2] ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิจิตร จังหวัดเชียงราย
- [3] ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี
- [4] ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- [5] กรุงเทพมหานคร

ผลจากการวิจัยและประเมินผลได้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จะได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการมาเกือบ 1 ปี ตลอดจนมีการ ดำเนินงานเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบังคับใช้กฎหมายแล้วนั้น แต่ว่าการ ประสานความร่วมมือจากพลังการเมือง พลังวิชาการ และพลังสังคม จนกระทั่งนำมาสู่ความสำเร็จ ในการผลักดันพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น ยังมีได้ส่งผลสะท้อนให้พระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถ ควบคุมและบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ ด้วยสาเหตุมาจากการที่แรงผลักดัน หรือแรงจูงคั้งนั้นต้องพบกับแรงจูงครั้งหรือแรงต้านทาน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

[1] กรณีของแรงผลักดัน แรงจูงใจ และแรงต้าน

[1.1] บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

[ก] การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อาจกล่าวได้ว่า ในช่วงเวลาแห่งการผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้ เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายต่อหลายครั้ง ทั้งในระดับของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผลจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ส่งผลให้การดำเนินการผลักดันพระราชบัญญัติฉบับนี้ อันหมายรวมถึงการออกกฎหมายลูก การเรียกประชุมคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมทั้งนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายระดับชาติ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น

งานวิจัยครั้งนี้ยังได้พบอีกด้วยว่า การส่งสัญญาณทางการเมืองต่อการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ มีทั้งสัญญาณที่เป็นแรงผลักและแรงดึง ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยในบางช่วงเวลา สัญญาณที่แสดงออกเสมือนหนึ่งจะสนับสนุนให้พระราชบัญญัติฯ เดินหน้าต่อไป โดยการออกกฎหมายเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการในส่วนที่ยังขาดอยู่ แต่ว่าการแสดงออกในบางช่วงกลับส่งสัญญาณถึงความต้องการทบทวนรายละเอียดในข้อกำหนด ด้วยเหตุผลว่าเกรงจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย

หากตั้งข้อสังเกตถึงข้อจำกัดโดยเฉพาะในแง่ของแรงต้าน/แรงผลักดัน แล้วนั้น ข้อค้นพบจากผลการวิจัยได้พบว่า ความเคลื่อนไหวอย่างสำคัญของผู้กระทำ ก็คือกลุ่มผู้ประกอบการภาคธุรกิจโดยส่วนใหญ่ ด้วยการออกมาโจมตีว่าพระราชบัญญัติฯ ที่ประกาศออกมาส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งการเคลื่อนไหวนี้จะสอดคล้องกับการส่งสัญญาณจากฝ่ายการเมืองในบางช่วง และหากพิจารณาจากประเด็นว่า “เครือข่ายผู้ไม่สนับสนุน” คือบุคคลกลุ่มใด ก็จะได้พบว่า ล้วนเป็นผู้ประกอบการในภาคธุรกิจในด้านของธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ สมาคมภัตตาคารไทย สมาคมโรงแรมไทย สมาคมผู้ประกอบการไวน้ำไทย สมาคมผู้ค้าปลีก สมาคมโรงแรมไทย สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมธุรกิจโฆษณาแห่งประเทศไทย และสมาคมป้ายโฆษณา โดยมีสมาพันธ์ช่วยภาครัฐลดปัญหามาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สชอ.) เป็นผู้ขับเคลื่อนสำคัญ

ดังนั้น บริบทหรือบรรยากาศแวดล้อมทางเมือง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควบคู่กับแรงต้านจากภาครัฐกิจท้องถิ่นและบริการ จึงถือเป็นปัจจัยอุปสรรคและไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระดับต่างๆ โดยเฉพาะการเป็นข้อจำกัดในแง่ของการดำเนินงานหรือเป็นแรงจูงใจและแรงต้านในการผลักดันให้พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้ได้จริงในเชิงปฏิบัติได้อย่างเต็มที่

โดยเฉพาะเมื่อผลจากการวิจัยผลลัพธ์ที่ได้พบว่า ในการดำเนินงานเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น ยังมีความไม่แน่นอน ความไม่ต่อเนื่องในการสานต่อนโยบาย การติดค้างล่าช้าในการจัดการด้านเอกสารราชการที่สำคัญ และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง จะต้องเริ่มกระบวนการด้านเอกสารใหม่เกือบทั้งหมด

[ข] การลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ในบริบทสาธารณสุขหรือสถานการณ์ด้านสุขภาพของจังหวัด แม้จะเป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางว่า โทษภัยที่สังคมและบุคคลได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากมายและเป็นพิษร้ายที่เกิดขึ้นทุกวัน อย่างไรก็ตาม ปัญหาสังคม และปัญหาสุขภาพที่ถูกจัดให้เป็นปัญหาเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่ จะมีความแตกต่างกันไป ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า แอลกอฮอล์เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความสำคัญ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ระบุว่า แม้จะเป็นปัญหาสำคัญแต่ก็ไม่ถือว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงหรือเป็นปัญหาอันดับต้นๆของจังหวัดที่จะได้รับการประกาศเป็นวาระจังหวัด หรือต้องเร่งดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนสำหรับมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็มีทิศทางในทำนองเดียวกันคือ เห็นว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการกระทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นปัญหาหนึ่งในพื้นที่ แต่ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะให้ความสำคัญมากที่สุดคือปัญหาอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชีวิตประชาชน

การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ยังมีความเชื่อมโยงกับแรงต้านที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นที่เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของบริบทหรือบรรยากาศแวดล้อมทางการเมืองในระดับชาติอีกด้วย นั่นคือ ความไม่ชัดเจนของนโยบายและฝ่ายการเมือง ทำให้หลายพื้นที่ต่างรอดูท่าที และสัญญาณที่ชัดเจนเพื่อที่จะเดินหน้าประกาศให้ปัญหาแอลกอฮอล์เป็นวาระจังหวัดหรือไม่ เมื่อไหร่ และเพียงใด ความล่าช้าทางนโยบายดังกล่าวซึ่งได้ส่งผลให้การดำเนินการเพื่อให้พระราชบัญญัติฯ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ต้องล่าช้าออกไปด้วย ส่งผลโดยตรงต่อผู้ปฏิบัติในระดับจังหวัดที่ทำให้เกิดความไม่แน่ใจในอำนาจหน้าที่ และระเบียบกฎเกณฑ์ตามกฎหมายใหม่ นอกเหนือจากนั้นแล้ว การต้อง

เผชิญกับแรงต้านจากฝ่ายผู้ประกอบการได้ส่งผลให้เกิดความสับสนว่ากฎหมายมีข้อบกพร่องจริงหรือไม่ รวมทั้งก่อให้เกิดความวิตกกังวลว่าอาจจะมีกระแสต่อต้านหากเดินหน้าบังคับใช้พระราชบัญญัติฯอย่างจริงจัง

อาจกล่าวได้ว่า ผลจากสถานการณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น และแนวโน้มการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งเช่นเดียวกับบริบทแวดล้อมทางการเมืองที่มีผลทั้งในแง่ของการเป็นปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากหากจังหวัดใดจัดลำดับความสำคัญของปัญหาแอลกอฮอล์เป็นลำดับต้นๆ ก็จะมีการทุ่มเททรัพยากร ทั้งบุคลากร เวลา และงบประมาณเข้ามาดำเนินการ และมีการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง แต่ในกรณีที่จังหวัดเห็นว่าปัญหาเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงหรือสำคัญเท่าปัญหาอื่นๆ ก็จะไม่มีการจัดสรรหรือทุ่มเททรัพยากรเป็นกรณีพิเศษ แต่จะดำเนินการไปตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามปกติ

ข้อจำกัดนี้ในแง่นี้ได้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจากผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ใน 2 ประการ กล่าวคือ ในประการแรกนั้น เพื่อจะแก้ไขข้อจำกัดนี้ ควรใช้วิธีการจุดประกายให้เห็นว่าผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาร่วมและเป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหาและกระทบต่อผลการปฏิบัติงานของภาคส่วนอื่นๆด้วย มิใช่เฉพาะกับส่วนงานสาธารณสุขแต่เพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น ฝ่ายพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฝ่ายวัฒนธรรม ฝ่ายศาสนา หรือ ฝ่ายสตรี เด็ก และเยาวชน รวมไปถึงฝ่ายปกครอง เป็นต้น และในประการที่สองนั้น คือ ความจำเป็นที่จะต้องสร้างหรือกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการตัดสินใจที่จะกำหนดให้ประเด็นปัญหาแอลกอฮอล์เป็นวาระในระดับนโยบายของชาติหรือระดับจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อช่วยขยายความเป็นรูปธรรมของความสำคัญของปัญหาแอลกอฮอล์และเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ อันจะกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่างๆเพื่อทำตามนโยบายนั้น

[1.2] ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และการประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การลงทุนทรัพยากรบุคคลเพื่อการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาจาก 2 ภาคส่วนใหญ่ๆ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย/คณะกรรมการควบคุม/พนักงานเจ้าหน้าที่และการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งกล่าวได้ว่า

เป็นการสนับสนุนโดยภาครัฐ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) เพื่อก่อให้เกิดกลุ่มแกนนำในการดำเนินงานหรือที่เรียกว่า ภาคประชาคม ได้แก่ ประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์ (ครปอ.) เพื่อทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังการบังคับใช้กฎหมายในระดับพื้นที่ และขับเคลื่อนมาตรการทางกฎหมาย รวมถึงการดำเนินงานที่ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติฯ นี้

ในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานนั้น ความเคลื่อนไหวหลักจะมาจากกระทรวงสาธารณสุขในฐานะหน่วยงานผู้ถือกฎหมาย โดยเน้นหนักที่การสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจหลักปฏิบัติในกฎหมายฉบับใหม่ ผ่านการจัดประชุม/สัมมนา ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลอดจนการแจกจ่ายเอกสารพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “พรบ.เล่มแดง” โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) เป็นผู้ช่วยในการผลิตสื่อสนับสนุนเพื่อสร้างกระแสให้เกิดการรับรู้ว่ามีพระราชบัญญัติฉบับนี้และรับรู้ในข้อกำหนดที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแง่ของจำนวนครั้งในการสื่อสาร เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสาร ช่องทางในการสื่อสาร และประเภทของสื่อที่ใช้แล้ว จะพบว่าการสร้างแรงขับเคลื่อนทางสังคมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านกฎหมายยังมีความจำกัดและไม่ครอบคลุม ทั้งต่อตัวผู้ปฏิบัติงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ และประชาชนทั่วไป

ในส่วนของงบประมาณนั้น พบว่า นอกจากภารกิจในส่วนของการให้ข้อมูล ทำความเข้าใจแล้ว สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กระทรวงสาธารณสุข ยังทำหน้าที่ในการบริหารโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการ โครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างแหล่งที่มาของงบประมาณและจำนวนเงินที่ได้รับแล้วนั้น จะพบได้ว่า งบประมาณในส่วนของการดำเนินงานในพื้นที่นั้น จะมาจากการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นส่วนใหญ่

หากพิจารณาการลงทุนทรัพยากรทั้ง 3 ส่วน ประกอบกับผลการดำเนินงานจากการสำรวจข้อมูลถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยังไม่มีการออกกฎหมายลูก หรือการออกมาตรการหรือนโยบายในระดับจังหวัด/พื้นที่จากการประชุมคณะกรรมการในระดับชาติ/จังหวัด ตลอดจนการดำเนินการจับกุม ที่พบเพียงเฉพาะในบางจังหวัดเท่านั้น ทำให้ภาพของการสนับสนุนทรัพยากรสะท้อนให้เห็นถึงความ

ไม่พอเพียงและไม่ครอบคลุม ที่จะเอื้อต่อการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งการเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

การสนับสนุนที่ไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อเกิดขึ้นของแรงจูงใจที่สำคัญต่อระบบการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะแรงจูงใจจากทรัพยากรบุคคล ในลักษณะของ “คนเดิม เพิ่มงาน” อาทิ บุคลากรในสำนักงานสาธารณสุขที่จะรับผิดชอบงานการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มักเป็นบุคลากรเดิมตามโครงสร้างเดิม ซึ่งดูแลรับผิดชอบในส่วนของยาสูบอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นการทำงานในลักษณะของภารกิจที่ควบคู่ไปกับส่วนของยาสูบด้วย หรือในบางจังหวัดอาจต้องรับภาระดูแลงานในส่วนของยาเสพติดและงานอื่นๆ ไปพร้อมกันอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว การโยกย้ายของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ยังเป็นปัจจัยอุปสรรคต่อความต่อเนื่องและความจริงจังของการดำเนินงานอีกด้วย

นอกเหนือจากแรงจูงใจที่ปรากฏให้เห็นจากการลงทุนด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอแล้วนั้น ผลกระทบของการลงทุนด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ได้ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในขอบข่ายอำนาจหน้าที่และวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมาย รวมทั้งกรณีการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งความไม่เพียงพอในแง่นี้ได้ส่งผลกระทบต่อความลังเลหรือไม่มั่นใจที่จะปฏิบัติงาน รวมถึงความเอาใจจริงเอาใจที่จะดำเนินการเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบการกระทำผิดในข้อกฎหมายต่างๆตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อีกด้วย

ในขณะที่ “ความไม่ยืดหยุ่น” ของงบประมาณก็เป็นอุปสรรคส่วนหนึ่งต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของความล่าช้าในการดำเนินงาน รวมถึงไม่สามารถที่จะเป็นกลไกเสริมหรือสนับสนุนการลงทุนด้านบุคคลและการประชาสัมพันธ์ได้อีกด้วย เนื่องจาก การขอรับงบประมาณสนับสนุนเพื่อดำเนินโครงการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายสุราและยาสูบของแต่ละจังหวัดจากสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ได้มีข้อกำหนดที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมว่าจะต้องดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง ก็ครั้ง และมีข้อกำหนดด้านหลักเกณฑ์การจ่ายเงินที่ชัดเจน และแม้ว่าในกรณีที่แต่ละจังหวัดมีความประสงค์จะจัดกิจกรรมอื่นๆนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในโครงการจะสามารถกระทำได้ก็ตาม แต่ในหลักเกณฑ์การปฏิบัติจะต้องทำหนังสือขออนุมัติเปลี่ยนแปลงกิจกรรมมายังผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหลัก พร้อมทั้งจะต้องระบุเหตุผลความจำเป็นระยะเวลา รายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการอีกด้วย นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่จังหวัดประสงค์จะใช้จ่ายเงินได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของวงเงินที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด

[2] กรณีของแรงผลักดัน และแรงจูงใจ

แม้ว่า จะมีความท้าทายในการดำเนินการจากแรงจูงใจและแรงต้านทานดังได้กล่าวมาแล้วในช่วงต้นนั้น แต่ในทางกลับกัน ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ยังมีแรงจูงใจหรือแรงผลักดันที่จะส่งผลอย่างสำคัญในฐานะของปัจจัยสนับสนุนต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการในระดับต่างๆ รวมถึงการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย โดยน้ำหนักของแรงดึงและแรงดันที่สำคัญเกิดขึ้นจากการระดมพลังของสังคมหรือภาคประชาคม และการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ดังนี้คือ

[2.1] การระดมพลังจากสังคม หรือภาคประชาคม จากการร่วมสนับสนุนดำเนินงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.)

การดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฯ มิได้มีเฉพาะการดำเนินงานของคณะกรรมการในระดับต่างๆแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ได้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติฯฉบับนี้

ประการแรก คือ การสนับสนุนและประสานความร่วมมือเพื่อให้เกิดภาคประชาคม ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการจังหวัดนำร่องเพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวัง การควบคุม และการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะของโครงการประชาคมเฝ้าระวังภัยแอลกอฮอล์ และโครงการเครือข่ายรณรงค์ป้องกันภัยแอลกอฮอล์(ครปอ.) การเคลื่อนไหวขององค์กรภาคประชาคม ซึ่งเปรียบเสมือนกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในหลายบทบาท ได้แก่ หน่วยสร้างกระแสการรับรู้ในสาธารณะ หน่วยตอบโต้การเคลื่อนไหวของฝ่ายผู้ประกอบการ และหน่วยติดตามกระตุ้นเตือนการทำงานของฝ่ายการเมือง เพื่อผลในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย

การสนับสนุนในด้านต่างๆ จากหลายบทบาทของภาคประชาคมนี้ นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องจำนวนของบุคลากรของภาครัฐในการปฏิบัติงานได้ในส่วนหนึ่งแล้วนั้น ยังได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวและการรับรู้/ทำความเข้าใจในด้านข้อกำหนดของภาคประชาชน รวมตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ทั้งในด้านของระบบเฝ้าระวังและการบังคับใช้กฎหมายได้ในระดับหนึ่งอีกด้วย

ประการที่สอง คือ บทบาทในการสร้างกระแสในระดับชาติและระดับจังหวัด ผลการวิจัยได้พบว่า ผู้ปฏิบัติการในพื้นที่ล้วนให้ความสำคัญกับกระแสการรับรู้ของสาธารณชน โดยเฉพาะจากสปอตโฆษณาทางโทรทัศน์ถือเป็น สงครามทางอากาศ ที่เปรียบเสมือนกลไกคู่ขนานในการช่วยสนับสนุนกระแสการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากสามารถสร้างความตื่นตัวทั้งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับพระราชบัญญัติฯ และกลุ่มสาธารณชนทั่วไปซึ่งอาจเป็นได้ทั้งผู้สนับสนุนการดำเนินงานหรือขัดขวางการดำเนินงาน การมีกระแสในระดับชาติช่วยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความมั่นใจในการอธิบายกับประชาชน และช่วยป้องปรามการกระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ลงได้อีกทางหนึ่ง

นอกเหนือจากกระแสในระดับชาติแล้วนั้น บทบาทที่สำคัญยังอยู่ที่การช่วยผลิตสื่อเพื่ออธิบายความ และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 คู่สาธารณชนในระดับจังหวัดหรือพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันยังทำหน้าที่เป็นตัวช่วยด้านการเผยแพร่ข้อมูลและสื่อสู่กลุ่มบุคคล/องค์กร/หน่วยงานที่มีบทบาทหรือหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้มากและชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อสนับสนุนให้กลุ่มบุคคล/องค์กร/หน่วยงานเหล่านี้ได้ช่วยแพร่กระจายข้อมูลต่อไปยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆอีกทอดหนึ่งได้ต่อไปด้วย

[2.2] การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเกิดขึ้นของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ตามมาตรา 24 โดยมีอำนาจหน้าที่เสมือนหน่วยงานเลขของคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการควบคุมระดับชาติ ถือเป็นตัวแปรสำคัญในบริบททางการเมือง เนื่องจากที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นหน่วยงานฝ่ายรัฐที่มีบทบาทชัดเจนที่สุดในการขับเคลื่อนและบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ แม้ว่าคณะกรรมการระดับชาติจากทั้งสองชุดจะยังไม่มีการประชุมอย่างเป็นทางการ แต่สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ได้ดำเนินน้ำจืดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ถึงที่มาของกฎหมาย เนื้อหาสาระสำคัญในกฎหมาย และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประกอบการในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสร้างกระแสการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

นอกเหนือจากนี้แล้ว สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังได้ทำหน้าที่ในการกระจายและส่งต่องบประมาณผ่านทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อดำเนินโครงการบังคับใช้และเฝ้าระวังการละเมิดกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่หรือในระดับจังหวัดต่างๆอีกด้วย

ในกรณีของการให้งบประมาณเพื่อการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ระดับพื้นที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น พบว่าได้ถูกกำหนดให้ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ครบวงจรด้านการดำเนินงาน ดังนี้คือ การประชุมของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดและการประชุมของคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้ง การจัดทำโครงการเชิงรุกเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบในพื้นที่ การจัดทำสรุปผลการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบของจังหวัด การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้บังคับกฎหมายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ (ทั้งในหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานอื่นๆ) รวมถึงกลุ่มผู้ประกอบการ การสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังและใช้บังคับกฎหมาย สนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานระดับจังหวัด

กล่าวในท้ายที่สุดได้ว่า ข้อค้นพบทั้งแรงจูงใจและแรงผลักดันจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นความท้าทายในอนาคตที่จะแก้ไขจำกัดและสนับสนุนแรงจูงใจและผลักดันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในอนาคตต่อไป

หลากหลายความคิด แก้ววิฤตแอลกอฮอล์

“พรบ.ฉบับนี้เหมือนกับมันประมวลอะไรไว้แล้วมันก็ให้วิธีปฏิบัติ มันไม่ได้อยู่ในมือใครคนเดียว แต่เป็นลักษณะของการทำงานแบบสร้างการมีส่วนร่วม และเปิดช่องให้พื้นที่ที่ต้องมาคิดอ่าน นี่ก็จุดแข็งของกฎหมายนี้ เราต้องเอามันมาใช้ แล้วก็เอาชุมชนมาทำงานร่วมด้วย คือต่างฝ่ายต่างเติมเต็มให้กัน ต่างกลไกต่างเติมเต็มให้กัน เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด”

(นายวิโรฒ มีแก้ว

รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี 18 พ.ย. 2551)

“ควรมีการส่งเสริมศักยภาพของเครือข่ายภาคประชาชนให้มาสนับสนุนการดำเนินงานตามพรบ.นี้ และควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอีกหนึ่งองค์กรหลักที่จะดำเนินงานในเรื่องนี้”

(นายเชตวิทย์ ฤทธิประศาสน์

ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี 28 พ.ย. 2551)

“จำเป็นต้องสร้างกระแสสังคมให้ประชาชนเกิดการตระหนักรู้กฎหมาย อย่าใช้การบังคับ จับปรับ เพียงอย่างเดียว เพราะไม่เชื่อว่าจะเกิดผลสำเร็จได้ และควรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกกับเด็กเยาวชนคนรุ่นใหม่”

(นายสนธิ เตชานันท์

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา 23 ธ.ค. 2551)

“สิ่งสำคัญคือโครงสร้างองค์กรบริหารตามกฎหมายฉบับนี้ มันไม่ค่อยจะถูก การที่ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขของคณะกรรมการชุดใหญ่ไม่น่าจะได้ผล ควรจะเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย เพราะตัวกระทรวงมหาดไทยเองมีกลไกระดับฐานรากอยู่แล้ว และเวลาปฏิบัติงานจริง ๆ จัง ๆ แล้ว กลไกของกระทรวงสาธารณสุขที่พยายามจะยึดโยง อสม. ให้เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มันไม่เพียงพอ เพราะ อสม. ก็คือ อสม. เขาไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะทำอะไรได้มาก เขาก็ทำได้แค่ในเชิงณรงค์เท่านั้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าการทำงานตามพรบ.สุราไม่น่าจะไปอยู่ที่กระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก แต่ควรให้กระทรวงมหาดไทยมาเป็นผู้ดูแลจะดีกว่า และพอไปอยู่กับกระทรวงมหาดไทยแล้ว มันก็จะเข้าไปถึงระดับชุมชน ชาวบ้าน และจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ และการขับเคลื่อนตามนโยบายมันก็จะสัมฤทธิ์ได้เร็วกว่า เพราะโครงสร้าง

องค์กรที่มีอยู่เวลานี้ของกระทรวงมหาดไทยมันเอื้ออำนวยกว่า และจะทำให้การดำเนินงานตามพรบ. นี้มีผลสำเร็จที่รวดเร็วกว่า สัมฤทธิ์ผลได้ง่ายกว่า ดีกว่า”

(นายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์

รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี 24 ธ.ค. 2551)

“ควรสร้างกระแสการรับรู้ และกระตุ้นจิตสำนึก ให้ประชาชนทราบและปฏิบัติตามพรบ. อย่างต่อเนื่อง และควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่”

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ 30 ธ.ค. 2551)

“ต้องสร้างจิตสำนึกสังคมโดยรวมด้วย อยู่ที่ว่าปรับจริงหรือเปล่า เพราะกฎหมายส่วนใหญ่่มักจะมีการลุ่มอล่วยกันเยอะ กฎหมายส่วนใหญ่เป็นการสร้างศัตรู เป็นเชิงลบ อยากให้เป็นกฎหมายเชิง *positive* มากกว่า”

(นพ.ภาสกร ไซยเศรษฐ์

รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น 25 ก.ย. 2551)

“การที่จะขับเคลื่อนพรบ. นี้ให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันผมคิดว่าต้องให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน ดังนั้นรัฐบาลหรือส่วนกลางจะต้องประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อที่ทุกหน่วยงาน ทุกจังหวัดจะได้รับนโยบายไปปฏิบัติตามให้เหมือน ๆ กัน และพร้อมเพรียงกัน จนเกิดพลังในการขับเคลื่อน”

(นพ.สุรินทร์ สุมนาพันธ์

รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย 17 พ.ย. 2551)

“ถ้าคณะกรรมการนโยบายระดับชาติมีการประชุมแล้วมอบเป็นนโยบายในระดับต้น ๆ ที่ทุกกระทรวงต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะกระทรวงหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องก็จะส่งผลให้การทำงานเรื่องนี้ในทุกจังหวัดทั่วประเทศมีการเคลื่อนไหวที่ดี”

(นพ.สุวิทย์ โรจนศักดิ์โสธร

รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี 18 พ.ย. 2551)

“บุหรีมีความสำเร็จอย่างไรก็ควรที่จะทำแบบเขา เอาบทเรียน
การทำงานของบุหรีมาปรับใช้กับเรื่องของแอลกอฮอล์น่าจะ ได้ผลดีและทำให้การทำงาน
เร็วขึ้นเพราะเรามีตัวอย่างมาแล้ว ต้องใช้มาตรการทางกฎหมายควบคู่ไปกับมาตรการทาง
สังคม ใช้พลังทางสังคมมากกดดันเพื่อให้เกิดค่านิยมใหม่ที่ถูกต้อง ว่า การบริโภคเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจเหมือนอย่างการสูบบุหรี่”

(นพ.สมศักดิ์ นุกุลอุดมพานิชย์

รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี 28 พ.ย. 2551)

“การทำสื่อ ผมคิดว่าไม่ควรนำเสนอหลายประเด็นแต่ควร
นำเสนอเพียงประเด็นเดียวเป็นไฮไลท์ เพื่อที่ผู้อ่านหรือประชาชนที่เขาได้รับแจกลีขื่อนั้น ๆ
จะได้ไม่เกิดความสับสนหรือจำไม่ได้ นอกจากนั้นผมคิดว่าถ้าส่วนกลางโทรมรณรงค์ผ่าน
สื่อใหญ่ ๆ อย่างสื่อทีวี วิทยุ ก็น่าจะทำให้การทำงานในเรื่องนี้ง่ายขึ้น เพราะมันจะเข้าถึงคน
ทั้งประเทศได้เร็วและมีประสิทธิภาพ พอมาทำงานในระดับจังหวัดมันก็ง่ายขึ้นเนื่องจากคน
ในจังหวัดรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องนี้มาแล้ว”

(นพ.สัตย์ชัย ปิยะพงษ์กุล

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี 9 ธ.ค. 2551)

“สำนักงานคณะกรรมการฯ (ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ
ยาสูบ) ควรมีการเผยแพร่ข้อหาหรือ ในเรื่องระเบียบปฏิบัติ และการบังคับใช้กฎหมาย ที่มา
จากคำถามของหลายส่วนให้แก่ผู้ปฏิบัติส่วนอื่นได้รับทราบด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการไป
ในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ควรมีการกระจายป้ายบอกพื้นที่ห้ามดื่มห้ามขายให้ทั่วถึง
ที่สุด รวมทั้งควรมีการอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานมหาดไทยให้มาก เพื่อให้เกิดผล
ในวงกว้าง”

(นพ.โกวิทย์ ยงวานิชจิต

ผู้อำนวยการ กองยาเสพติด สำนักงานเขตราชเทวี 26 ธ.ค. 2551)

“สิ่งที่ต้องเร่งทำคือสร้างกระแสให้คิดว่า อะไรเป็นเรื่องผิด จะทำ
ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานง่าย เช่นการสื่อสาร โครงการดาวพิเศษ สสส.น่าจะต้องทุ่มเทเรื่อง
การสร้างกระแสให้เกิดตามกฎหมาย คนจะได้เข้าใจ และอีกระดับคือ การสนับสนุน
งบประมาณลงท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการทำงานในเชิงปฏิบัติจริงๆ”

(พ.ต.อ.สุทัศน์ ชาญสวัสดิ์ รองผู้บังคับการสถานีตำรวจภูธร

จังหวัดนครศรีธรรมราช 25 ก.ย. 2551)

“การทำผิดกฎหมายนั้นเกิดจาก 2 ส่วน คือ 1. เจ้าหน้าที่ไม่
กวัดขั้น 2. ประชาชนไม่เคารพในกฎหมาย ถ้าเอาสองอย่างนี้มาบวกกันก็จะส่งผลให้คน ๆ
นั้นทำผิดมากขึ้น ดังนั้นถ้าตำรวจและชาวบ้านร่วมมือกัน การกระทำผิดก็จะน้อยลง
ทำไมขอให้เอากฎหมายมาบังคับใช้ ทำไมไม่ปลุกระดมคนละ ให้เลิกดื่ม ให้คน
ตระหนักและปฏิบัติตามตัวอย่าง เหมือนอย่างเรื่องของลุงยาง ปลุกจิตสำนึกให้คนใช้ ไม่
เห็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายเลย หันมาเน้นหลัก ๆ เรื่องพฤติกรรมของประชาชน
ดีกว่าไปบังคับด้วยกฎหมายเพราะมันจะไม่ยั่งยืน”

(พ.ต.อ.ประเสริฐ กาพรัตน์

รองผู้บังคับการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก 10 พ.ย. 2551)

“เด็กเป็นอนาคตของชาติ ดังนั้นก่อนอื่นต้องให้ความรู้แก่เด็ก
และเยาวชน ต่อมาก็ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ถึงโทษภัยของการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ และเนื้อหาในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเขา และต้องสร้างความตระหนักให้
ประชาชนรู้จักป้องกันตัวเอง รวมทั้งทำการรณรงค์ให้เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมายในทุก
พื้นที่ ลำดับต่อมาต้องแสวงหาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ขาย ผู้ผลิต และผู้ดื่ม
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ลีคือต้องสร้างแรงจูงใจในการบังคับใช้กฎหมาย มี
การฝึกอบรมผู้ปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายที่ละเอียดอ่อน มีเวทีพบปะผู้ปฏิบัติงานเพื่อ
แลกเปลี่ยนทัศนคติกันในการทำงานเรื่องนี้ รวมทั้งมีช่องทางให้ผู้ปฏิบัติกับผู้รับผิดชอบเชิง
บริหารได้วิเคราะห์ข้อขัดข้องร่วมกันเพื่อปรับปรุงการทำงานต่อไป”

(พ.ต.อ.วิเชียร ต้นตะวีริยะ

รองผู้บังคับการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม 11 พ.ย. 2551)

“ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจกฎหมายและรับรู้
รายละเอียดของตัวบทกฎหมายว่าอะไรทำได้ ทำไม่ได้ และต้องบูรณาการหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งท้องถิ่น ตำรวจ สาธารณสุข ภาคประชาชน เอกชน ทำงานร่วมกัน
ช่วยกันเป็นหูเป็นตา พบเห็นการกระทำผิดก็แจ้งเข้ามา เจ้าพนักงานตำรวจจะได้ดำเนินการ
ตามกฎหมายต่อไป”

(พล.ต.ต.จรัญ ชิตะปัญญา

ผู้บังคับการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสิงห์บุรี 11 พ.ย. 2551)

“การประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติเป็นเรื่องสำคัญ ตอนนี้เหมือนไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ หรืออาจมีแต่ไม่ครอบคลุม ทางสื่อต้องเริ่มออกมาแล้วว่า มีคณะกรรมการ มี พ.ร.บ. ตัวนี้ ตำรวจจะได้รู้ เพราะเราจะอ้างว่าไม่รู้ไม่ได้ ออกมาอย่างนี้ก็ไม่รู้ว่าจะปฏิบัติอย่างไร”

(พล.ต.ต.อดุลย์ ฌวงค์ศักดิ์

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย 17 พ.ย. 51)

“สิ่งที่สำคัญที่สุดของกฎหมายฉบับนี้ที่จะทำให้เกิดเป็นรูปธรรมคือ การเอาจริงเอาจังจากส่วนกลาง การทำให้กฎหมายที่มีความคลุมเครือมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ อะไรถูกอะไรผิด ถ้ามีกฎหมายลูกออกมาก็จะดีขึ้น แต่จริงๆบางมาตรากฎหมายลูกก็ไม่มีความจำเป็น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของสังคมคือ สังคมจะแข็งแรงแค่ไหน เอาด้วยแค่ไหน ถ้าสังคมเอาด้วย ความเข้มแข็งก็จะตามมา หรือมาตราที่ถูกตัดออกไปอาจจะมีการทบทวนใหม่ให้เข้มข้นกว่าเดิม”

(รศ.ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 25 ก.ย. 2551)

“การมีกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งเท่านั้นต้องมีเรื่องการกระตุ้นให้สังคมเอาด้วย และการสื่อสารสาธารณะ เพราะแม้จะมีกฎหมายแต่ถ้าทุกคนไม่เอาด้วยการตรวจจับก็ทำไม่ได้หมด ดังนั้นหัวใจความสำเร็จคือการทำให้สังคมเห็นความสำคัญและเห็นด้วย และเห็นประโยชน์ของพรบ ฉบับนี้ว่าทำเพื่อสังคม และลูกหลานของเรา ถ้ามีกฎหมายแล้วคนไม่ปฏิบัติตามเลยก็ไม่มีความหมาย และจะให้ตำรวจตามจับทั้งหมดก็คงไม่ไหว ต้องสื่อสารให้คนเข้าใจและเอาด้วย เห็นคุณค่าของกฎหมายนี้ และที่สำคัญคือความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ อะไรที่ถือว่าเข้าข่ายผิด ผู้ถือกฎหมายเอง ก็ต้องชัดเจน เพราะไม่เช่นนั้นเราจะตรวจสอบหรือชี้ผิดถูกอะไรไม่ได้ และคนปฏิบัติตามก็ไม่รู้ว่าจะไรทำได้อะไรไม่ได้ ขณะนี้ในบางเรื่อง บางมาตรา เรายังไม่มีความชัดเจนว่าทำได้แค่ไหนอย่างไร เราต้องรีบจัดการเรื่องความชัดเจนในแนวปฏิบัติ”

(คุณอำนาจ บุปผามาศ

นักกฎหมาย 26 ก.ย. 2551)

“เราพยายามประชาสัมพันธ์ให้คนรู้กฎหมาย เพราะเราเชื่อว่าคนทั่วไปไม่ยอมการทำผิดกฎหมาย เพราะคงมีคนไม่กี่คนที่ทำตามอำนาจกิจจากเมื่อมีกฎหมายออกมา เราจึงจัดการประชุมแนะนำกฎหมายนี้ในหัวเมืองใหญ่ให้กับตำรวจและ

ผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการเขาดีใจมาก ขอขอบคุณเราที่ช่วยมาชี้แจง มาเตือนเขา ก่อนที่จะมีการตรวจจับกุมจริงจัง บางพื้นที่เมื่อชี้แจงไปก็เริ่มมีการปลดป้ายออก ในส่วนของภาคประชาชน NGO เขาได้เริ่มแล้ว ได้เก็บข้อมูล ถ่ายภาพการกระทำผิด หลายพื้นที่ก็ตกลงร่วมกันว่าจะ D-Day วันที่ 14 ตุลาคม ซึ่งเป็นวันออกพรรษา และเป็นวันครบรอบ 8 เดือนของ พรบ. นี้ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 14 ก.พ. ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามเราได้สื่อสารกับเครือข่ายองค์กรเอกชนว่า ควรมีการตักเตือน แนะนำก่อนที่จะไปสู่ขั้นตอนการร้องเรียน เพราะเราไม่อยากจะให้เกิดความรู้สึกไม่ดี เราไม่อยากสร้างศัตรู หากจะร้องเรียนขอเป็นในรายที่มีเจตนาจริงๆ บอกแล้ว เตือนแล้วก็ไม่ฟัง ไม่ปฏิบัติตาม”

(นพ.สมาน พุตระกูล

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 26 ก.ย. 2551)

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

• ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
ผู้ว่าราชการ	นนทบุรี	นายเชิดวิทย์ ฤทธิ์ประสาน	สัมภาษณ์	28 พ.ย. 51	
ผู้ว่าราชการ	นครปฐม	นายชนินทร์ บัวประเสริฐ	สัมภาษณ์	17 ธ.ค. 51	
ผู้ว่าราชการ	เชียงใหม่	นายวิบูลย์ สงวนพงศ์	นำส่งเอกสาร	30 ธ.ค. 51	ไม่สะดวกให้สัมภาษณ์
ผู้ว่าราชการ	สงขลา	นายสนธิ เตชานันท์	สัมภาษณ์	23 ธ.ค. 51	

• รองผู้ว่าราชการจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
รองผู้ว่าราชการ	อุดรธานี	นายธีระเดช วงษ์ราชซ์	สัมภาษณ์	9 ธ.ค. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการฯ
รองผู้ว่าราชการ	อุบลราชธานี	นายวิโรฒ มิแก้ว	สัมภาษณ์	18 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการฯ
รองผู้ว่าราชการ	สุราษฎร์ธานี	นายบุญส่ง เตชะมณีสถิตย์	สัมภาษณ์	24 ธ.ค. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการฯ

• ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
ผู้บังคับการ	สิงห์บุรี	พล.ต.ต.จรัญ ชิตะปัญญา	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	11 พ.ย. 51	
ผู้บังคับการ	อุบลราชธานี	พล.ต.ต.สมพิศ ชนะมี	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	11 พ.ย. 51	
ผู้บังคับการ	เขียงราย	พล.ต.ต.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์	สัมภาษณ์	17 พ.ย. 51	
ผู้บังคับการ	สุราษฎร์ธานี	พล.ต.ต.เทศา ศิริวาโท	สัมภาษณ์	24 ธ.ค. 51	

• รองผู้บังคับการตำรวจจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
รองผู้บังคับการ	นครปฐม	พ.ต.อ.วิเชียร ต้นตะวีริยะ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	11 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
รองผู้บังคับการ	เชียงใหม่	พ.ต.อ.สมพล อัครเดโชชัย	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	13 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
รองผู้บังคับการ	พิษณุโลก	พ.ต.อ.ประเสริฐ กาพรัตน์	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	10 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
รองผู้บังคับการ	ขอนแก่น	พ.ต.อ.รัฐพงษ์ ยี่มใหญ่	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	10 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
รองผู้บังคับการ	สงขลา	พ.ต.อ.วีระสิทธิ์ เพ็ชรคล้าย	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	11 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
รองผู้บังคับการ	นครศรีธรรมราช	พ.ต.อ.สุทัศน์ ชาญสวัสดิ์	สัมภาษณ์	25 ก.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง

• เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
หัวหน้าสำนักงานผู้บังคับการ	นนทบุรี	พ.ต.ท.วิรัช ประสานนาม	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	10 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง
พนักงานสอบสวนสัญญาบัตร	อุดรธานี	ร.ต.อ.มานิตย์ วงศ์เส	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	11 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรง

• นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
นายแพทย์ สาธารณสุข	นครปฐม	คุณถวัลย์ พบลาก	สัมภาษณ์	17 ธ.ค. 51	
นายแพทย์ สาธารณสุข	เชียงใหม่	นพ.วัฒนา กาญจนกามล	นำส่งเอกสาร	30 ธ.ค. 51	ไม่สะดวกให้ สัมภาษณ์
นายแพทย์ สาธารณสุข	อุดรธานี	นพ.สัญชัย ปิยะพงษ์กุล	สัมภาษณ์	9 ธ.ค. 51	

• รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	นนทบุรี	นพ.สมศักดิ์ นุกุลอุดมพานิชย์	สัมภาษณ์	28 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข ในฐานะผู้ดูแลเรื่องนี้
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	เชียงใหม่	นายสุรินทร์ สุมนาพันธ์	สัมภาษณ์	17 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข ในฐานะผู้ดูแลเรื่องนี้
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	ขอนแก่น	นพ.ภาสกร ไชยศรี	สัมภาษณ์	30 ก.ย. 51	รักษาราชการแทน นายแพทย์สาธารณสุข
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	อุบลราชธานี	นพ.ศุวิทย์ โรจนศักดิ์โสธร	สัมภาษณ์	18 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข ในฐานะผู้ดูแลเรื่องนี้
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	สงขลา	นพ.สรรพงษ์ ฤทธิรักษา	สัมภาษณ์	22 ธ.ค. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข ในฐานะผู้ดูแลเรื่องนี้
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	นครศรีธรรมราช	นพ.สาธิต ไม้ประเสริฐ	สัมภาษณ์	25 ก.ย. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข เข้าร่วมชี้แจงพร้อมกรม ควบคุมโรค
รองนายแพทย์ สาธารณสุข	สุราษฎร์ธานี	นพ.ณัฐวุฒิ ประเสริฐสิริพงศ์	สัมภาษณ์	24 ธ.ค. 51	ได้รับมอบหมายจาก นายแพทย์สาธารณสุข ในฐานะผู้ดูแลเรื่องนี้

• หัวหน้า / เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันควบคุมเขต (สคร.)

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 6	กนกพร พินิจลึก	สัมภาษณ์	30 ก.ย. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 6	พวงกาญจน์ เคตมะ	สัมภาษณ์	30 ก.ย. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8 ว.	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 9	ฐิติมา โกศลวิจิตร	สัมภาษณ์	19 ก.ย. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 6 ว.	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 9	อานนทชัย ภูมิภิรมย์ธาดา	สัมภาษณ์	19 ก.ย. 51	
หัวหน้ากลุ่มงาน โรคไม่ติดต่อ	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 3	สุภาพร ปลอดปลิด	สัมภาษณ์	3 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค 12	เสาวลักษณ์ มุสิกะรังสี	สัมภาษณ์	26 ก.ย. 51	

• เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ดูแลเรื่อง พรบ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
ผู้อำนวยการ กองยาเสพติด สำนักงานเขต ราชเทวี	กทม.	นพ.โกวิทย์ ขวานิชจิต	สัมภาษณ์	26 ธ.ค.51	ได้รับมอบหมายจาก ปลัดกรุงเทพมหานครฯ ซึ่งรักษาราชการแทน ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร
หัวหน้ากลุ่ม งานคุ้มครอง ผู้บริโภค	จังหวัดสิงห์บุรี	คุณวัชรพันธ์ ศรีสวัสดิ์	นำส่งเอกสาร	28 ธ.ค. 51	ได้รับมอบหมายจาก ผู้ว่าราชการฯและ นายแพทย์สาธารณสุข
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	พิษณุโลก	ชาติรี ป้อมเป็น	สัมภาษณ์	18 ก.ย. 51 และ 21 พ.ย. 51	ได้รับมอบหมายจาก ผู้ว่าราชการฯและ นายแพทย์สาธารณสุข
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ยโสธร	กชกร ชูแก้ว	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	3 ต.ค. 51	
เภสัชกร 7	ลพบุรี	กนกวรรณ ทรงผาสุข	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
เภสัชกร 5	กาญจนบุรี	กมลภัทร สวัสดิ์โกศล	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ลำปาง	กิตติ ศรีอวชันนาการ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เภสัชกร 4	ศรีสะเกษ	กเชนทร์ ชนะชัย	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 6	นครปฐม	จริยาพันธ์ รุจิรัชกุล	สัมภาษณ์	6 ต.ค. 51 และ 17 ธ.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	นครนายก	จันทร์สุดา สุขบำรุง	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	พิจิตร	จารุณี เกียรติกรอนันต์	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	พัทลุง	จิราภรณ์ เทพหนู	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ปทุมธานี	ฉวีวรรณ นาคอุไร	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
เจ้าหน้าที่ วิเคราะห์แผน และนโยบาย 5	สมุทรสาคร	ละอ้อน แก้วสุขแท้	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ตราด	ชมชื่น นาควิเวก	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
เภสัชกร 6	ประจวบคีรีขันธ์	ชวลิต วิสิทธิ์ผ่องพิบูลย์	สัมภาษณ์	2 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	นครพนม	ชูชีพ มณีพรรณ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงาน เภสัชกรรม 6	พังงา	โชติวัฒน์ พูลสิน	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงาน เภสัชกรรม 6	สิงห์บุรี	ฐิติมา วัฒนตระการ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	3 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สมุทรสงคราม	ถวัลย์ สุวรรณประดิษฐ์	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	กาฬสินธุ์	ธนาเดช อัยวรรณ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ตรัง	ฉันทัญญาดา รองเดช	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
เจ้าหน้าที่กลุ่มงานสนับสนุนงานวิชาการ	นครศรีธรรมราช	ทรงศักดิ์ นาคสังข์	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	14 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	ตาก	นัทธพงษ์ แสงแก้ว	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
เภสัชกร 5	เพชรบูรณ์	นันทิศา กรเอี่ยม	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	นครราชสีมา	นาริสา ศรีพรหม	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 6	สตูล	นุรณามี หมาดโต๊ะไซ๊ะ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 6	มหาสารคาม	บุญชอบ สิงห์คำ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เภสัชกร	กำแพงเพชร	บุรี คำเพ็ญ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	แพร่	ปกรณ์ วัชรกุล	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 6	สระแก้ว	ปณิศา จันทะ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	ภูเก็ต	ประภา นัครา	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 6	นครสวรรค์	ปรีดา อินทรจิต	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 8	ชัยนาท	ปรีชาภรณ์ ไชคนำธรรม นุกิจ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	ลำพูน	พวงผกา สุริวรรณ	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7	พะเยา	พัฒนาการ ผลสุภรักษ์	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ 6	อำนาจเจริญ	พิกุลแก้ว แก้วหลอดหัน	สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์	7 ต.ค. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
เภสัชกร 7	เชียงใหม่	พิศมภ์ ศรีบัณฑิต	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อยุธยา	ไพฑูรย์ สังข์สุข	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ยะลา	มังกร ทองสุข	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สุราษฎร์ธานี	รัตติยากร เพชรน้อย	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์และ สัมภรณ์	8 ต.ค. 51 และ 24 ธ.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 6	นราธิวาส	รุสนี มะ	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 6	ระนอง	เรณู บุญจันทร์	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	เชียงราย	เรื่อนทอง ใหม่อรินทร์	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สระบุรี	ลักขณา เกสัชกร	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
หัวหน้างาน ควบคุมโรคไม่ ติดต่อ	อุบลราชธานี	เลียมรัตน์ รักษ์เสมอวงศ์	สัมภรณ์	19 ก.ย. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สกลนคร	วรพรรณี พิธิษฐ์พงศ์	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงาน สาธารณสุข ชุมชน 6	กระบี่	วรรณพจน์ เสริมสินทร์	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	นนทบุรี	วรรณภา พรหมชัย	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
พยาบาล วิชาชีพ 7	ราชบุรี	วินัสรีน อาษา	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	บุรีรัมย์	วัชรพันธ์ แน่ประโคน	สัมภรณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ฉะเชิงเทรา	วีระชาติ อมรรัตน์	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7ว.	ขอนแก่น	วุฒิพงษ์ ภัคติกุล	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข	สงขลา	ศิริกุล ทองสองสี	สัมภาษณ์	26 ก.ย. 51	
หัวหน้ากลุ่ม งานคุ้มครอง ผู้บริโภค	หนองบัวลำภู	ศิริชัย ระเบบาลิศ	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อ่างทอง	สมพร แก้วทรัพย์เศรษฐ์	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	ชัยภูมิ	สมพัทธ์ เหล็กสูงเนิน	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อุทัยธานี	สมศักดิ์ วิจิตรพัฒนา	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	แม่ฮ่องสอน	สมหมาย กล้าณรงค์	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ปราจีนบุรี	สวัสดิ์ ไชยชิต	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	มุกดาหาร	สัญญาชัย ตูลาบดี	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	จันทบุรี	สุขสบาย ฉอ้อมตะกู	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อุดรดิตถ์	สุขุม หนูสวัสดิ์	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7ว.	น่าน	สุมาลี ชุขหาญ	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	เพชรบุรี	สุมาลี แก้วเกิด	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 8	ระยอง	สุดา พะเนียงทอง	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สมุทรปราการ	สุนิตย์ หารารักษ์	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อุดรธานี	สุปราณี สูงแข็ง	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ชลบุรี	สุภัทรา ชลพนารักษ์	สัมภาษณ์	3 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 6	เลย	สุริยันต์ หิรัญพรหม	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
ทันต สาธารณสุข 6	สุรินทร์	โสภิตา เหมาะหมาย	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	6 ต.ค. 51	
เจ้าพนักงาน สาธารณสุข ชุมชน 6	ชุมพร	อังสนา หมั่นสกุล	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ร้อยเอ็ด	อากร ประชุมวรรณ	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	อุบลราชธานี	อภิญา ชินกรรม	สัมภาษณ์	19 ก.ย. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	ปัตตานี	อิสมาแอ มามะ	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สุโขทัย	อนุ เอี่ยมทอง	สัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์	7 ต.ค. 51	
นักวิชาการ สาธารณสุข 7	สุพรรณบุรี	อุสา อุบล	สัมภาษณ์	3 ต.ค. 51	

● ผู้รับผิดชอบนอกเหนือจากที่กล่าวถึง

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
อธิบดีกรมควบคุมโรค	กทม.	นพ.ม.ล.สมชาย จักรพันธ์	สัมภาษณ์	29 ต.ค. 51	
ผู้อำนวยการสำนักงาน คณะกรรมการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	กทม.	นพ.สมาน พุตระกูล	สัมภาษณ์	25 ก.ย. 51 26 ก.ย. 51 4 พ.ย. 51	
อาจารย์ประจำคณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กทม.	รศ.ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ	สัมภาษณ์	25 ก.ย. 51	

ตำแหน่ง	จังหวัด	รายนาม	ที่มา	วันที่	หมายเหตุ
นักกฎหมาย	กทม.	อำนาจ นุปพมาศ	สัมภษณ์	26 ก.ย. 51	
นิติกรศูนย์ร้องเรียนปัญหาสุรา	กทม.	พัชรี มะลิดอกไม้	สัมภษณ์ทางโทรศัพท์	8 ต.ค. 51	
นิติกรศูนย์ร้องเรียนปัญหาสุรา	กทม.	อนันต์ อภิชัยนันท์	สัมภษณ์	25 ก.ย. 51	
ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า	พิษณุโลก	ชาติรัฐ เครือหงษ์	สัมภษณ์	18 ก.ย. 51	
หัวหน้าประชาคมงดเหล้า	ประจวบคีรีขันธ์	โสภณ นาขวัญ	สัมภษณ์	2 ต.ค. 51	
นักวิชาการสาธารณสุข 7 โรงพยาบาลหาดใหญ่	สงขลา	นพ.วีระพงศ์ จินะดิษฐ์	สัมภษณ์	26 ก.ย. 51	